

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér, vasúti állomásokon 12 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Hol a flegma?

Budapest, június 22.

A miniszterelnök egy nyilatkozatával egyszerűen elvágja azokat a finom fonálszalakat, melyekből a mérséklet politikusai valami kompromisszumot szerettek volna szólni, hogy a parlament a maga lefolyt munkája után mégis nyári pihenőhöz juthasson. A miniszterelnök kijelentette, hogy az osztrák választások eredménye dacára is ragaszkodik a véderőjavaslatok rögtönös tárgyalásához és nem mond le arról, hogy a katonai kérdéseket tető alá hozza — és ha mindjárt decemberig is együtt kell ülnie a képviselőháznak.

Mindjárt decemberig! De hát hol van az megírva, hogy december a legszélsőbb terminus? Vajjon ennek a parlamentnek természetrajza kizárja annak lehetőségét, hogy egy négy javaslatból összefont reform tárgyalása hat hónapon túl is eltarthasson? Nekünk úgy rémlik, hogy minden technikai obstrukció s minden kihasználható véletlen epizód nélkül is meggyőzhető munka négy fontos javaslat tárgyalásának akár a végtelenségig való kihuzása. A katonai kérdések anyagát tíz esztendő hordta össze s nem kell hozzá száz ember, elegendő egy kisebb elszánt csapat is, hogy ebből a tizesztendős anyag-arszénálból akár egy esztendeig is bírja az ostromot. A katonai kérdésekről nem kell kurzust nyitni az ellenzéki szóno-

kok kitanítására. Ez nem szakkérdés, mint volt a bank. A katonai labirintusban minden legkisebb képviselő is játszva el tud igazodni. S ha egyszer az ellenzéki szenvedelmeket még az elkésztés is fűteni fogja, akkor az általános szakértésnek segítségére siet még a technikázás, a boszantás és a skandalum is: az ilyen fegyverekkel vívott háborúnak pedig mi az a rongyos hat hónap, melyet a miniszterelnök, mint valami maximális határidőt, jelöl meg?

De mi nem akarunk az obstrukció és pláne a vad obstrukció szószólói lenni. Még az is távol van tőlünk, hogy az ördögöt a falra akarjuk festeni. Mi egyszerűen azt kérdezzük, hogy hova tette a miniszterelnök ur azt a híres flegmáját, mely eddig üdvöskéje volt? Azalatt az esztendő alatt, amióta diadalmasan jött ki pártjával a választásokból: többször szegeztek neki az obstrukciós fenyegetést, mint elődjeinek esztendők alatt. Fenyegette az obstrukció a távalyi költségvetésnél, a perrendtartás vitájában az ügyvédek és az agráriusok részéről is, aztán feje fölé torlódtak a bankfelek, most megint ez a költségvetési „beható vita” és a miniszterelnök egyszer se jött ki a flegmájából. Mosolygott s ámbátor a folyosón türelmetlenül ficzánkolt és tüzelt Tisza István és Perczel Dezső, az örökke mosolygó Khuen megmaradt az ő varázskeringője mellett: „auslaufen lassen.” Ez az ő optimisztikus álláspontja

szerecsésen be is vált. Minden türelmetlen tüzeléssel szemben neki volt igaza, aki bizott a nemzeti kimerültségében s az ellenzék megosztottságában. Nem eszik a kását olyan forrón, ahogy főzik. Nem ijedt meg a leghangosabb banksörtetéstől sem. És még a párhuzamos ülések erőszakáig sem volt hajlandó elmenni, mégis megkapott egy rövid esztendő alatt mindent, amire neki, Ausztriának és a koronának szüksége volt. Hát mi oka van most egyszerűen feketével cserélni fel rózsaszín papaszemét és makacs erőszakkal az eddig bevált flegma-varázskeringőt?

Elismerjük, hogy a miniszterelnök ur a maga megbízatásának természetére szerint minden vállalt feladata között legfontosabbnak tartja a véderőreform tető alá hozatalát. Az ő működésének ez lehet a koronája. De nem látjuk be, hogy mért kellene a miniszterelnöknek éppen ennél a kérdésnél a flegma ellenkezőjébe csapni. A véderő reformja ellen kétségtelenül van egy világosan kialakult ellenzéki álláspont. De ebből az álláspontból eddig legalább hiányzik a mindenáron való obstrukció elhatározása. Az obstrukciót csak a Justh-párt határozta el s még ez sem olyan mértékben, mint nemrég a bankkérdésnél. És ez természetes is. A bankkérdésben a Justh-pártnak elutasíthatatlan erkölcsi obligója volt, mert a bank miatt borította fel a koalíciót s az egész rendszert. Ellenben a katonai

Utolsó válság előtt.

Írta: Timár Szaniszló.

(Utánnomás tilos.)

Hétköznapi délután volt. Egyike azoknak a délutánoknak, amelyekre ráborul a szürkeség és jelentéktelenség köde; amelyek nem ígérnek sem jót, sem rosszat, s amelyekből közönséges emberi halandó, aki a munka világában él, nem is vár semmi rendkívülit. Mindenki végzi a dolgát szokott módja szerint, sablonosan, vagy nem sablonosan, kiki individualitásának megfelelően. A nap szekere pedig örök útján halad előre s megy-megy végtelen pályáján egyforma lassúsággal, vagy sebességgel aszerint, hogy kinek nagyon is lassu, kinek nagyon is sebes a járása.

A nagy gépházban is minden a szokott helyén és rendjén volt. Ebéd után való idő lévén, a munkások mind bevonultak már. A nagy hajtó gőzgép végezte szédítő forgását, mozgásba hozván a számtalan transzmissziókat. Nagy kerekek, kis kerekek szintén forogtak, beregtek. A nagy munka szakadatlan áriájában mindenki egyformának látszott. Az esztergapadok előtt dolgozó munkások arca legfőleg csak egyénileg különböztek egymástól, de jóformán valamennyinek a kifejezése egyforma volt. Hiába! A munka mindennapiassága amalgamizál. Egyik olyan közönségesnek látszott a tömegben, mint a másik. Jóllehet talán minden szívben más vágy élt, minden lélek mélyén más szenvedély dult,

minden agyvelőben más gondolatok fészkeltek.

Mikor Davidi Alfréd a nagy géptermbe lépett, először életében tünt föl neki az arczoknak ez a szenvtelensége és egyforma volta. Vagy kétszáz ember dolgozott a ropant tágas helyiségben s Alfréd, a művezető, megdöbbenve nézte a hétköznapi arczokat.

— Miért olyan egyforma minden arcz? — gondolta magában tusakodva s végigjáratván szeméit az embereken, keresett valamely rendkívüli vonást, vagy kifejezést s meg lett volna elégedve, ha egyetlen arczon föl tudott volna fedezni valami olyast, ami elüt a hétköznapiasságtól.

De mindenki el volt merülve munkájába; vésők, kalapácsok, esztergakések, egyéb szerszámok bilincselték le a munkások figyelmét. Davidi Alfréd fel volt háborodva.

— Hát nincs ezekben az embereken vér? — kérdezte tovább magában. — Nem háborgatják őket elérhetlen, vagy talán elérhető vágyak?... Nem marcangolja egyiknek a szívét sem a boszuvágy? Nem dobogtatja a szerelem a szíveket? Nem forral egyik sem valami különösét, ami arczvonásaiban, vagy szemkifejezésében tükröződnék? Átkozott munka! Hát olyan firnisz ez, mely mindenkit egyformává tesz, mintha valamennyi individuum egyforma olvasztó tégelyből került volna ki s nem a természetnek műhelyéből?

Azután nézte a gépeket, miközben lelki szeméit befelé fordítva önmagára gondolt. Ugy képzelte, mintha álombau járna-kelne s

minden, ami itt megjelent testi szemei előtt, emberek, gépek, szerszámok mind, mind csak álomszülte fantomok lettek volna. S eszébe jutott hirtelen, hogy még tegnap, nem: még ma délelőtt ő is tagja — része volt ennek a tömegnek s az ő individualitása is beleolvadt a hétköznapi egyformaságba. Semmivel sem különbözött másoktól még arczkifejezésben sem.

S kíváncsi volt, hogy ha őt valaki most oly fürkésző szemmel figyelné, mint ő a többit, vajjon fölfedezné-e arczán az indulatok orkánját, mely benne dult? Észrevenné-e valamit rajta s megdöbbenne-e tőle, mint ahogyan ő megdöbbsent saját magától?

Körülnézett, mintha keresne valakit. Pedig senkit sem keresett, ha csak saját magát nem. Pedig ez hiába volt. Saját magát teljesen elvesztette s úgy érezte, hogy örökre, a megtalálás minden reménye nélkül. Nem az volt, aki tegnap volt s nem az lesz; soha többé, a végtelenségnek minden fogalmát meghaladó óceánjában Davidi Alfréd nem lesz többé a régi Davidi Alfréd.

Egyszerre a homlokára tette a kezét s rémülettől rázatva megállt. A gépek zaján, a szerszámok kármánján, kalapácsütéseken túl hegedűszót hallott. Oly világosan hallotta, hogy minden taktust meg tudott különböztetni. Szép, szerelmes dal volt s minél jobban akart menekülni a hangoktól, annál jobban üldözték. Pedig tudta, hogy az egész csak hallucináció volt.

S nyomban utána látott is valamit. Fe-

kérdéseket a Justh-párt másfél esztendővel ezelőtt még szinte bagatellizálta s hogy most valami jogcíme legyen a véderőreform megobstruálására, ürügyül kellett előrántania a választói jogkierőszakolását. Már most azt kérdezzük: ha a Justh-párt a bank-elsórgan-guan kritikus kérdésében is csak egy könnyen kibőjtölhető obstrukciót volt képes rendezni, mi oka van a miniszterelnöknek veszedelmesebb obstrukciót jósolni a katonai kérdéseknél, melyek a Justh-pártot erkölcsi tekintetben mégis csak kevésbé feszélyezik? Az a miniszterelnök, aki mosolyogva nézett a Justh-párt bankobstrukciója elé, önmagával jut ellentétbe, mikor a nem is öncélú véderőobstrukció miatt kiugrik a flegmájából.

Nem beszélünk arról a tolakodó látszatról, hogy a miniszterelnök minden belső magyar kérdésben flegmás tud maradni, de nyomban türelmetlen és aggresszív, mihelyt a legfőbb hadur speciális követelésének teljesítéséről van szó. Pedig ez a látszat se használ a miniszterelnök ur álláspontjának. De igenis szólunk a permanens ülésezések hiabavalóságáról. Mert azt elérheti a miniszterelnök ur, hogy a parlament elessék nyári szünetétől, de az meg bizonyos, hogy az erőszakosan helyhez kötött ellenzéknek fel kell bősziúlnie s a nyáron felgyülemelő keserűség jobban fogja fűteni az obstrukció gépét, mint száz objektív ok. Máskor, ha nincs együtt a parlament, a nyár sok eseménye veszi el izgalmas jelentőségét s mire a parlament összeül, már nem igen beszélnek róla. De ha most együtt marad a parlament s ha a megkínzott ellenzék minden eseményben témát talál: olyan viharok tarkázhatják a véderővitát, amelyek paralizálhatják a szünet megtagadásából eredő állítólagos időnyereséget. Meggyőződésünk, hogy a négy katonai javaslat letárgya-

lása szempontjából az egész megtagadott nyári szünet keveset fog jelenteni. Ellenben a kormány emberi előzékenységének föltétlenül következzék volna az őszi véderővita csöndesebb lefolyása. Hogy nyári szünet legyen: az az ellenzéknek csak emberi érdeke, de a kormánynak politikai érdeke. Mert az ellenzék meggyötörheti a nyár tüze, de a kormányt meggyötörheti a fölbőszített ellenzék tüze.

Drágul a dohány.

Budapest, június 22.

Már néhány héttel ezelőtt megirtuk, hogy a pénzügyminiszter tervbe vette a dohány, a cigaretták s a szivar árának felemelését. A terv valóra vált, s a hivatalos lap mai száma közli a hirdetőment az általános és a belföldi különlegességi forgalomban felvett dohánygyártmányok árfelemeléséről. Az árfelemelés július 1-én lép hatályba.

A dohánymonopólium eddig is egyik legjövődelmesebb bevételi forrása volt az államnak, s a pénzügyminiszter még ezzel sem elégszik meg, hanem még néhány milliót akar szerezni ezen a révén az állampénztárnak. Tagadhatatlan, hogy ha valami fogyasztási adót indokolni lehet, úgy legkevesebb kifogást a dohányfogyasztási adó ellen lehet tenni, mert a dohányzás csak élvezeti fogyasztás és nem életszükséglet. Ebből a szempontból tehát a dohányadó jogosultabb és szociális szempontból kevésbé veszedelmes, mint akár a hus-, akár a bor-, akár a söradó, vagy általában az élelmiszerekre s a mindennapi italokra vetett fogyasztási adók. De mint minden közvetett adónak, a dohányadónak is elvi ellensége kell, hogy legyen minden liberálisan gondolkodó ember, mert ez az adózás egyenlőtlen és éppen azért a legszegényebb néposztályra a legnagyobb súlyal nehezedik.

De attól eltekintve is igazságtalan éppen a dohányadó emelése, hisz már ma sinces az államnak még egy olyan jövődelmesebb adóalapja, mint a dohány, s ennek további emelése egyenesen visszaélés és kapzsiság az állam részéről. Még a védvámok is, amelyek olyan borzasztó súlyal nehezednek a középosztályra, s melyek annyi jogos panaszra

szolgálnak okul, az államnak kevesebb, sokkal kevesebb hasznot hajtának, mint a dohány, s még a legnyomusztóbb adók sem jövődelmesebbek az állampénztár számára annyit, mint ez. Az egyenes adókról nem is szólva. Mert ha igaz, amit Wekerle az adóreform tárgyalásakor mondott, az új egyenes adótörvények husz millió koronával fogják az állami bevételeket csökkenteni. Nálunk tehát az az adópolitika, hogy az egyenes adóknak igazán progresszív alapon való kivétele helyett a fogyasztási adókat emeljük, még pedig úgy, hogy a legszegényebb osztályra essék a legsúlyosabb teher. Már eddig is majdnem ötször akkora volt az állam bevétele a dohányadóból, mint amekkora földadót Magyarország összes földbirtokosai együtt fizettek, s most ahelyett, hogy a földadót emelné a miniszter, még drágábbá teszi a dohány árát.

De nem szabad megfélemedezni arról sem, hogy tulajdonképpen a dohányjövődelmet két uton is növeli a pénzügyminiszter. Egy év óta az összes dohánygyártmányok rosszabb és olcsóbb dohányból készülnek, s ezen a révén is milliókat takarított meg az állam, míg most még külön az árakat is emeli, tehát a szegény fogyasztóról egyszerre két bőrt húz le.

Azok a kimutatások, amelyek időnként bepillantást engednek az állami dohánymonopólium misztériumaiba, nyilvánvalóvá teszik, hogy a legnagyobb jövődelmet a legolcsóbb fajok hajtják. Nemesak azért, mert a fogyasztás ezekben a legnagyobb, hanem azért is, mert aránylag éppen azoknak a dohány-, szivar- és cigarettafajoknak az ára a legnagyobb, melyeket a legszegényebb néposztály s a középosztály szív, míg a különlegességi gyártmányok aránytalanul olcsóbbak. És az áremelés ismét csak a legszegényebb néposztályra s a középosztályra rak terhet, mert 30, sok esetben 50, sőt 100 százalékkal emeli az árakat, míg a különlegességi gyártmányok áremelése 15—20 százalék. Tehát ismét, nem a gazdagok azok, akiknek vállaira az állam új terhetek rak, hanem a szegények, s az a középosztály, mely amugy is küzd a megélhetés gondjaival, miket az állam oktalanságai gazdasági és szociális politikája zudított a nyakába.

Nagy tanulság rejlik a dohányárak fel-emelésében, mert megmutatja, minő veszedelem az, ha állami monopóliumokat létesítünk, s ezzel a pénzügyminisztert feljogosítjuk, hogy bennünket kénye-kedve szerint adóz-

hér arcu nő hevert egy szoba közepén. Csukott szemhéjai mozdulatlanok; ajka halványra vált; haja rendetlenül hullámozta körül fejét. S keblén, éppen a szív tájékán kicsiny seb tátongott; de akármilyen kicsiny volt a sebnílás, elég volt ahhoz, hogy az élet kiröppenjen rajta. A nő halott volt. Az ő halottja.

Alfréd hadonáznai kezdett karjaival, mintha árnyakat akart volna elkergetni. A többi munkásnak ez sem tűnt föl. Ki törődik munkaközben hadonászó emberrel?

Bemenekült a nagy gözkalapács mellé. Azt hitte, hogy ennek dübörgő hangja elnémítja majd a hegedűszót. De ezt hiába remélte. A nagy kalapács laposra verte az izzó vasdarabot, melyet kormos munkások vasfogókkal tartottak alája. De a hegedű hangja ennél a zajnál is erősebb volt.

Alfréd jéghideg érzés zsibbasztó hatása alatt állt. A hegedűszó folyton kísérté s e közben a legkülönösebb kérdések merültek föl benne.

— Volt-e jogom megölni őt? — kérdezte magában. — Ha engem megcsalt, nyilván azért tette, mert már nem szeretett, vagy talán sohasem is szeretett. De kötelessége-e engem szeretni, ha arra már képtelen? Hát lehet az érzést erőltetni? S ha már nem szeret, ha az én érintéseim hidegen hagyják, hogy lemondjon örökre a szerelem gyönyöreiről? A törvények talán jogot adnak a férjnek követelni a feleség szerelmét. De ad-e jogot rá a természet? Oh, ti láthatatlan és megfoghatatlan erők a természetben, csak egyetlen választ adjatok erre a kérdésre? Egyetlen su-

garat bocsásatok rám s akkor, nem bánom, semmisítetek meg!

S röptiben, mintha álom lett volna, elvonultak előtte az utolsó órák eseményei. Nem szokott hazamenni ebédre. Az asszony nem is várta. De mégis hazament s észrevétlenül állt meg oly helyen, ahol a szobába látthatott. Ott állt főnökének a fia az asztal előtt s hegedűn játszott. Azt a dalt játszta, amelyet az imént hallott. A fehér arcu nő elragadtatva hallgatta. Azután letette a hegedűt s asszonyt karjaiba zárta. Ajkai érintkeztek.

Ekkor ugrott be ő a szobába. Revolverét, melyet mindig magánál hordott, kezében tartotta. Maga sem tudta, mikor vette elő. Tévelyodottan, vakon, indulatviharban süttötte el szó nélkül. Az asszonyt éppen szíven találta. Körülnézett. A férfi már nem volt ott. Észre sem vette, amikor kisurrant...

*

Sokáig állt ott az asszony holtteste előtt s érezte, hogy az örökkévalóság legsötétebb árnyai borulnak rá. Majd eltávozott hazulról s bement a műhelybe. Miért ment be? ... Maga sem tudta, aminthogy az egész eszesben lefolyt eseményről, annak okozati összefüggéséről s végső kifejlődéséről sem tudott számot adni magának. Rejtély volt előtte minden.

Megint visszament a nagy gépházba s megállt a lendkerék előtt. Huhogva forgott az tovább, félelmes, rettenetes sebességgel, mintha a pokolnak minden sátánja hajtotta volna. Egy pillanatra megszűnt a hegedűszó hallucinációja s a holttest látománya is

elmúlt. Mindent a való színében s körvonalai-ban látott megint, mint aki bormámorból hirtelen kijózanodik. Rövid időre a vihar is elült benne s megkönnyebbülést érzett. De az egyedülvalóság és kétségbeesés sivárságának tudata annál nagyobb volt. Mintha segílyt várt volna, úgy nézett körül.

Ekkor egy liberális inas közeledett feléje. Alfréd felismerte. Főnökének inasa volt.

— A nagyságos ur kéreti, legyen szíves és menjen be hozzá az irodába.

Alfréd sötéten ránézett.

— Megyek mindjárt, mondd meg neki. Az inas eltávozott.

Alfréd a zsebébe nyult s megmarkolta revolverét.

— Most következik a leszámolás — morgogta mély gondolatokba süllyedve. — Ha meglátom az irodában a csábítót, azt is lelövöm.

E pillanatban megint fölhangzott dult agya képzelődésében a hegedűszó. S nyomban utána látta megint a szoba közepén heverő, fehér arcu, halott asszonyt s látta a kis, véres sebet szíve fölött. Megint hadonászni kezdett a karjaival, mialatt elméje fölé egyre nagyobb sötétség borult.

— Allítsátok meg a gépet — riadt föl sok torokból a rémes kiáltás — egy ember belesett a nagy kerékbe.

A gépet megállították; a munkások összefutottak. Az irodából is kiszaladt mindenki a katasztrófa színhelyére. Már nem volt mit tenni: Davidj Alfréd nem hallott többé hegedűszót...

tasson meg. Mikor tavaly először merült fel a hír, hogy a dohánygyártmányokat emelni fogják, az osztrák képviselőházban Skaret, Freundlich és Grigorovici képviselők indítványt terjesztettek be, hogy a dohányárak árát ne egyszerű rendelettel állapítsa meg a pénzügyminiszter, hanem törvény útján szabályoztassék. Ezt az indítványt az osztrák képviselőház a költségvetési bizottsághoz utasította. Mielőtt azonban ez a bizottság tárgyalhatta volna az indítványt, az osztrák képviselőházat feloszlatták.

Azért most a magyar képviselőházban kell sürgősen ilyen indítványt benyújtani, még pedig nemcsak a dohányárak, hanem az összes monopóliumokra. Mert Lukács László eddig felemelte már egyszerű rendelettel a só árát s most felemeli a dohány árát, és egyáltalán nincs semmi biztosíték arra, hogy rövid időn belül nem fog újabb áremelés bekövetkezni, ha újabb hadihajók rendelése jut Bécsnek eszébe.

Sürgős a véderő-reform.

— Khuen-Héderváry a nyári szesszióról. —

Hírek a politika világából.

Budapest, június 22.

A mindig optimista miniszterelnök ismét nyilatkozott a parlament legközelebbi munkarendjéről, nem ugyan a képviselőházban, hanem a sajtó útján. És e nyilatkozatában azt hangoztatja, hogy a véderő-reform sorsa Ausztriában a választások után is biztosítva van, nálunk pedig, ha kell, decemberig is egyfolytatásban tárgyalatni kész gróf Héderváry a katonai javaslatokat s reméli, hogy a szélsőbal nem fogja alkalmazni a technikai obstrukció fegyverét.

A miniszterelnök ez újabb határozott kijelentései után is akadnak még egyes beavatott munkapárti politikusok, akik hiszik, hogy még sem lesz nyári szesszió, s hogy július végével szabadságra mehet a parlament. Bazirozzák pedig e bizakodásukat arra, hogy Hédervárynak a Reichsrath munkaképességéről való föltevése hamarosan czáfolatra fog találni s ezzel fölöslegessé fog válni a véderő-reformnak a siettetése.

Az ellenzéken egyelőre úgy veszik, hogy biztos a Háznak a nyáron át való együtt-tartása és serényen készülnek a nagy küzdelemre. A kisebbségi pártok igen sérelmesnek vallják, hogy a kormány mindenekelőtt a hadsereg és honvédség fejlesztéséről való javaslatokat sürgeti, míg a perrendtartások bizottsági tárgyalásának híre sincs. Ebből azt olvassák ki, hogy az intéző körök csupán a létszámemelésre vetnek súlyt s a másik két javaslattal már vajmi keveset törődnek. Ezzel szemben munkapárti körökben azt hangoztatják, hogy miután a két katonai büntető perrendre amúgy is csak a két másik javaslat plenáris tárgyalása után kerülhet sor, így hát ez alatt éppen elég idejük lesz az igazságügyi és véderőbizottságoknak — késedelem nélkül — a sok száz paragrafusból álló perrendi javaslatok elintézésére. Az ellenzék azonban ebben nem nagyon bizik s azt óhajtáná, hogy a négy katonai javaslatról ne egyenként, hanem egyszerre nyújtsák be az elcsadók a bizottsági jelentéseket.

Külön sérelme a néppártiak az a miniszterelnöki nyilatkozat, hogy a Pool-szerződést nem fogják a véderőjavaslatok előtt napirendre tűzni. Emlékeztetes, hogy Szmrecsányi György a belügyi tárczánál részletes kritika tárgyává akarta tenni a sérelmes szerződést, de akkor a miniszterelnök kérésére elállott ettől a szándékától, mert a miniszterelnök megígérte, hogy a költségvetés elintézése

után amúgy is a plénum elé kerül a szerződés és így lesz alkalma ezzel bőven foglalkozni. Amint értesülünk, Szmrecsányi már a legközelebb, alkalmasint az appropriációs vitában, — amikor meg fogja kérdezni a miniszterelnököt a további munkatervről — emlékeztetni fogja igéretére, amelyet most megtagadott.

Hireink itt következnek:

A miniszterelnök a helyzetről.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök ma nyilatkozik a politikai helyzetről. Mindenekelőtt kitér az osztrák választásokra; a keresztényszocialisták visszaszorulásának jó hatást tulajdonít, mert ezek voltak, akik mindig a magyarellenos politika eszközeiül kinálkoztak. Elmondotta ezután, hogy Bienerth miniszterelnök helyzetét az új alakulás csupán megnehezítette, ellenben bizonyos, hogy az osztrák választásoknak ez az eredménye is föltétlenül biztosítja a véderő-reform sorsát a Reichsrathban. A véderő-reformról szólva Khuen megerősítette azokat a híreket, amelyek arról számolnak be, hogy a véderő-reform tárgyalását a kormány a jövő hónapban megkezdi a képviselőházzal.

— A véderő-reform megalkotása — úgy mond — sürgős és halaszthatatlan feladat és nem hiszem, hogy Justhék technikai obstrukciót akarnának. Am el vagyok készülve arra is, hogy szükség esetén akár decemberig egyfolytatásban együtt maradjunk. Az idén tehát alighanem le kell mondanunk a nyári szabadságról. A költségvetés, valamint az appropriáció elintézése után és a véderő-reform kitűzése előtt nem szándékozom a parlament munkanyagát semmiféle más érdemleges anyaggal megterhelni.

Végül a Pool-szerződés képviselőházi tárgyalásáról nyilatkozott a miniszterelnök és azt mondta, hogy a szerződést ráér a Ház később is tárgyalni. Ez szerinte csak javára válik, mert a gyakorlat addig ráczáfol azokra az aggályokra, amelyek a szerződéssel szemben felmerültek.

Kossuth Ferenc elutazása.

Kossuth Ferenc, a 48-as függetlenségi Kossuth-párt vezére ma délután a 2 óra 35 perczkor a nyugati pályaudvarról induló gyorsvonattal több heti tartózkodásra orvosai tanácsára Nauheimba utazott gróf Benyovszky Móricznak és nejének társaságában. A pártvezér elutazása alkalmával a pályaudvaron megjelentek gróf Apponyi Albert, Sághy Gyula, Mezőssy Béla, Gál Sándor, Bizony Akos, Palugyay Móricz, Kelemen Béla, Muzsa Gyula, Fürster Aurél, Héderváry Lehel, Ostffy Lajos, Jármy Béla, Szalkai Sándor, Szluha Pál, Lengyel Zoltán országgyűlési képviselők, Szatmári Mór, Hódy Gyula volt országgyűlési képviselők és Jakab Sándor párttitkár. Kossuth az éjszakát Bécsben tölti és holnap reggel a gyorsvonattal Nürnbergben keresztül utazik Nauheimba. Pozsonyig Apponyi elkísérte a pártelnököt.

Nem felel meg a valóságnak néhány lapnak az a tendenciózus híre, hogy a kereskedelemügyi minisztérium szalonkocsit bocsátott Kossuth rendelkezésére, mert a pártvezér rendszer vasúti kocsiban tette meg az utat.

A véderő-javaslat.

A véderő-bizottság utóbbi tárgyalásairól kiadott félhivatalos tudósítások igen szűkszavúak voltak s így csak ma került nyilvánosságra, hogy a keddi ülésen a bizottság ellenzéki tagjai egy elég jelentős sérelmet küszöböltek ki a javaslatból. A javaslat 61-ik szakasza úgy szól, hogy a törvényellenes besorozás miatt való elbocsátás iránt a honvédelmi miniszter határoz ugyan, de a hadügyminiszterrel, sőt a katonai területi parancsnoksággal „egyetértőleg”. Vagyis, a hadügyminiszternek, sőt bármelyik katonai területi parancsnokságnak joga lett volna a magyar honvédelmi miniszternek tisztán saját hatáskörében hozott határozatát fölül bírálni és megváltoztatni. Ezt a képtelenséget a bizottság ellenzéki tagjainak erőyes föllépése foly-

tán törölték a szakaszból, úgy, hogy az elbocsátás iránt tisztán a honvédelmi miniszter határoz. Ez a kiküszöbölt sérelem csak egy a sok közül, de sajnos, még igen számos módosításra volna szükség — főleg nemzeti szempontból.

A véderő-javaslat holnap délután a pénzügyi bizottságban kerül tárgyalás alá s ha ez is végzett vele, akkor úgy ennek, mint a véderő-bizottságnak jelentései haladéktalanul a Ház elé kerülnek, megelőzve a még hátralévő három katonai javaslatról szóló jelentéseket, illetve azok bizottsági elintézését. Az ellenzéken ez a gyorsított eljárás, amely ellentétben áll a javaslatok között főnálló erkölcsi junktimmal, a kisebbség soraiban reczenzust kellett. Kelemen Béla, a Kossuth-párt véderő-bizottsági tagja ezeket mondotta a véderő-javaslat forszírozásáról:

— A javaslatnak már bizottsági kezelésében is határozott tendenciát látok. A kormány a javaslatok között megígért junktimot, ugylátszik, nem szándékozik respektálni. Minden jel arra vall, hogy a kormány csak a létszámemelést tartalmazó első két javaslatra vet súlyt, a két perrendi javaslat sorsával pedig egyáltalán nem törődik. Innen van, hogy a véderő-javaslatlaltal már a pénzügyi bizottságba siet, holott az igazságügyi bizottság abban az irányban, hogy a perrendeket érdemben tárgyalja, még meg sem mozdult.

Jelentés az új indemnitásról.

Hegedüs Lóránt, a pénzügyi bizottság elnöke, a képviselőház mai ülésén terjesztette be a pénzügyi bizottság jelentését az 1911. év első négy hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról szóló 1910. évi XIX. t. cz. hatályának az 1911. év július hó végéig való kiterjesztéséről szóló törvényjavaslat tárgyában. A jelentés azt mondja, hogy bár a Ház az 1911. évről szóló állami költségvetésnek legtöbb részletét már letárgyalta, a kormány mégis szükségesnek látta, hogy előterjesztést tegyen arra az esetre, ha e hó végéig a költségvetési törvény még sem volna a törvényhozás összes tényezői által elfogadva. A bizottság ugyanezen okból az újabb egy hónapról szóló indemnitási javaslatához hozzájárult, azt általánosságban és részleteiben is elfogadta és a képviselőháznak is elfogadásra ajánlja. A jelentés Láng Lajos, a pénzügyi bizottság elnöke és Hegedüs Lóránt, a pénzügyi bizottság elnöke által.

Mint értesülünk, az indemnitás tárgyalását a szombati ülés napirendjére fogják kitűzni.

A Justh-párt értekezlete.

A függetlenségi és 48-as párt pénteken déli félég órákor, a képviselőház külön termében értekezletet tart. Az értekezlet tárgya az indemnitás lesz.

A zárszámadások.

A képviselőház zárszámadási bizottsága ma délután öt órákor gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök és Thuróczy Vilmos számvevőszéki elnök részvételével, gróf Wickenburg Márk elnöke alatt ülést tartott, amelynek napirendjére a miniszterelnökség 1907. évi zárszámadásának függőben maradt tétele és a belügyi tárcza 1907. évi zárszámadása volt kitűzve. Az ülésen résztvettek Kostyál Zsigmond az állami számvevőszék elnöke és Klimes Gyula miniszteri tanácsos is.

Az ülés megnyitása után gróf Héderváry miniszterelnök a miniszterelnökség 1907. évi zárszámadásában előfordult amaz előirányzat rólküli tételről, amelyet a Magyar Kiviteli és Csomagszállítási Részvénytársaság részére az állami hirdetések közvetítési költségei címén kifizettek, azt a felvilágosítást adja a bizottságnak, hogy a tétel azon alapszik, hogy a Fejérváry-kormány alatt a hirdetési átalányokat a miniszterelnökségben központosították és a hirdetések feladását onnan eszközölték. Mivel azonban a kellő személyzettel nem rendelkeztek, czélszerűnek látszott a hirdetések lebonyolítását a Magyar Kiviteli és Csomagszállítási Vállalatra bízni, amely vállalat előlegezte a hirdetési költségeket és a lapoknak is adott előlegeket a közölt hirdetésekért és emez előlegezett költségeit bizonyos időközönként megtérítették. Ezt a helyzetet kapta kormányra lépésekor a Wekerle-kormány, amely ezt az eljárást egy darabig fenntartva, rövid időn belül czélszerűnek látta ezt megszüntetni. A társaság által a szerződés felbontása-

nak időpontjáig előlegezett hirdetési költségeket és az általa a lapoknak adott előlegeket ki kellett fizetni, mert ez a kormányra nézve a tartó és jellegével bírt és ebből keletkezett az 1907. évi zárszámadás átmeneti kezelésében elszámolt 306.440 korona 54 filléres tétel.

A miniszterelnök felvilágosítása után a bizottság a tételt tudomásul veszi.

Napirend szerint következett a belügyi tárcza 1907. évi zárszámadása, melyet *Hoványi Gyula* előadó beható részletességgel ismertetett.

Nagy Sándor szóvá tette, hogy három volt főispán, akinek legfőlegb. kegydíj járna, nyugdíját huz; ez ellen tiltakozik.

Hantos Elemér sajnálattal konstatálja, hogy az országos betegápolási alap évente rendkívül nagy deficittel záródik. Most is egy millió kétszáz ezer korona deficitet mutat ki s a hiány folyton növekedik. Kívánatosnak tartaná, ha a szomorú helyzet szanálása céljából a három százalékos betegápolási pótdadót fölemeltetné a kormány.

Gróf Héderváry miniszterelnök nem akarja emelni a pótdadót, hanem úgy kíván segíteni a bajon, hogy kiharítja a betegápolási alapról a gyermekvédelmet, amelyet eddig mindig ebből az alapról finanszíroztak. A gyermekvédelemnek a jövőben külön alapot fognak teremteni s így az általa sem helyeselt deficit hamarosan meg fog szűnni.

Ifju Erdélyi Sándor kérde, mikor kezdik az országos levéltár új helyiségét építeni s hogy a belügyminiszterium megfelelőbb elhelyezése miért késik.

Gróf Héderváry miniszterelnök kijelentette, hogy az országos levéltár új épületének építése a jövő esztendőben kezdetét fogja venni és hogy ez épület teljes elkészülte után válik aktuálissá a belügyminiszterium megfelelőbb módon való elhelyezése. Ugyanis az országos levéltárnak az új épületbe való beköltözése után a ma használatban levő épületszárnyat teljesen újjáépítik s oda lesz ideiglenesen elhelyezhető a belügyminiszterium addig, míg annak helyiségei is megfelelően átalakíthatnak. Mert, ha most egyszerre eszközölnék a belügyminiszterium épületének átalakítását az országos levéltár új épületének felépítésével egyidejűleg az szükségessé tenné a belügyminiszterium ideiglenes bérházban leendő elhelyezését, ami fölösleges költségekkel járna.

A bizottság a belügyi tárcza 1907. évi zárszámadásait tudomásul vévén, annak minden tételét elfogadja.

A kereskedelmi tárcza 1907. évi zárszámadásának tárgyalására a bizottság kedden, június 27-én délután 5 órakor tartandó ülésén fog áttérni.

Harez a választójogért.

A függetlenségi és 48-as párt vasárnap délelőtt féltizenegy órakor négyülést rendez Nagyváradon az általános, egyenlő és titkos választói jog érdekében. — A gyűlésen a függetlenségi és 48-as párti polgárokon kívül a szociáldemokraták és a választójog Országos Szövetségének tagjai testületileg vesznek részt.

A gyűlésre leutazik *Justh Gyula*, a függetlenségi és 48-as párt és a Választójog Országos Szövetségének elnöke is, a következő képviselők kíséretében: *Benedek János, Justh János, Kelemen Samu, Kun Béla, Papp Elek és Vertán Etele*. — A nagyváradai választójogi liga-fiók nevében *dr. Ágoston Péter* jogakadémiai tanár mond beszédet. — A szociáldemokrata párt központja szintén küldte hivatalos szónokot.

Abauj a magyar hadsereg mellett.

Abauj-Tornamegye törvényhatósági bizottsága, mint Kassáról jelentik, ma délelőtt *Sziklay László* főispán elnöklésével rendes közgyűlést tartott. Az alispán bejelentette, hogy a felsőmagyarországi királygyakorlatok alkalmával, amelyek szeptember 18-iktól 15-ig lesznek Zemplén- és Sárosmegye, meg Galiczia határait, Zemplénmegye területén, *Sziklay* főispánnal az óén, egy monstre küldöttség fogja üdvözölni a királyt. Nagy vitát keltett *Versez* város törvényhatóságának tiltakozó felírta a katonai tulkövetelések ellen. Az állandó választmány javaslata odairányul, hogy az általános európai konstellációra való tekintettel ugyan maga is szükségesnek tartja a hadsereg fejlesztését, tekintettel azonban arra, hogy a hadsereg mai szervezetében a magyar nemzeti állam kiépítése ellen van, ennek a hadseregnek nem szavazza meg a költségvetést, ellenben hajlandó megszavazni a létszámemelést egy nemzeti hadsereg számára. Ezzel szemben *Moczner Béla* napirendtervezést javasolt és hogy mondja ki a törvényhatósági bizottság, hogy amennyiben a kormány hajlandó a kilenczes bizottság programját megvalósítani, az esetben

nem tiltakozik a létszámfelemelés ellen. A közgyűlés azután névszerinti szavazást tartott és 57 szóval 47 ellenében elfogadta az állandó választmány javaslatát. Végül még elhatározta a közgyűlés, hogy a katolikus autonómia tárgyában felirattal fordul a törvényhozáshoz.

A fiumei püspökség.

A Starcevicus-párt zágrábi lapja, a zágrábi káptalanhoz közelálló körökből úgy értesül, hogy a zágrábi káptalan Rómából értesítést kapott, amely szerint a pápa „a bécsi udvari kancellária határozatát megerősítette s így Fiumét a zenggi egyházmegyétől elválasztják.”

Egy sugalmazott zágrábi távirat viszont a következőket jelenti: Az itteni ellenzéki lapok egy idő óta tendenciózus tudósításokat közöltek Fiuménak a zenggi egyházmegyétől való elszakításáról és ez alkalomból már rendkívül heves agitációt fejtenek ki. A horvát-szerb koalíció lapjainak egyike, a „Pokret“ tegnap vezércikket közölt, amelyben ezen ügy miatt formálisan szent háborút prédikál Magyarország és a horvát kormány ellen. Minthogy ezek a tendenciózus tudósítások végül már komolyabb lapokba is bejutottak, ma a hivatalos „Narodne Novine“ az összes idevonatkozó fejtegetésekkel szemben kategórikus cáfolatot közöl.

Zágrábból jelentik: Egy ma este tartott diákgyűlésen tiltakoztak az ellen, hogy Fiumét elválasztják a zenggi püspökségtől. A gyűlés után nagy nemzeti tüntetések voltak.

Vége az igazságügyi vitának.

— Székely Ferenc beszéde. —

A képviselőház ülése.

Budapest, június 22.

A kedden délben megkezdett igazságügyi vita ma befejeződött s holnap a részleteket igen hamarosan el fogja intézni és így végre el fog érkezni a Ház a budget-tárgyalás utolsó állomásához; a pénzügyi tárczához, amely után már csak a felhatalmazási javaslat maradt hátra. Ovatósságból azonban ezt megelőzően az újabb indennitást tüzeti napirendre a kormány, hogy még egy esetleges néhány napos exlexnek is elejét vegye. Ez okból ma az indennitásról benyújtott bizottsági jelentés sürgősségét, vagyis a szokásos három napnak a mellőzését mondta ki a többség.

Az igazságügyi költségvetéshez ma elsőként a néppárti *Simonyi-Semadam* Sándor szólalt fel s azután *Székely Ferenc* igazságügyminiszter terjedős, száraz beszéde következett. Kiterjedkedett a judikatura minden aktuális belső és adminisztratív kérdésére, egész sereg reformot emlegetett, de hogy ezeknek a megalkotására — tekintettel a mindenél sürgősebbnek jelzett terhes katonai javaslatok miatt — mikor lesz ideje a törvényhozásnak, arról a miniszter bölösen hallgatott. Kijelentette a többi közt *Székely* azt is, hogy a sajtójog terén nem tervez radikális újításokat, de a magánbecsület hathatósabb megoltalmazása céljából novelláris intézkedést szükcenek tart. A miniszter nem is olyan régen mondotta ennek az ellenkezőjét is és hiszszük, hogy alkalomadtán ismét magára fog cáfolni, mert képtelenség, hogy a „magánbecsület védelme“ ezímen belopják az igazságszolgáltatás terére a sajtószabadságot veszélyeztető trójai falovat.

Néhány jelentéktelen felszólalással ezután bezárult az általános vita.

Részletes tudósításunk itt következik:

Jelentés az indennitásról.

Berzeviczy Albert elnök negyedtizenegy órakor megnyitja az ülést.

A mult ülés jegyzőkönyvét hozzászólás nélkül hitelesítik.

Hegedüs Loránt a pénzügyi bizottság előadója betérjeszt a bizottság jelentését a július hó végéig szóló indennitási törvényjavaslatról s kérte, hogy a jelentést nyomassák ki s az osztályok mellőzésével sürgősen tüzzék napirendre.

A Ház hozzájárul.

Következett az igazságügyi tárcza költségvetésének tárgyalása.

az igazságügyi tárcza.

Simonyi-Semadam Sándor néppárti volt az első felszólaló. Pártja a költségvetést nem fogadja el. Ha a miniszter üdvös igazságügyi javaslatokat terjeszt a Ház elé, azokat szívesen támogatja. Elisméri, hogy a kuriai bíraskodásról szóló törvénynek sok a hibája, de az elvet fenn kell tartani, csak a hibákat kell a törvényből kiküszöbölni. Az igazságszolgáltatást olcsóbbá kell tenni, de arról is gondoskodni kell, hogy ez az olcsóság sok „kisérteti“ pörre ne adjon alkalmat. Sehol nem olyan drágák a pörök, mint Angliában, ez az oka, hogy ott alapos ok nélkül nem pörösködnek. Igazságszolgáltatásunk elmaradt az élettől, nem lehet kívánni, hogy ezt a hibát a bíróság korrigálja ki. Hibásan alkottuk meg az esküdtszéki intézményt.

Nem óhajtja az esküdtszék eltörlését, bár működése után megérdemelné. Alapos reformot kíván. Olyan ügyeket, ahol a gonosz szándék nyilvánvaló, nem volna szabad esküdtszék elé utalni. S itt nem kell különbséget tenni se sajtó, se más ügyek között. A becsületnek szigorubb védelmet kíván. A büntető törvénykönyvnek a csalásra vonatkozó részét szigorítani kell. A fedezetlen határidőzlet eltörlését sürgeti. Az ügyvédi pálya szabad pálya, nem szabad tehát korlátozni e pályára lépők számát. Nem helyes az a kifejezés, hogy a Ház tulnyomóan jogászokból áll. Ez természetes dolog, hisz itt jogot alkotunk, ehhez pedig a jogászok értenek legjobban. De meg a jogász hozzá szokott a beszédhez. Mit csinál az a képviselőjelölt, aki nem tud beszélni.

Eitner Zsigmond: Munkapárti lesz és fizet! (Derültség.)

Simonyi-Semadam Sándor: Az egyetemen kötelezővé kell tenni a hallgatást. Akkor nem lesz se fölös jogász, se silány jogász. A telekkönyvi rendtartásról szóló törvény benyújtását sürgeti. A törvényjavaslatot nem fogadja el. (Helyeslés a baloldalon.)

Székely Ferenc programja.

Székely Ferenc igazságügyminiszter: Mindenekelőtt igaz, benső örömmel mondom köszönetet az ellenzék minden pártjának azért, mert biztosítottak arról, hogy a jövőben is pártszempontok nélkül fogják az igazságügyi előterjesztéseket kezelni. A napokban lesz alkalmam néhány törvényjavaslatot benyújtani és ha azok törvényerőre emelkednek, a többi sorra következik, különösen a telekkönyvi rendtartás. (Élénk helyeslés.) Bátor vagyok mindenekelőtt bejelenteni, hogy az 1909. évben, amikor a Kuria tehermentesítésére vonatkozó törvény egészen hatályba lépett, a járásbírósnál volt — egész számokat mondom — 5.329.000.487, melyből csak 226.000, vagyis 6.5 százalék maradt hátralékban, ami körülbelül az utolsó hónap bejövetelelnek felel meg. 1910-ben 100.000 üggyel kevesebb érkezett a járásbírósgokhoz. Ugy látszik, jó termés volt, bírtak az adósk fizetni s a restancia is lejjebb szállt, 215 ezerre, vagyis 6 százalék volt a hátralék. Pesten az átlag sokkal rosszabbul áll, különösen a járásbírósnál, azért is, mert a Duna balpartján ötfelé vannak elhelyezve magánházakban, ahol még konyhákban is tartanak tömegnapokat, ami szegénynek ennek az országának. (Mozgás.) A központi járásbírósnál épület felállítására már nemcsak a telek van meg, hanem azok a milliók is, melyek az elkészítéshez szükségesek. (Helyeslés.) Ugy, hogy jövő tavasszal az építkezés megkezdhető lesz. Az országos átlagra vonatkozólag, a perek tartamát illetően a járásbírósg működése igazán dicséretet érdemel és azt lehet mondani, hogy ki volt próbálva munkabírása, mert 1909-ben százezerrel több ügyet intézett el. Ha tehát most a polgári perrendtartás életbeléptetésénél lesz is valamelyes több munka a járásbírósgoknál, ezt a munkát győzni fogják. Ovatósságból mégis kieszakoztam, hogy a költségvetésbe felvettünk szaporitást, még pedig 25 új állást a VI. rangosztályba, ami a törvényszékeknek, járásbírósgoknak és ügyészségeknek is szól, továbbá husz albirót, kik a törvényszékeknél fogják a hiányt pótolni és később fognak kijönni a járásbírósgokhoz, továbbá 25 jegyzőt. A törvényszékek helyzete valamivel még jobb, úgy, hogy 1910-ben a törvényszékek hátraléka csak 4.6 százalék volt. A királyi ítélőtáblák kissé rosszabbul állanak, mert a Kuria tehermentesítésének következtében a munkának zöme a kir. táblákra hullt. A helyzet azonban még sem reménytelen. Tavaly a restancia 17 százalék volt, de hiszem, hogy ez nemcsak megszappanni fog, hanem egészen elfozadható számra fog redukálódni. Sajnos, a Kurianál a helyzet nem ilyen jó. Itt különféle okokból, a helyzet nem javult meg, annak ellenére, hogy a tehermentesítés éppen ezt a célt kívánta szolgálni. Hogy a restancia mégis megvan, ennek oka az, hogy az országgyűlési képviselőválasztások feletti bíraskodás megakasztja a Kuria bíraskodását.

Mezőssy Béla: Köszönjük ezt a bíraskodást!

Hantos Elemér: Rossz a vezetés! (Mozgás és ellenmondás jobbfelől.)

Székely Ferencz igazságügyminiszter: De remélem, hogy szeptemberre a petíciós ügyeknek vége lesz a Kuria régi, friss erővel fog hozzálatni a munkához és meg fogja szüntetni a tarthatatlan állapotokat. Az az elv, hogy a tisztviselő jól legyen díjazva, hogy gond nélkül megélhessen, azt hiszem, hogy nem csekélyebb mértékben áll a bíróságra nézve, mint bármilyen más tisztviselőre. (Igaz! Ugy van!) Hozzáteszem azonban, hogy az ország bölcsesége gondoskodott arról, hogy a bírakat valamivel jobb helyzetbe hozza, mint akármilyen más szolgálati ágat. Nem lehet talán mondani, hogy az igazságügyi tisztviselőknél valami igen nagy panaszuk lehet, mert előmeneteli viszonyaik minden más csoportot felülmúlják. Egy baj van, a nagy drágaság. Ami a jegyzőket illeti, akik arra való, akik jeles, akik a vizsgáit letette és pedig jól tette le, az megkapja a maga jutalmát.

Ráth Endre: Dr. Oláh Béla hány-szor pályáztott és nem tud előre menni! Vizsgálja is meg van és fiatalabbakat neveztek ki helyette.

Székely Ferencz igazságügyminiszter: Ami az automatikus előléptetést illeti, semmi sem volna a világon könnyebb, mint ebbe belemenni, ha lehetne, legalább a mi viszonyaink között. Én abszolúte nem mondom, hogy ez bizonyos körülmények között lehetetlen dolog, hiszen rég olvasták, hogy a külföldön is bevált. Tessék azokat a viszonyokat idevarázsolni, akkor belemegyek abba, hogy az automatikus előléptetés életbeléptetessék. A bíróképzésről szeretnék néhány szót szólni. Azt méltóztatnak ugyanis mondani, hogy az egyetemen kell kezdeni. Ez igaz, ott kell kezdeni és az egy meghatározás, hogy harmadik vizsga lesz, csak egy láncszem, megvallom, egészen alárendelt dolog, a kezdet kezdete. Lesz még más szigorítás, egy szigorú nagy államvizsga és más mindenféle szelektív. Magában ez a vizsga nem érne egy hajítófát sem. Elismerem, azonkívül mindenhez hozzájárulok, amit Ráth Endre mondott, így a bírósági könyvtárak tekintetében, az egyes bírák ellátásáról törvénykönyvekkel. A továbbképző-tanfolyamot kísérletképpen meg akarom próbálni. (Helyeslés.) Ennek a továbbképzésnek nem az a feladata, hogy egyes jogi törvényeket, büntetőtörvénykönyvet adjon elő, hanem azokat az alakulatokat, amelyek a gyakorlati életben az esetekben a milieut szolgáltatják, büntetőeljárásokhoz, vagy polgári perekhez egyaránt, pl. bányákat, gyári üzemeket, stb. Mert, hogy szolgáltasson bányajogot valaki, ha nem látott bányát. (Helyeslés.) Nagy köszönettel tartozom a vallás- és közoktatásügyi miniszternek, aki az ő 100.000 koronáját erre a célra felajánlotta. Rosszabb helyiségi viszonyok, mint Budapesten vannak, nem létezhetnek. Nem gondolok a törvényeszekre, hanem a járásbírókakra, melyek minden kritikán alul vannak elhelyezve. Nem tehettem egyebet, miután ismertem ezeket a viszonyokat, minthogy helyemnek elfoglalás után rögtön intézkedtem, hogy ezeket a telkeket lefoglaljuk s azokat megvásároltuk. Kiküldtünk szakértőket, hogy tanulmányozzák a külföldön az ilyen központi járásbírókat. A terv elkészült és jövő tavasszal megkezdik az építést. Igaz, hogy négy millió koronába kerül, de a pénzügyminiszter lehetővé tette. Igen rossz viszonyok között van a pestvidéki járásbíró, talán még rosszabb viszonyok között, mint a pestiek. Erre az előző kormány már telket vásárolt, a terv is elkészült, azonban a tervező építész megbetegedett, de remélem, hogy az őszön mégis megkezdhetjük ezt a munkát is. Még Trenszében és Balassagyarmaton is megkezdődik az építkezés, mert azok is rossz állapotban vannak, ezután legközelebb Beszterce és Zombor. Járásbíró egész csomó van, egy pár millió megy erre is, de sajnos, még nem tartunk ott, hogy egy-két esztendő alatt a bajt orvosolni lehetne.

Ráth Endre: Kézdivásárhely!

Székely Ferencz igazságügyminiszter: Kézdivásárhelyről most ne beszéljünk, az nagyon nehéz kérdés. (Derütség.) A büntető novella, amely egyik részben pedig a múlt év elején lépett életbe, hatását már érezteti. A szortelen szigor, amelyet a lopásoknál visszaesés esetében fegyházbüntetés alkalmazásával értékre való tekintet nélkül alkalmaztatott, a novella szerint megváltozott. Ma a helyzet az, hogy 1700 hely üres. (Derütség.) Én tehát intézkedtem már aziránt, hogy a szamosújvári fejeztetett javító intézet alakítsák át. (Általános helyeslés.) A javítóintézetekben, az átalakításokkal és építkezésekkel azt értem el, hogy 1630 gyermek helyezhető el. De más tekintetben is tettem intézkedést, — ez is belevág a törvényes keretbe — hogy a jótékonyági társulatok, így a Gyermekvédő Liga stb., szintén alakíthatnak intézeteket, melyekbe 10—20—30—60 gyermeket lehet elhelyezni, amiért az állam minimális összeget fizet.

Jelentem, hogy a polgári perrendtartás életbe léptetésére vonatkozó törvényjavaslatokat, számszerint háromat, lesz szerencsém a legközelebbi napokban benyújtani. (Élénk éljenzés.) A többiek pedig nem sokára következnek. Azonkívül munkában van 27 rendelkezés, amely az életbeléptetéshez szükséges.

A polgári törvénykönyvre vonatkozólag tisztelettel jelentem, hogy a második szöveg már jórészt elkészült. Biztosan számítok arra, hogy ez év végére az egész munkát elkészül. (Élénk éljenzés.) Az igazságügyi szervezeti szabályokra vonatkozó törvényjavaslatot is benyújtom legközelebb. Azután az iparbírószekrényről szóló törvényt is méltóztatnak sürgetni, továbbá a tengerészeti ügyekben való bíráskodásról, nemkülönben a szabadalmakról szóló törvényt, mely utóbbi Horvátországgal közös, tehát külön életbeléptetési törvény szükséges. Kötelességem a töredékbíráskodásról szóló törvényjavaslatot is betervezni. Az alaki jogra vonatkozó már szintén elkészült, az anyagi jogra és a tőzsde rendezésére vonatkozó szabályok külön mennek és ezek tárgyalás alatt vannak. Miután ez nem az én részemre tartozik, mert a határidő-üzletekről és ezekről a dolgokról a földmívelési és a kereskedelmi miniszter tárgyal és első sorban ezeknek a dolgok, hogy fenarthatónak vélik-e, vagy nem, ennek betervezése természetesen nemcsak tőle függ. A végrehajtási eljárás egészen újra fog szervezteni. (Általános helyeslés.) De addig is a legégetőbb szükség a legközelebb betervezendő javarésztan orvosoltatni fognak. (Helyeslés.) A bírói és ügyvédi szervezetre vonatkozó törvényjavaslatot szintén előkészületben vannak. Az ügyvédi rendtartásra vonatkozólag tegnap kaptam a biztató ígéretet, hogy a jövő hónap végén elkészül az indoklás is. Talánvalóleg Nagy Dezső, aki az előző kormánytól kapta a megbízást a javaslat kidolgozására, vállalta az én kéresemre és el is készült vele. Ezt lesz szerencsém legalább is, mint előadói tervezetet közrebocsátani. (Helyeslés.) A bírói és ügyvédi vizsgára vonatkozólag is készül már a törvényjavaslat. Ezt már egyszer elkészítette előzőm, Plósz Sándor, most újabb tárgyalás alatt áll és valószínűleg meg is lesz. A telekkönyv tekintetében szintén nagyon sürög az intézkedés. Itt két törvényjavaslat van készben, illetve most van átdolgozás alatt a törvényjavaslat a telekkönyvről és az ebbe bejegyzendő dolgokról, törvényjavaslat a telekkönyvi rendtartásról, mely utóbbi néhány év előtt már szaktanácskozáson is keresztülment. A biztatói üv tekintetében Lengyel Zoltán foglalt el sürgető álláspontot, az is készen van. A vállalatokra vonatkozó törvények, határozmányok módosítása és kiegészítésére vonatkozó törvényjavaslat szintén. Az uszóra vonatkozó 1883: XXV. t. cz. módosítása és kiegészítéséről szóló törvény tárgyalásra készen áll. A szövetségi törvény szakértekezleti tárgyalás előtt áll. A magánjog terén is igen értékes munkát van készen. A csodajog tekintetében szintén kidolgozás alatt van egy javaslat, öt kettő is. Az örökösödési eljárásra vonatkozólag a tervezet előkészület tárgyává tettük és az is legközelebb a Ház elé kerül. A bányajogra vonatkozólag is kész a törvénytervezet. Remélem, a szerzői jogra vonatkozó szerződést is csakhamar mezlőthetjük. A sajtójog reformjáról csak annyit akarok megjegyezni, hogy radikális intézkedéseket most nem tartok időszerűeknek, de megszüntetni ohajtom azokat a kinövéseket, amelyek a magánbeszűlet meghurcolásában és ehhez hasonló eseményekben mutatkoznak. (Helyeslés.) Az uszora üldözése terén az ügyesség teljesíti kötelességét. Az ügyvédi kérdésre nézve, azt hiszem, hogy az ügyvédi rendtartás tervezete a következő hónapokban elő lesz terjeszthető. A tulprodukeció megvan és nem is veszem közönyösen ezt a kérdést és igenis, minden irányban támogatva azokat a törekvéseket, amelyek az ügyvédség helyzetének megjavítására vezetnek. A legközelebbi átalakulás alkalmával ügyvédek is alkalmaznak a bírói elem felfrissítésére. (Élénk helyeslés.) A tulprodukeció ellen mindenesetre küzdeni fogok minden téren. (Élénk helyeslés.) A zuzírászat ellen okvetlenül szigorú eljárást kell indítani. A nyugdíjtörvény revíziója szívemen fekszik, csak meg lehetesen csinálni. Hogy az esküdtbírássággal nem volna senki mevelégedve, hát én meg vagyok vele elégedve.

Simonyi-Semadam Sándor: Csodálom! (Zaj.)

Székely Ferencz igazságügyminiszter: Jobbat nem tudunk helyette tenni. Csak azt konstátálom, hogy mindenütt a népszabadság védelmébe hozták be és ahol behozták, ott a nép ragaszkodik hozzá. Ha azonban a mostaninál jobb megoldási formát fogunk tudni, akkor majd gondolkozunk róla. A kuriai bíráskodásról szóló törvény tartalma jól tudjuk, egy paktumnak az eredménye volt és ennek volt a következménye, hogy sok intézkedés el van hibázva, vagy egymással ellenkezőben áll. Ezt is meg kell majd csinálni, akkor lehet majd beszélni arról, hogy ez miképpen történjék meg. (Helyeslés balfelől.) Kérem a határozati javaslatokat elvetni és a költségvetést elfogadni. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Elnök az ülést tíz percre felfüggeszti.

Szünet után.

Návay Lajos alelnök újból megnyitja az ülést. **Csermák Ernő** kétkedéssel fogadja a miniszternek azt az ígéretét, hogy az általános polgári törvénykönyv második szövege esetleg már olyan

lesz, amely esetleg a törvényhozás elé kerülhet. A telekkönyvi rendtartásnál legfontosabb annak a kimondása, hogy mindenki köteles a saját telekkönyvét rendezni. A hagyatéki és csődítörvény reformját sürgeti. Az esküdtbírásságra szükség van, de bizonyos esetekben jobb a szakbírásság. A kuriai bíráskodásról és az összeférhetetlenségről szóló törvényt multhatatlanul reformálni kell.

Huszár Károly (sárvári) a gyülekezési és egyesülési jog szabályozását sürgeti, mert a jog különböző kezelése sok visszaélés származik. A kuriai bíráskodásról szóló törvény revízióját sürgeti. A felvidéki uszoraügyben megindított vizsgálatról is kér fálvilágosítást.

Székely Ferencz: Majd felelek az interpellációra.

Huszár Károly: Nem fogadja el a költségvetést. (Helyeslés a baloldalon.)

Ráth Endre a zárószó jogán sajnálattal konstátálja, hogy a miniszter a bírák, ügyészek, jegyzők és joggyakornokok kívánságait nem honorálta. Nagyon fél tőle, hogy ez nagy elkeseredést és ambíciósökkenést fog okozni közöttük. Éppen ezért nem hiszi, hogy megvalósuljon a miniszternek az a reménye, hogy a restancia meg fog szunni. Nagyon szeretné, ha a miniszter megnyugtató kijelentést tenne.

Székely Ferencz igazságügyminiszter ismétli, hogy a teljesíthető kívánságokat már belevette a költségvetésbe. Legjobb akarat van a jegyzők és joggyakornokok iránt, de a kevésbé érdemeiket nem tolhatja az érdemesebbek elé. Kéri a határozati javaslatok mellőzését.

Elnök a tanácskozást befejezettnek jelentette ki.

A Ház ezután általánosságban elfogadta a költségvetést s a részletes tárgyalást holnapra halasztották.

Az ülés három óraker végződött.

Budapest, június 22.

A képviselőház ülése. A képviselőház holnap, pénteken tartandó ülésén részletes tárgyalás alá veszi az igazságügyi tárca költségvetését, ezután megkezdí a pénzügyi tárca költségvetésének általános tárgyalását.

Gróf Andrássy Gyula elutazása. Gróf Andrássy Gyula ma délután Töketeroberre utazott.

Gróf Zichy János Triesztben. Gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter holnap reggel indul Triesztbe, hogy ott a „Viribus unitis“ Dreadnought vízrebocsátási ünnepségén a magyar kormányt képviselje.

Beszkid Antal mentelmi ügye. A lapok közlényéből köztudomásu, hogy június hó 16-án Beszkid Antal néppárti képviselő a csendőrség megakadályozta abban, hogy választókerületének egyes községeiben beszámolóját elmondhassa. Az összesereglett választókat karhatalommal szétoszlatta, sőt magát a képviselőt őrizet alá véve, választókerülete területéről eltávolította. E tárgyban Szmeccsányi György képviselő a Ház nyílt ülésén mentelmi jog megsértése címén bejelentést intézett a Házhoz és kérésére a Ház kimondta, hogy utasítja a mentelmi bizottságot jelentésének záros határidőn — három nap — alatt leendő megtevére. A mentelmi bizottság ma délután fél 6 óraker Plósz Sándor elnöke alatt Darvay Fülöp előadása mellett tárgyalta az ügyet, amely tárgyalás során azt határozta előadó indítványára, Szmeccsányi és Beszkid képviselők meghallgatása után, hogy az esetre vonatkozó hivatalos adatoknak s napon belüli közlésére kéri fel a belügyminisztériumot és csak az adatok beérkezése után fog a dolog érdemére nézve határozni.

Egy államtitkár díszpolgársága. Ujvidékről jelentik, hogy ma, csütörtökön délben adta át Ujvidék szab. kir. város törvényhatósági bizottsága Rohonyi Gyula igazságügyminiszteri államtitkárnak a díszpolgárrá történt megválasztásáról szóló díszoklevelet nagy ünnepesség kíséretében. Matkovics Béla főispán az ünnepeltet lendülettel szavakban üdvözölte, majd dr. Demetrovics Vladimir polgármester intézett hozzá meghatározó beszédet, méltányolván az államtitkár érdemeit. Az üdvözlő beszédek után Rohonyi Gyula államtitkár állandó jóindulatáról és támogatásáról biztosította a város közönségét. Délután az államtitkár visszautazott Karlóczára.

KÜLFÖLD.

Az osztrák politikai helyzet.

Budapest, június 22.

Ausztria nagy politikai válságnak néz elébe. Az elmúlt választások kimenetelétől a kabinet semmi esetre sem maradhat meg mai összetételében. Weiskirchner után Glombinszky is le fog mondani, mert helyzete a kabinetben tarthatatlanná vált. Ezt esetleg még újabb lemondások fogják követni és figyelembe véve még, hogy a pártok új számarányai következtében egészen új politikai szellem eljövetele várható, a Reichsrath július 11-iki megnyitására még egy néhány fontos politikai változás előtt áll az osztrák birodalom.

Az osztrák választások nagy eredménye, a keresztényszocialista pártnak a vezetőszerepről való leszorulása élénken foglalkoztatja a magyar politikai köröket is. A változás következményei, úgy látszik, csak lassan bontakoznak ki, aminek oka nagyrészt ott keresendő, hogy a legfőbb vezetőhelyen az ügyek elintézése az utóbbi időben nagyon meglassult. Az legfontosabb kérdés, hogy az új Reichsrath milyen állást foglal el a véderőjavaslatokkal szemben? És itt egészen jogosultnak látszik az a föltevés, hogy a javaslatoknak az új Reichsrathban való keresztülvitele nagyon megnehezült. A keresztényszocialista párt, amely most nagyon neheztel a kormányra és a többségi pártokra, korántsem hajlandó magát a javaslatokért tulságosan exponálni, mert most első feladatának tartja elvesztett népszerűségét visszazerezni. Ellenben igen heves ellenzése várható a javaslatoknak a csehek és a szocialisták részéről. Annyi bizonyos, hogy hosszú idő fog lefolyni addig, amíg az osztrák parlamenti viszonyok odáig tisztulnak, hogy a véderőjavaslatok sorsát biztosítottan lehessen tekinteni.

Bécsből jelenti tudósítónk, hogy a legnagyobb határozottsággal hirtelen jár, hogy a Reichsrathot az uralkodó maga fogja megnyitni. Báró Bienerth miniszterelnök ma délelőtt megjelent az uralkodó előtt és eléje terjesztette Weisskirchner kereskedelmi miniszter lemondását. Még nem tudják, hogy az uralkodó a lemondási kérvénnyel szemben milyen álláspontra helyezkedik.

A „N. Fr. Presse“ ma esti számában azt írja, hogy Glombinszky vasutügyi miniszter lemondása is biztosra vehető. Glombinszkyt ugyanis ugyanúgy érintették a választások, mint Weisskirchner, pártja, az önálló lengyel demokraták klubja elenyészően csekély számban került a parlamentbe s így Glombinszky a közel jövőben már levonja a galíciai választás eredményének következményeit.

A keresztényszocialista párt könyomatosa, az „Austria“ jelenti, hogy a keresztényszocialista párt opozíciója a jövőben nemcsak a legutolsó választási harcban való ellenfelei, a német szabadelvűek és szocialdemokraták ellen fog irányulni, hanem esetrelésemre a kormány által a parlament elé terjesztett javaslatok feletti szavazásokra is ki fog terjedni. Az „Austria“ maga beismeri, hogy ez csak a párt jelenlegi hangulatának a kifejezője, mert határozatot a párt által követendő magatartásról még nem hoztak.

Az „Austria“ továbbá azt is jelenti, hogy a pártot, különösen Bécsben, gyökeresen újjá fogják szervezni. A parlamenti taktikáról a keresztényszocialista párt reichsrathi klubja az új ház üléseinek megkezdése után fog végleg határozni.

A drohobyczi véres választás ügyében a vizsgálat még nincs befejezve. Nem igaz, hogy a kormány Drohobycz területére kihirdeti a kivételes állapotot. Tegnapi estig a sortűznek 24 halottja és 40 súlyos sebesült áldozata volt, akik közül legalább tizen aligha maradnak életben.

Mint Drohobyczből jelenti, Lembergől több orvost hívtak, akik az itteni kórházi orvosoknak segítenek a súlyosan sebesülteket kezelni. A vizsgálat, amelyet a katonai bíróság a helytartósággal karöltve folytat, azt derítette ki, hogy a lövések

15 lépésről estek és a golyók az áldozatokat hátba találták.

Lembergől jelenti: Dr. Löwenstein Náthán a Drohobyczban megválasztott új képviselő, akinek megválasztásán a vérontás történt, lemondott mandátumáról. Erre az elhatározásra nyilván az készítette, hogy a szocialdemokraták botránnyal fenyegetőztek, ha Löwenstein megjelenik a képviselőházban.

Bécsből jelenti: Báró Bienerth miniszterelnök mai kihallgatása negyedóra híján teljes 2 óráig tartott.

A keresztényszocialista párt mai ülésén Liechtenstein Alajos herceget választotta ismét vezérévé és bizalmat szavazott Gessmannak. A konferencián éleshangu felszólalások hangzottak el a keresztényszocialisták ellen alakult koalíciók miatt és megáttámadták báró Bienerth miniszterelnököt is, öt okolták érte, hogy sok helyütt sikerral járhatott az intrika a keresztényszocialista jelöltek ellen. Általános véleményképpen alakult ki a konferencián az a felfogás, hogy a pártnak szabad kezét kell magának biztosítani a parlamentben a kormánnyal szemközt.

Báró Bienerth miniszterelnök holnapra magához kérte a keresztényszocialista párt vezetőit és az a szándéka, hogy tisztázzni fogja velük a helyzetet. Tudni akarja, hogy mit jelent a mai párthatározat s határozott választ fog kérni arra a kérdésre, vajon hajlandók-e a keresztényszocialisták a munkaképes parlamenti többséget megalakítani, vagy sem. Ez a párt úgy értelmezi a mai határozatot, hogy a szabad kéz politikája a kormánnyal szemben ellenzéki álláspontra kötelezi a párt tagjait, akkor a miniszterelnök magára és az egész kabinetre nézve levonja ebből a következményeit.

Bécsből jelenti: A keresztényszocialista párt tulajdonképpen megalapítója és szervezője, dr. Gessmann a legutóbbi választások folyamánaképpen teljesen vissza akar vonulni a nyilvános politikai életből. Tudvalevőleg ő is a meg nem választottak között van. Már be is jelentette Bécs város polgármesterének, hogy lemond központi képviselői mandátumáról, azonkívül letette a tartományi iskolatanácsban elfoglalt előjárói tisztét. Továbbá, mielőtt összejön az alsóausztriai tartománygyűlés, írásban bejelenti lemondását tartományi képviselői állásáról. Egyébiránt több heti szabadságot kért egyelőre és az ezen időre járó fizetéseiről lemondott.

Drohobyczból jelenti: A cionista párt ma a miniszterelnökhöz és az igazságügyminiszterhez táviratot intézett, amelyben kérte Lyschowski kerületi biztosnak állásától való felfüggesztését és esetleges letartóztatását, mert a párt vélekedése szerint ő volt a vérontás okozója. Lyschowski kerületi biztos ma a vérontás tárgyában folytatott vizsgálatot ismét személyesen vezette s emiatt újból nagy volt a városi lakosság közt az izgatottság.

Löwenstein Náthán megválasztott képviselő a lengyel demokrata-párt határozata alapján mondott le mandátumáról, de az új választáson ismét fel fog lépni s mivel legutóbb túlnyomó többséggel választották meg, biztosra vehető, hogy ő lesz Drohobycz képviselője.

Az új portugál parlament. Lisszabonból jelenti: A nemzetgyűlés tegnapi első ülése szünet nélkül nyolc órán át tartott, anélkül, hogy a napirendet kimerítette volna. A mai ülésen Braga, a köztársaság ideiglenes elnökének üzenetét olvasták föl, amelyet nagy lelkesedéssel fogadott a nemzetgyűlés. Végül a nemzetgyűlés a kormánynak bizalmat szavazott és hatalmi és jogkörét végleg megerősítette.

Az örmények helyzete. Konstantinápolyból jelenti: Az örmény patriarkátus küldöttsége az örmény kerületekből érkezett újabb kedvezőtlen jelentések következtében lépéseket tett a portánál az örmények helyzetének és sorsának javítását célzó intézkedéseket kérve.

A francia tengerészet. Párisból jelenti: A tengerészeti költségvetés tárgyalása folyamán Delcassé tengerészeti miniszter megvilágítja a két év óta követett célokat. Az összes nagy modern hadihajókat megfelelő módon tökéletesítették, hogy a legkedvezőbb feltételek mellett harezolhassanak.

A másodrangú hajóraj állapota kevésbé kielégítő, a tenger alatt járó naszádok tekintetében való fölényünk azonban lehetővé teszi, hogy nyugalommal várjuk be a flottaprogramm keresztülvitelét. Öt Danton-típusú hajó augusztus havában lesz kész és a helyzet rövid idő múlva katonai szempontból kitünő lesz.

Anglia ünnepnapja.

— Megkoronázták V. György királyt. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 22.

Ma reggel összesen száznyolcz ágyulövés dördült el a londoni Hyde-parkban. Száznyolcz lövés, amelynek hangját megérezték messze óceánokon túl mindenütt, ahol angol alattvalók hódolnak a mai napon ujonnan megkoronázott uralkodójuknak, V. Györgynek, Nagybritannia és Írország királyának, India császárnéjának. Imponáló keretet adott a gyönyörű aktusnak az a sok külföldi fejedelem, aki György király és Mary királyné koronázására Londonba érkezett. A földkerekség minden országából az érdeklődők rengetege lept el az utcák során felállított tribünöket. Anglia fővárosa már régen nem látott akkora tarka, nyüzsgő, érdekes embertömeget, mint a mai napon. És ami pompát, színt, fényt az angol birodalom a maga királyának tud adni, az mind-mind előtörtte a mai napon az angol fővárost.

Részletes tudósításunkat, amely az angol koronázásról számol be, a következőkben adjuk:

A koronázás reggelén.

Bizonytalan időjárással virradt meg a mai nap, György király megkoronázásának napja. Az idő hűvös, reggel eső is esett, amely nagy erővel zudult le a városra, de szerencsére nem tartott sokáig. Reggel négy órakor a Hyde-parkban fölállított ágyúüteg huszonegy lövéssel jelezte, hogy ma van a koronázás napja. Az utcákat már hajnalban ellepi a nép s a földalatti vasutak 3 óra óta szakadatlanul hozzák a külvárosok lakóit. A pályaudvarokon egész éjjel rendkívül nagy forgalom volt. Éjjel érkezett meg az utolsó részlete, ötvenezer ember, annak a nagy hadierőnek, amelyet a koronázó-ünnepség napjaira a fővárosban összevontak, hogy az ünnepséget megkapóbbá tegye és egyuttal a rend fönntartására is ügyeljen. A Westminster és Lambeth felé vezető Themze-hidakat elzárták reggelre, hogy szabadon tartsák az ünnepi fölvonulást, a menet utiránya mellett elhuzódó mellékutakat pedig erős vasráccsal kerítették el s reggel nyolcz órakor ezeket is elzárták.

Jönnek a fejedelmek.

Reggel kilencz órakor a fejedelmi szemériségek fénves sora és a külföldi államok többi képviselői elhagyták a palotát és fölvonultak a nagy utcán, amely a palotától az admirálisokhoz vezet. A menet élén haladtak a kurtások és a testőrgárdák zenekara arannyal gazdagon díszített egyenruhában és a posztillonok fekete bársonyból készült háromszögű kalappal a fejükön. A menet tizenegy diszhintóból állt, amelyek mellett skarlát-piros livrébe öltözött vadászok és fullajtárok haladtak. A menet mögött haladó kíséret a lovas testőrségből került ki és sötétkék egyenruhát és ezüstözött vértet viselt. A menetet a néptömeg az egész uton a lelkesedés és tisztelet jeleivel fogadta.

Délelőtt tíz órakor a velzi herceg menete a lovastestőrség kíséretével hagyta el a Buckingham-palotát. A herceget a nép lelkes üdvözléssel fogadta. Félórával utóbb a Hyde-parkbeli ágyúüteg huszonhat lövése jelezte, hogy ő felségeik e pillanatban hagyták el a királyi palotát. A menet élén az evezősök testülete haladt középkori viseletben. Ennek a csapatnak a jelenléte a koronázási menetben még abból az időből való hagyományon alapul, a midőn ő felségeik a Themzen csónakon mentek a koronázó templomba. E csoport mögött következtek lovon ő felsége szárnysegédei, akiknek sorában a hadsereg és a haditengerészet összes fegyvernemei képviselve vannak. Ezután következtek a tábornokok és a nagy csapatvezérek nevezetesen Sir Wood Evelyn tábornagy, Grenfell lord és Roberts lord tábornagyok, továbbá Sir Hamilton és Sir John

French tábornokok, mindnyájan díszben, vörös egyenruhában és fehér kocsaggal ellátott sisakban.

A néptömeg hangos hurrá-kiáltásokban tört ki, mikor meglátta az indiai lovasság tisztjeit, akik a királyi kíséret élén haladtak. Viharos élettől kiáltások hangzottak föl, amidőn a felségeik a díszkocsiban láthatókká váltak. A kocsik elé nyolcz fehér ló volt fogva. A pompás állami díszkocsi aranytól és kristálytól fénylik. A kocsik mögött a királyi zászlót viszik. Ezután következnek Lovon *Kitchener* lord, a *connaughti* herceg, *Artur* *connaughti* királyi herceg, *Battenberg* Lajos herceg, *Teck* herceg, *Keresztély* schleswig-holsteini herceg és származékok és testörök fényes sora. A Hyde-parkban és a Towerben fölláított ütegek *hatvanegy ágyulövése* jelezte, hogy a felségeik az apátság templomba érkeztek.

Az apátsági templomban.

A világhírű templomot kissé átalakították a nagy szertartásra. A bejáratnál díszes wesztfüül rögtönöztek, amelyen kétoldalt selyemmel elborított tribünök húzódnak végig, a templom középpontjáig. A tribünökön a főnemességet helyezték el, az urakat és a hölgyeket. A királyi hercegek és hercegnők a szentélyben ültek. A székesegyházban körülbelül négyezer ember gyűlt össze: a királyi családnak negyven tagja, a külföldi udvaroknak kétszáz képviselője, a diplomáciai karnak kétszázhusz tagja, ezer főgály ur és hölgy, a parlament tagjai feleségestül és nyolczszáz indiai és gyarmati delegátus. A gyülekezet felejthetetlenül szép látványosságot nyújtott.

A koronázás.

A király és a királyné pont tizenegy órakor lép be a templomba. Az orgona megharsant, mikor a menet vezető papság a küszöbre tette a lábát. A papok után sorra következtek az állami méltóságok, akiknek koronáját csatlósuk viszi utánuk. Most a díszesen öltözött heroldok jöttek, akik *Anglia*, *Skócia* vagy *Irország* ezimercét viselik családjuk öröklött jogánál fogva. Megjelenik a tengerentúli gyarmatok ezimere is, most először ilyen alkalomkor: *Kanadát*, *Indiát*, *Ausztráliát*, *Új-Zélandot* és *Dél-Afrikát*.

A királyné a nagy oltárhoz megy. Fehér szatén ruha van rajta gyönyörű himzéssel, vállán bíbervörös selyempalást, hermelinnel bélelve. A tiszta zennyolcz láb hosszú uszályt hat főnemesi családból való fiatal lány viszi utána. Következnek az állami főméltóságok, akik a koronázó jelvényeket viszik. Utánuk *György* király lépked, palástban, a térszalagrend nyaklánczával, bársonnyal és hermelinnel bélelt sapkával. A palást uszályát nyolcz csatlós viszi utána. A király oldalán két püspök halad s a testőrgárda követi. A menet végre helyére ér és mindenki elfoglalja a helyét.

V. György király.

A király és a királyné leborulnak és rövid imádságot mondanak el, mielőtt a királyi székek elfoglalják a helyüket. Most a canterbury érsek, a lord-kapucellár, a lord-nagyonnetable, a lord-marsal és a térszalagrend vezérlovagja a székesegyház négy oldala felé fordult és a királyt bemutatta a gyülekezetnek:

— *Bemutalom nektek György királyt, ennek a királyságnak kétségbevonhatatlan királyát. Ti mindnyájan, akik idejöttetek, hogy neki hódoljatok és kötelesegeket elvállaltatok, hajlandók vagytok-e ezt megtenni?*

A királyhimnusz fölharsanása adta meg a feleletet erre a kérdésre s ezzel az ország elismerte Györgyöt királyul.

Isten engem úgy segéljen.

Ezután megkezdődött a tisztán templomi szertartás. E szertartás egyszerű, de mindazonáltal ünnepélyes és fenséges. Két püspök énekelte a himnuszot. A responsumokat a kórus énekelte. A Credó hangos elreczítése után egy püspök a szószékre lépett és rövid, az alkalomhoz illő beszédet mondott, a szertartás előírása szerint.

E beszéd után az érsek a királyhoz ment és ezt a kérdést intézte hozzá:

— *Hajlandó-e az esküt letenni?*

A király erre kijelentette, hogy az anglikán vallás fenntartásának köteleességét és a nép iránt való kötelezettségeit elismeri és mindig szem előtt tartja. Ezután az államkardot vivő lord marsal

mögött az állami méltóságok kíséretében a király az oltárhoz ment. Itt letérdelt s földetlen fővel, kezét a Biblián tartva, esküt tett, hangos szóval mondván:

— *Mindazt, amit ígértem, teljesíteni és megtartani akarom. Isten engem úgy segéljen.*

A király erre megcsókolta a bibliát és aláírta az eskümondatát.

Rövid ima után Haendel egyik oratóriumának imponzáns hangja jelezte a király fölkenésének előkészületeit. A király Szent Eduard trónjához közeledett, amely fölé *Roseberry* lord, *Cadogan* lord, *Creve* lord és *Minto* lord ezüst himzéses baldachint tartottak. Az érsek a szent olajjal kereszteltet a király homlokára, mellére és kezeire. Ezután a király oldalára kötötték az államkardot és ráadták az ugynevezett Armillát, a jog ruháját. *Kezébe adták a birodalmi almát, a gyűrűt, mint a királyi méltóság jelképét, továbbá a jogart, amely a hatalmat, az igazságosságot és a kegyelmet jelképezi.*

God save the King.

A hatalom jelvényeivel felruházva, a király most a trónra ült, ahol a koronázás aktusa megy végbe.

Az érsek az oltáron, amelyen a korona nyugodott, a következő imát mondotta:

— *Óh, Isten, aki a hívők koronája vagy, áldd meg és szenteld meg szolgádat, Györgyöt, a mi királyunkat. És a miként ezen a napon tisztá aranyból való koronát helyeztet fejére, esedezünk hozzád, hogy királyi szíved ékesítsed fel minden uralkodói erénnyel. Az örök király, a mi Urunk Jézus Krisztus nevében!*

A koronát most ünnepies menet hozta el az oltártól és az érsek a király fejére helyezte.

Ugyanabban a pillanatban az összes pecek és a rend lovagok szintén föltették koronájukat. A jelenlévők lelkesen kiáltották:

— *God save the King!*

A kürtök harsogtak, a Tower nagy ágyú és a különböző pontokon fölláított ütegek örömsortyút adtak. A város összes templomaiban zúgtak a harangok.

Hódolat a királynak.

A király a trónon ülve, fején a koronával, amelybe a világhírű *Cullinan* briliáns is be van ékelve, a legfőbb méltóságoktól körülvéve, alattvalóinak hódolatát fogadta.

Elsőnek fia, a walesi herceg, jelent meg. Közeledett a királyhoz, levette saját koronáját és letérdelt atyja előtt. Hasonlóképp a többi királyi herceg is letérdelt a király előtt és letette a hűségsküt.

A walesi herceg megérintette atyja koronáját és arcon csókolta. Ugyanezt tették a rendek nagymesterei. A többi rendlovag letérdelt azon a helyen, ahol állott.

A hódolás bemutatása után dobpergés, kürt-harsogás hallatszott és az összes jelenlévők ismét és ismét a kiáltásban törtek ki:

— *May the King live for ever!*

A királyné megkoronázása.

Ezután az érsek a királyné megkoronázásához látott. A királyné az oltár lépcsőjé előtt aranyhimzésű baldachin alatt letérdelt. A baldachin négy szőlpát négy hercegnő: *Montrose* hercegnő, *Sutherland* hercegnő, *Portland* hercegnő és *Hamilton* hercegnő tartotta. Az érsek fölkené a királynét a szent olajjal és átnyújtotta neki a gyűrűt és a koronát. A koronázás pillanatában a pecek feleségei valamennyien szintén fejükre teszik a koronát. A királyné ezután a püspököktől kísérve, az oltártól a trónhoz ment és ott helyet foglalt.

Miután a király és a királyné az Urvesorát magukhoz vették, a kórus *Te Deumot* énekelte és az uralkodópár visszavonult a kápolnába.

Vissza a Buckingham-palotába.

Amidőn az uralkodópár a kápolnából kilépett, a templomban, mindenfelől: *Isten tartsa meg a királyt! Isten éltesse a királynét!* kiáltásokkal üdvözölték őket. Ezek a felkiáltások szüntelenül ismétlődtek addig a pillanatig, amíg az uralkodópár elagya az apátság előcsarnokát és a koronázási menet élén *Whitehall*, *Trafalgar*, *Square*, *Pal*

Mall, *St. James Street* utakon át a *Buckingham-palotába* ment vissza. Az utvonalon mentén összereglett beláthatatlan néptömeg viharos ovációkban részesítette őket.

György király német ezrede.

Berlinből jelentik: *Vilmos* császár kabinet-intézkedéssel elrendelte, hogy a 8. számú rajnai vértesezred tulajdonosának, *György* nagybritanniai és irországi királynak névirását a vállrojtón és vállkörzeten viselni tartoznak. *Vilmos* császár ezt sajátkezű levélben közölte György királyal. A császári levelet ma, a koronázás napján, nyújtotta át a német trónörökös. A névmonogrammmal egy G és R betűből s az V. számjegyből áll, felette az angol koronával. A tiszték ezen jelvényt aranyozott ércben, tömör és művészi kivitelben viselik, míg a legénység számára posztóbból készül.

A kivilágított Anglia.

Londonból jelentik: A koronázás alkalmából ma este rendezett illumináció egész Londont vilányos fénytengerrel árasztotta el és a város utolsó zugába is nappali viláosságot vitt. Ezernyi változatban díszelnek Anglia rózsája és más jelvények és szimbolumok villányos lángirásba a házak, klubok és kereskedelmi vállalatok homlokzatáról. A legpompásabb látványt a villányos fényárban megjelenő Angol Bank, a Mansion House, az elegáns klubházak és a City palotái nyújtanak. Számos házon lángbetűkkel az angol nemzeti himnusz kezdő szavai: „*God save the King*“ olvashatók, másutt a király és a királyné arcképei jelennek meg tündéri világításban. Este 10 órakor egész Angliában az összes hegyeken és emelkedéseken örömtűzek gyulnak ki, melyek Skócia legészakibb részén fekvő *John O'Croats* hegyesüctől *Cornwall* legdélibb részén fekvő *Lands End* csucsig terjednek.

A koronázás balesetei.

Londonból jelentik, hogy a mai koronázási ünnepen igen sok baleset történt. A vidékről jelentik, hogy a mozsarak durrogtatásakor sok katona súlyosan megsebesült. *Lymeten* (*Devenshire*) a tüzéség vonult ki és diszolvéseket tett. Egy ágyú csővében a löveg felrobbant, szétvetette az ágyút, egy tűzmezt megölt és a szomszédos házak falait szétvetette. Londonban a *Flestadresten* a legnagyobb kocsiforgalom idején összeütközés történt, amelyben többen megsérültek. Egy szerelőmunkás 20 lábnyi magasságból lezuhant, mikor a kivilágításra a villamosgömböket felszerelte. A szerelésnél munkás sebei halálosak. Esés közben kiejtette kezéből nehéz szerszámát, amely egy gyermekkocsira esett és megsebesítette a benne fekvő csecsemőt.

EGYHÁZAK.

— (A debreczeni püspökválasztás.) A debreczeni püspökválasztás részletes eredménye csak vasárnap délelőtt lesz ismeretessé. Mint Debreczenből jelentik, gróf *Dégenfeld József* főgondnok vasárnap délelőtt 9 órára a főiskola kis tanácstermébe hívta össze a szavazatok felbontására és összeszámlálására kiküldött bizottságot. A tagoknak tegnap expedálta a meghívókat a püspöki hivatal.

— (A karlócazi szerb kongresszus.) *Karlócazról* jelentik: *Bogdanovics* Luceán patriarka a kongresszus mai ülését 11 órakor nyitotta meg. Napirenden van a karlócazi metropoliahoz tartozó szerb hitfelekezeti óvók, elemi népiskolák, polg. leányiskolák és tanítóképezdek oktatói és felügyelő személyzetének dotációjára vonatkozó törvénytervezet, amelyet elfogadnak. Ezután az elnöki széket *Peles* *Dusan* elnök foglalja el. Napirendre kerülnek a karlócazi szerb püspöki zsinatnak a kongresszushoz intézett a szerb lelkészek dotációjáról szóló törvénytervezetre vonatkozó észrevételek, amelyeket letárgyaltak. Az ülést 2 órakor bekezesztik.

A délutáni ülésen *Peles* *Dusan* elnökölt. *Bogdan* *Markó* a szerb felekezeti iskolák állami segélyezése ügyében nyújtott be sürgős indítványt, amelyet az ülés elfogadott. Ezután a szerb lelkészek dotációjára vonatkozó törvényt olvasták harmadszor.

— (Az új szombathelyi püspök.) Hír szerint az üresedésben levő szombathelyi püspökség legközelebb betöltés alá kerül. Egyházi körökben a legkomolyabb jelöltnek a szombathelyi püspökségre *Pongrácz* *Adolf* címzetes püspököt, *Vágújhely*

prépostját tartják. Pongrácz címzetes püspök 1871 óta vágyújhelyi prépost, volt országgyűlési képviselő és legutóbb, amikor az üresedésben levő püspöki stallumok betöltése szóba került, már komoly kombinációba volt véve. Ez idő szerint ő Magyarországon a legidősebb címzetes püspök.

— (Evangelikus egyházmegyei gyűlés.) Ujvidéki jelentés szerint a bácsbodrogmegyei evangelikus egyházmegye ma tartotta rendes közgyűlését *Rehonyi Gyula* államtitkár, egyházmegyei felügyelő és *Belohorszky* főesperes, ujvidéki lelkész elnöklésével. Mindkettő utóljára ténykedett a minőségben, amennyiben még márczius havában lemondtak tisztségükről. A június havában megjelent választáson helyükre dr. *Leibach László* cserenkai ügyvédet és *Wagner* ujverbázi lelkészt választották. Beiktatásuk június 29-én lesz Ujverbázon. A közgyűlés tisztikart és bizottságokat választott.

— (A szegedi főrabbi marad.) Szegedi jelentés szerint *Löv Imánuel* főrabbi nem fogadta el a bécsi hitközség meghívását és megmarad Szegeden, ahol annyira marasztalták. A népszerű főrabbinak ez az elhatározása annál dicséretesebb, mert a bécsi állás nagy anyagi előnnyel járt volna rá nézve. Csupán a fix fizetése 30,000 korona lett volna.

Repülés Bécsből Budapestre.

— Két és félóra alatt. —

— Umlauff kapitány bravurja. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 22.

A *Zeit* által rendezett bécs—budapesti repülőverseny már szinte az érdektelenség homályába kezdett merülni. A folytonos lemaradások, azután *Bier*-nek bajos repülése után már-már azt hitték az aviatika szemlélői, hogy ez a verseny alighanem az eldöntetlenek közé fog tartozni, amikor ma elsőrangú produkcióval igen figyelemreméltóvá és tanulságossá lett a Bécs—Budapest közötti légi verseny.

Umlauff dragonos kapitány, ez a lelkes és bátor pilóta két óra 28 perc és 30 másodperc alatt tette meg az utat a két világváros között. Ugy ő, mint a maga szerkesztette biplán kitérő kondícióban érte a magyar földet s ha csak a visszautazás közben baj nem ér, amennyire ura a légijárműnek, alighanem *Umlauff* kapitányban üdvözölhetjük, a *Zeit* díjának nyertesét.

A biplán érkezését sokan látták a fővárosban is s éppen úgy el voltak ragadtatva az elegáns repüléstől, mint a rákosi mezőn várakozók serege, amely a tisztekkel együtt lelkesen ünnepelte a jókedvű dragonos-kapitányt, akit mindenfelől üdvözlő-sürgönyökkel halmoztak el.

Az ő sikere biztatónak hatott a többi versenyzőre s *Miller*, *Casper*, *Warchalowszky* egyaránt bejelentették elindulásukat. Sajnálattal vették tudomásul, hogy *Székely*, az egyetlen magyar aviatikus a gép hibája folytán nem vesz részt a távrepülésben. Holnap reggel *Bier* főhadnagy és *Umlauff* kapitány együttesen indulnak vissza Simmeringre és páros utazást akarnak produkálni.

A bécs—budapesti repülőversenyről a következő tudósításaink szólnak:

A várakozás.

Az Aero-Klub maga is nagy várakozással nézett *Umlauff* kapitány megérkezése elé és már negyedtől órákor elfoglaltatta kiküldött tagjaival a kis kőház előtti helyet a repülőtéren.

Az ég Budapest felett teljesen felhőtlen volt. Teljes szélesend uralkodott, majd csak oly kis szellő lengedezett, hogy irányát sem lehetett megállapítani. Az inspekcziót *Pivny Béla* titkár tartotta. És miután az éj folyamán lemondást tartalmazó sürgöny nem jött, számítottak a százados-pilóta megérkezésére. Ezt a hitüket megerősítette félhatkor az osztrák Aero-Club telefonjelentése, hogy lovag *Umlauff* kapitány Daimler-Lohner biplánján félöt órákor elindult.

Közben szállingóztak az emberek a repülőtérré. Újságírók, fotografusok jelen akartak lenni,

amikor a második megérkező aviatikus a magyar főváros földjére száll.

Hat órákor lovasok és gyalogos rendőrök, élükön *Pausi* felügyelővel a repülőtérré kivonultak s kiérkezett a mentők készenléte is. 6 óra 12 perczkor jelentették Komáromból telefonon, hogy három perczrel előbb egy biplánt láttak a város felett nagy zakatolással elrepülni. Kilenc percz múlva a süttői telefonközpont jelentette, hogy közvetlen a község felett egy repülőgép nagy kattogással közepes magasságban egyenletes sebességgel átvonult. Félhat órákor Tokod községből tudatták, hogy az üveggyár felett legfeljebb 200 m. magasságban látták a két fedelű gépet átvonulni. A gép berregését jól hallhatták a megfigyelők. Háromnegyedhat után Süttő községből *Müller Ernő* bányatulajdonos a Magyar Automobil-Club tagja jelentette telefonon, hogy az ő megfigyelése szerint 6 óra 24 perczkor röpiült át egy biplán a község felett, a gép zakatolását jól hallotta.

Umlauff kapitány megérkezése.

Most már kétségtelenné látszott, hogy *Umlauff* kapitány megállás nélkül folytatja útját Budapestig. S míg kint a repülőtéren néhány száz főre növekedett a várakozók kara, bent a városban is lesték a vészmadár közeledtét.

Budapest közönsége 7 óra előtt néhány perczrel láthatta meg *Umlauff* kapitány repülőgépét, amely a Margitsziget felől közeledett a fővárosba, szemlélő előtt az aviatikus gépe két vékony sáv gyanánt tünt fel, olyan nagy magasságban lebegett. A fővárost ekkor meglehetősen sűrű köd fedte, úgy hogy a budai hegyek is csak alig voltak láthatók. Ez az oka annak, hogy a repülőgép közeledését Budapestről senki sem figyelhette meg. De amint hirtelen feltűnt és nagy gyorsasággal közeledett, a gép szemmel láthatólag növekedett és a szerkezeti részek is jobban kibontakoztak. Nyíl egyenesen repült a rákosi repülőtér felé.

A ligetközi dűlő felett csak mintegy 200 méter magasságban lehetett és onnan, miután a kapitány hirtelen elállította a motort, sikló repülésel ereszkedett le a repülőtérré. Azonban a térnek hátsó felére került s így vissza kellett fordulni a szél ellen, hogy a tér közepe táján szállhasson le. Minthogy az érkezés váratlanul korán történt meg, az ott gyakorlatozó és a különféle fegyvernemhez tartozó katonaság a teret megtöltötte. A mint a gép földet ért, a várakozók az érkező aviatikushoz minden irányból odarohantak. A tisztek különös ovációval fogadták a levegőn át megérkezett második bajtársukat és melegen gratuláltak neki. Az üdvözlők között első volt *Klepsch-Kloth* Alajos ezredes, a tizedik huszárezred parancsnoka. *Umlauff* kapitány a tisztikar szívélés meghívását ebédre elfogadta. A telepen időző aviatikusok, újságírók és sportemberek is oda sereglettek és szeretettel üdvözölték a kapitányt. Gépe teljesen épp állapotban érkezett meg. A jobb oldalán az osztrák zászlócska, baloldalán a magyar nemzeti lobogó lengedezett. A gépet a 12. számú fellebörgözött hangárba vontatták be, amelyre fölvontatták az osztrák lobogót is. *Umlauff* kapitány roppant melege volt, miután terjedelmes buváröltözethez hasonlítható ezörme ruhában tette meg az utat. Amikor megszabadították meleg utiruhájától, dragonos századosi egyenruhában állott bajtársai és a körönség előtt. A századosi csillagok mögött aranyszövési ballon jelzi, hogy a katonai aviatikai osztályhoz tartozik.

Alig vontatták be a gépet a hangárba, az egyik gummikere. hatalmas durranással kipukkant. *Umlauff* kapitány kilépve a hangárból: *Éljen Magyarország! Éljen Budapest!* kiáltással üdvözölte az egybegyűlteket. A figyelem kétségtelenül jól esett a jelenlévőknek. *Umlauff* százados gyermekkorát Pozsonyban töltötte, ott tanult meg magyarul s ha kissé törve beszél is, de — beszél és ez a fő.

A most már egyenruhájában mutatkozó kapitányt valóságos ostrom alá vették, hogy tőle egyetmást utjáról megtudjanak. De jellemző a ka-

pitányra, hogy a válasza: — nem beszéllek, hanem repülök.

Miután utközben megéhezett, a kapitány a rendelkezésére bocsájtott automobilon kíséretével a Hungáriába ment reggelizni.

Umlauff kapitány az utjáról.

Miután a kitérő légi utazó farkasétvágyát lecsillapította, utjáról a következőket mondotta el:

Reggel fél 3 órákor ébredtem fel a bécsújhelyi hangárvárosban és azonnal elrendeltem az álmos montöröknek, hogy gépemet tolják ki. A hajnali szürkületben a hangárváros egészen kihaltnak látszott, mert még mindenki aludt. Erős nyugati széllet éreztem, és ez bátorítólag hatott reám, mert repülésemben csak segíthetett. Rövid motorpróba után pont 4 órákor indultam el Wiener-Neustadt-lól Simmering felé. Erős köd ülte meg a vidéket, de azért igen jól tájékozódtam és fél óras repülés után elértem célpontomat. Az ideális startvonal ott a temető templomának tornya és a községi víztorony között képzeltem egyenesben van, s minthogy a két tornyot igen jól meg tudtam különböztetni, időszert pontban fél ötkor haladtam át a startvonal felett.

Onnan a Duna felé igyekeztem, mert annak csillogása a sűrű ködöt mégis áttörte. Állandóan a Duna fölött lebegtem átlag 400—600 méter magasságban, ezért nem voltam Győr közelében. A Duna mint valami ezüst szalag vezetett, mert sem vasutvonalat, sem országutat kivenni nem tudtam.

Igy jutottam el Komáromig, ahol a köd felszállása már megkezdődött. Ott egy hajót is megláttam a Dunán, amely felé fehér zsebkendőmmel intettem. Erős észak—északnyugati szél fújt és ez zsebkendőmet elkapta, azután elsodorta. Erősen kellett küzdenem a szél ellen. Komáromig mindig a Duna jobb partján jöttem. Ott a szél egy rövid időre a balpartra sodort, de Lábatlan közelében ismét visszatértem a jobb partra. A mindinkább növekedő hegyek miatt 200 méterrel magasabbra emelkedtem, úgy hogy ezertul 800 méter magasságban repültem. Noha kezemben térkép volt, a köd miatt nem sok hasznát vehettem. Inkább az érzéseimre kellett bíznom magamat, de nekem jó szímatom van. Budapest közelében a felső, újpesti összekötő hídnál érkeztem meg. Onnan már a többi hidakat is jól láthattam és tájékozódhattam. Gépemet nyílegyenesen a repülőtér felé kormányoztam. A leszállás rendkívül kényelmes volt, mert a rákosi puha homok nem okoz olyan kellemetlen zökkenést, mint a bécsújhelyi szilárd talajú repülőtér. Ámlár ez hepe-hupás voltánál fogva repülő gyakorlóra rossz lehet.

Igen szívélyes volt a kapitány találkozására *Bier* főhadnaggyal, aki értesült barátja megérkezéséről. A két légi utas meghatóttan borult egymás karjaiba.

Umlauff kapitány pályafutása.

Frankwelli lovag *Umlauff* János 1870-ben Braunschweigban született. Hadapródiáskoláját Libenában végezte, ahonnan a 17. dragonos ezredhez vezényelték. 1896 óta foglalkozik a motorsporttal, 1902 óta az Osztrák Automobil-Club sportbizottságának tagja, 1908 óta foglalkozik aviatikával. Repülni 1910-ben tanult, augusztus hónapban a pilóta-igazolványt is elnyerte. 1910. év október 1 óta a katonai aviatikai csapatához van beosztva, ez év április 30-án megnyerte a bécsújhely—soproni 65 km-es távverseny első díját, 41 perces repülésével.

Személyi adatait *Umlauff* kapitány a következőkben adta elő:

— Három éve foglalkozom aviatikával s ez idő alatt össze-vissza csak két monoplánt sikerült összeraknom. A monoplánt Anzani-motorttal voltak felszerelve, amelyek legfeljebb 4 perces repüléseket tudtak produkálni. Ugyanezen oknál fogva a pilóta-igazolványt sem tudtam megszerezni, mert ahhoz legalább 5 perces repülést kell produkálni. Ekkor fordultam barátomhoz, *Kolowrat grófhó*hoz, aki Voisin biplánt bocsájtott a rendelkezésemre. E céppel első felszállásomat 1910 augusztusában tettem és mindjárt meg is szereztem vele a pilóta-igazolványt. Azóta elhagytam a Voisin-biplánt. Ugynevezett nyíl-rendszerű biplánt terveztem. Én építettem s ezzel repülök a mai napig is. A nyíl-rendszerű biplánnak az a karakterisztikumja, hogy a gép homlokvonala nem egyenes, hanem a középben, tehát abban a pontban, ahol a csavar van, meg van törve és jobbról és balról is hátrafelé hajlik.

Umlauff gépén a homlokvonala 13 fokkal térnek el az egyenestől. A gép a szemlélőre kedvező benyomást kelt s a biztonság érzetét kelti. A monarchiában az övé ez időszert a leggyorsabb repülőgép, motora, amelyik Daimler-rendszerű, 70 lóerőt képes kifejtetni, noha a rendes 65 lóerős motorok közül való.

Umlauff kapitány igen kedélyes ember. Amikor visszaindulása után érdeklődtek, így válaszolt:

— Bizonyos vagyok benne, hogy a bécsi helyek nagyon nyugtalankodnak és várnak, de én a magyar helyek miatt csak holnap megyek.

Umlauff kapitány 40 éves, szőke, magas termetű, jó megjelenésű szikár ember, felpödrött bajszal és szemüveget visel. Jellemző reá, hogy montri szerint az egész uton bizonyosan operett-árákat tütyült.

A dragozys kapitány a nap nagyobb részét hajtársai között töltötte. Délután rövid időre kint volt a rákosi repülőtéren. Hangárjába senkit sem enged be és azt parancsolta a montöröknek, hogyha maga a miniszterelnök találna jönni, még azt sem bocsássák be.

Bier és Umlauff visszarepülnek.

Ma délelőtt féltizenkettőkor Bier főhadnagy és Umlauff kapitány hivatalosan jelentették, hogy a Bécsbe való visszarepülésre holnap, azaz pénteken reggel négy órakor startolnak.

A két katonai aviatikus együtt akarja megtenni az utat Budapesttől a simmeringi mezőig. A párhuzamos légiutazás érdekesnek ígérkezik.

Warchalowszky repülése.

Ma reggel 8 óra 30 perczkor Peiróczy százados, magyar aviatikus Bécsújhelyből telefonon kérdézködött, vajjon Warchalowszky Károly megérkezett-e, mert tudomása szerint mintegy 2 órával ez előtt elindulhatott. Az osztrák Aero-Clubnak ugyanis tudomása szerint bejelentette indulását.

Azonban az Aero-Clubnak Warchalowszky Károly indulásáról nem volt tudomása, mert indulási szándékáról sem ő, sem az osztrák Automobil-Club nem adott értesítést.

Később Warchalowszky Károly ma reggel 6 óra 30 perczkor Wiener-Neustadtból biplánon felszállt, hogy a budapest—bécsi utat megtegye és a díjra pályázzon. Warchalowszky azonban Oberwalterdorf mellett kénytelen volt kikötni, mert motorhiba történt.

Félegy órakor sürgős távirat jelentette Bécsből, hogy Warchalowszky Károly mérnök holnap, azaz pénteken reggel, négy órakor startol a Zeitdijáért.

Miller repülése.

Ma délelőtt 11 órakor Bécsújhelyről telefonon jelentették, hogy Miller Umlauff mai sikere után kedvet kapott. Valószínűleg d. u. indul. kérték, hogy fogadására legyenek kint a repülőtéren hivatalos közegek.

Megerősítette ezt egy Bécsből érkezett sürgős távirat is. Miller főhadnagy tudatta, hogy motordefektus miatt startját ma délutánra elhalasztotta.

Az értesítések folytán ma délután várták is Millert a repülőtéren, de tényleges elindulásáról értesítés nem jött s Miller nem is érkezett meg.

Székely repülése elmarad.

Székely az ismert magyar aviatikus tudvalevőleg szintén fel akart szállni Bécsben. Versenyen kívül akart részt venni a Budapest—Bécs közötti repülésben. Az indulásról azonban le kellett mondania. Ma délből táviratozott az Aeroklubnak, hogy a gépén sérülés történt. A sérülés nem súlyos ugyan de az Autoplán-művek részvénytársaság, amelynek tulajdona a gép, nem volt hajlandó vállalni a kockázatot. Székely tehát nem startol a tervezett hars concours-repülésre.

Figyelmeztetés!

Az „Egyetértés“-re sem a Magyar Kivitel és Csomagszállítási Részvénytársaság, sem az Általános Beszerzési és Szállítási Részvénytársaság útján előfizetni nem lehet.

Ennek folytán a lapot csak azoknak küldjük, akik közvetlenül az „Egyetértés“ kladóhivatalánál (Budapest, VI. ker., Eötvös-utca 32.), akár kihordó útján, akár posta útján fizetnek elő.

A gyulai tárgyalás.

— A Zsilinszky-fiuk bünpöre. —

Budapest, június 22.

A gyulai tárgyalás vége felé közeledik. Bár úgy a védők, mint a vád képviselője újabb és újabb tanúk kihallgatását kérik, az ítélet előreláthatóan a holnapi nap végére várható. A közönség érdeklődése nagyon megcsappant. Már csak a közlelő érdekelték ülnek az újságírókon kívül a teremben. Fojtott, izgatott hangon mondják el a sorra felvonuló tanúk vallomásaikat, idegesen, feszülten figyelnek a védők és vivják a nagy élet-halál harcokat a maguk igazáért.

A tárgyalás mai napjáról tudósítunk a következőket jelenti:

Tanúk Zsilinszkyék mellett.

Az elnök félkilenczkor nyitotta meg a tárgyalást s kijelentette, hogy a bíróság folytatni fogja a tanúk kihallgatását.

Dr. Kenedi védő rövid előterjesztést tett. Achim botjának a kérdése még nincs tisztázva — mondotta az egyik tanu fehérnek, a másik sárgának mondja. Zsilinszky Endre szerint sötétszínű volt. Kéri a törvényszéket, hogy rendelje el a főszolgabíró és a vizsgálóbíró kihallgatását.

Dr. Fényes Samu Remenák Peles kórház igazgató beidézését kéri.

A bíróság elrendeli a nevezetek beidézését.

Ezután Ladányi Istvánt hallgatják ki, aki jó barátja volt Achimnak, Ladányi úgy tudja, hogy Szebenyey Ernő és Staffel följánlottak Achimnak a Friss Újságot. Mikor Szebenyeyék eltávoztak Achimtól, Achim azt mondotta a tanunak, hogy muszáj megvenni a Friss Újságot, mert másképp nem tudja ellensúlyozni az ellene intézett támadásokat. Achim már nem is mert a Nádor-kávéházba járni, mert nem akarta hallani a folytonosan érkező fenyegető üzeneteket. Achim nem vette meg a lapot, csak váltót adott Szebenyeyéknek 300 forintért.

Az elnök: Nem mondta Achim, hogy a támadásokra energikusan fog válaszolni és hogy neki mindegy, ha le is csukják?

A tanu: Ezt nem mondta.
Dr. Kenedi védő: Ön együtt jött Pestről a szerencsétlenség előtt való napon Achim Andrásal. Mi volt Achimnál?

A tanu: Együtt jöttem vele, s tudom, hogy csak a táskája volt nála.

Az elnök: A tárgyalás előtt kivel találkozott Achimknál?

— Ott volt Fényes Samu, Osváth János, Bíró Emil és Vértés Andor, meg a Vicziának.

Az elnök: Ismerte ön Achim botját, milyen volt?

— Igen, ismertem, fekete színű volt. Más letja nem volt.

A tanu megesketik.

Most Zsilinszky Margit, a Zsilinszky-fiuk nővére lépette a törvényszék elé. Az elnök figyelmezteti, hogy nem kell vallania, de ha vallani akar, a tiszta igazságot mondja, mert vallomására esküv kell tennie.

Zsilinszky Margit kijelenti, hogy vallani akar s elmondja az elnök kérdéseire, hogy mindkét fivérének volt revolvere, Gábornak az ősz óta, Lendrének pedig már évek óta. Emlékszik arra is, hogy Gábor a télen a kórszolgálat közelében célba lőtt revolverével.

Az elnök: Mikor olvasták a fivérui a csabai Friss Újság támadó cikkét?

— Az eset előtt való este.

— A szerencsétlenség reggelén mikor találkozott a fiukkal?

— Félnyelczkor.

— Olvastak akkor valami újságot?

— Igen, olvasták a Szabadságot. Endre olvasta és azt mondta, hogy ha Székely Lajos a cikksorozatot megírja, Achim egy hónap alatt erkölcsi harott lesz.

Azután Martuncsek Zsuzsannát, Zsilinszkyék cselédlányát hallgatják ki, aki a Friss Újságot a trafikból hozta a gyilkosságot megelőző estén. Tudja, hogy a Zsilinszky-fiuknak volt revolverük, mindig ott látta az éjjeli szekrényen.

Riedli István csabai járásbírósi jegyző elmondja, hogy baráti viszonyban volt a Zsilinszky-fiukkal. Tudja, hogy a fiuk mindig revolverrel jártak, mert a csabai viszonyok ezt megkívánták. Egy alkalommal az egyik Zsilinszky-fiu mondta neki, hogy Achimot szép szóval meg akarja — özni állításainak valótlanúságáról. Achim egyszer őt is inzultálta. Az utczán utána kiáltott: *Le a dzsentrikket, a fene egye meg őket!*

Kenedi Géza védő bejelenti, hogy értesülése szerint Szabó Emil gyulai árvaszéki ülnök fia az

eset előtti napon a csabai állomáson találkozott Achimmal és botot látott nála. Kéri ennel a fiunak beidézését. A bíróság határozatlanságra vonul vissza és elrendeli a fiu kihallgatását. Achimné közbeszó, hogyha ezt a fiut kihallgatják, hallgassák ki Koren urat is.

Valach Erzsébet a következő tanu. Zsilinszkyknél cselédként volt alkalmazva. Szintén tudja, hogy a fiuk revolverrel jártak. A revolvert az éjjeli szekrényen látta.

Achimné hangos zokogásban tör ki s kimegy a teremből.

Achim kocsisa.

Kihallgatják ezután Mojan György napszámot, Achim volt kocsisát.

Az elnök: Mondta Achim magának, hogy Palatinust verje meg?

— Nem mondta.

— Ismerte ön Palatinust?

— Igen ismertem.

— Miért verte meg?

— Azért, mert olvastam a lapban, hogy a

gazdámát piszkolja.

— Tud maga olvasni?

— Nem nagyon.

— Ismerte maga Palatinust? Haragudott maga

Palatinusra? Bántotta magát Palatinus?

— Nem.

— Hát akkor miért verte meg?

— Mert a cikkek nagyon felforralták a véromet. A gazdámát nem hagytam bántani.

— Ki bízatta föl magát?

— Senki.

— Mennyire itélték el azért, mert Palatinust

megverte?

— Tizennégy napra.

Tóth bíró: Ki olvasta el magának a cikkek

ket?

— Én magam.

— Ki mutatta meg Palatinust magának?

— Én ismertem minden csabai szerkesztőt.

Keppich védő: Itt van a „Békésmegyei Köz-

löny“, tán a betűket ismeri a tanu. Kéri az elnököt, olvastasson a tanuval.

Az elnök olvastatni kezdi tanut, aki nagyon

rosszul olvas. Az elnök megjegyzi: Ha így olvasta

el a cikket, akkor két év alatt sem ismerhetne

volna meg a tartalmát.

Egy fekete szemüveges ember.

Keppich védő: Ez a tanu meg van ijedve, fél, hogy elítélik. Hallottam, hogy Achim embereit kitanítják. Egy fekete szemüveges ember tanítja ki őket. Kéri az elnököt, figyelmeztesse a tanut, hogy vajlon be őszintén mindent, mert most már nem büntethetik meg.

Az elnök figyelmezteti a tanut és újra kéri, hogy Achim bízatta-e föl arra, hogy verje meg Palatinust?

A tanu tagadja ezt.

Kenedi: A cikk után mikor verte meg Palatinust?

— Egy hét múlva.

Egy esküdt: Más nem bízatta magát, hogy

verje meg Palatinust?

— Nem.

A tanut nem eskették meg.

Két gimnáziumi tanuló.

Putai György kömivestermester lényegtelen vallomása után Seiler László gimnáziumi tanuló hallgatják ki. Elmondja, hogy egy alkalommal Zsilinszkyknél volt uzsonnán és egy nagy társasággal tértek haza este, amikor találkoztak Achimmal. Achim a Zsilinszkyekkel lévő nőkre ilyen megjegyzést tett: *Ezek az uri még ilyenkor is csatangolnak.*

Zsilinszky Endre izgatottan fölugrik és azt mondja: *Ezt nem tudtam, de ha tudtam volna, akkor nem mentem volna békés szándékkal Achimhoz.*

Pongrácz István gimnáziumi tanuló hasonló vallomást tesz. Achimné rászól a tanura, hogy hangosabban beszéljen. Az elnök ezért rendreutasítja Achimnéét.

Zsilinszky Endre princezipálsa.

A következő tanu Linder Károly ügyvéd, Zsilinszky Endrének princezipálsa. Az elnök kérdésére, tud-e arról, hogy Zsilinszky Endre fegyvert rendelt, így felel: Igen, egy alkalommal az irodában volt egy ügynök, attól rendelte a fegyvert. Látott a Zsilinszky-fiuknál botot is. Elmondja, hogy egy alkalommal Achim Bihari Sándort, a Fiume-kávéházban inzultálta: *egy poharat vágott hozzá.*

Az elnök kéri, hogy szükséges volt-e Csabán revolvert hordani?

— Igen, mindazoknak, akik politikával foglalkoztak.

Kihallgatják ezután Szabó Emil 12 éves fiut, aki az eset előtti szombaton a csabai állomáson találkozott Achimmal, Achimnál egy botot látott.

A főszolgabíró vallomása.

Seiler Elek főszolgabíró elmondja, hogy az eset után a Zsilinszky-fiúk jelentkeztek nála. Először karhatalmat kértek, aztán elmondták, hogy Achimnál jártak, hogy vonja vissza apjuk ellen irt cikkeit. Achim durván fogadta őket, botot emelt Endrére, dulakodás támadt köztük, Gábor pedig látva, hogy bátyja veszélyben van, Achim lábába lőtt.

Az elnök: Szükséges Csabán revolvért hoztani?

Igen, mert az uriembernek állandó inzultusnak vannak kitéve. Hallottam, hogy Achim 1000 koronát ígért egy embernek, hogy engem (Seilert) tegyen el láb alól.

Fényes Samu: Miért nem tartóztatta le főbíró ur a vádlottakat?

Azért, mert állandó lakásuk volt. Achimné főugrik, a főszolgabíró elé áll és azt kérdi, hogy az ő ura gyűlölte-e az urakat és gyilkolt-e?

Az elnök figyelmezteti Achimné, hogy üljön le.

Keppich ügyvéd kéri a főszolgabírót, mondja el, milyen viszonyban volt Achim a csendőrséggel.

A főszolgabíró elmondja, hogy tudomása van arról, hogy Achim jóban volt a csendőrökkel. Sokszor mulatott velük. Székely Lajos ügyvédtől hallotta, hogy egyszer Gernyi őrsvezetőnek pénzt adott községén.

A csabai kórházigazgató.

Dr. Remenár Elek csabai kórházigazgató elmondja, hogy vasárnap reggel háromnegyed kilenczkor hívták Achimhoz, akit ágyban fekvő talált. Beteg és sápadt volt. Megvizsgálta és megálapította, hogy operációra van szükség. Achim elnevezte az operációt. Hosszas vonakodás után tizenegy órakor sikerült beszállítani a kórházba a háromnegyed tizenkettőkor egyezett bele az operációba.

Kenedi: Tudja-e igazgató ur azt, hogy Achimné négy szemközt beszélt férjével?

Állandóan ott volt valaki, azonban lehetséges, hogy halkán beszélgettek.

Az elnök jelenti, hogy még Szabó Emilné fogják kihallgatni, de mivel őt csak későn állíthatják elő, addig, habár nem perrendszerűen, a pör iratait olvastatja föl. Megkezdik az iratok fölolvasását. Közben megérkezik Szabó Emilné. Elmondja, hogy az eset előtt való szombatn Csabára ment fiával a fogorvoshoz és a csabai állomáson találkozott Achimmal. Látott nála egy botot.

Fényes Samu föláll és azt kívánja igazolni, hogy Achim este hat órakor érkezett meg a gyorsvonattal.

Erre vonatkozóan négy új tanu idéznek be és elrendelik Koren Pál csabai lelkésznek, Achim barátjának kihallgatását. Ezután az elnök fölfüggesztette a tárgyalást és folytatását délután három órára halasztotta.

A szabálytalan jegyzőkönyv.

A délutáni tárgyaláson azokat a tanukat hallgatták ki, akiket az akarták igazolni, hogy Achim az eset előtti napon a délutáni 5 órai gyorsvonattal érkezett Budapestről Békéscsabára.

Az első tanu Ötvös János járásbírói irnok, aki jelen volt, amikor a főszolgabírói irodában a két Zsilinszky-fiu hatósági védelmet kért a főbírótól. A Zsilinszky-fiúk kijelentették, hogy Achim Zsilinszky Endrét botjával megütötte, mire Endre visszautott és a bekövetkezett dulakodásban lőtt Gábor Achimra.

Elnök: Miért nem iratták alá a jegyzőkönyvet?

Mert a Zsilinszky-fiúk eltávoztak, mielőtt a jegyzőkönyvet befejezték.

Elnök megállapítja, hogy a jegyzőkönyv szabálytalan.

Mayerhoffer István cipész a következő tanu, aki a motoros vonattal érkezett a tett elkövetése előtt való napon Békéscsabára és az állomásról Achimmal együtt ment a közlegbe. Elmondja, hogy Achim akkor Budapestről jött a gyorsvonattal és az állomástól a népegyetbe tartott. Nem emlékszik rá, hogy bot lett volna nála, sem arra, hogy táskát vagy más egyebet vitt volna. Ugy tudja, hogy csak vele beszélgetett a vonaton.

Fényes Samu tanukat jelen be arra nézve, hogy Budapestről gyorsvonattal érkezett Achim. Ezeket a tanukat azonban a törvényszék nem hallgatja ki.

Achim jobbkeze.

Koren Pál csabai evangélikus lelkész, Achim legmeghittebb barátja a következő tanu, akiről azt tudják, hogy ő sugalmazta és irányította Achimot és tulajdonképpen ő az oka annak, hogy Achim agresszív módon viselkedett az urakkal szemben. Az elnök kérdéseire elmondja, hogy Achim a tett elkövetése előtti napon 6 és 7 óra között nála járt és azt mondotta, hogy Budapestről jött. Bot nem volt nála. A meglövése után is beszélt vele, de

akkor csak annyit mondott neki: „Mit szólsz a történetekhez?”

Fényes Samu Achim erkölcsi életére nézve kívánja kihallgatni Koren Pált.

Elnök tiltakozik ez ellen.

Koren Pál azután Achim jelleméről beszélt és azt mondotta, nem tapasztalt nála tisztességtelen viselkedést, de a vele való érintkezésen kívül életéről különben sem tud semmit.

Zsilinszky Endre: Emlékszik-e arra, amikor a nagytiszteletű urnál voltam, szoba került Achim és Szeberényi lelkész ur ellenségeskedése, ön azt mondotta, hogy Achim még elpusztítja Szeberényit.

Koren: Talán nem így mondtam, hanem úgy, hogy nem szeretnék Szeberényi bőrében lenni.

Fényes Samu: Képesnek tartotta volna ön Achimot emberölésre?

Koren: Nem.

Befejezték a bizonyítást.

Kihallgatják újból Seiler László gimn. tanulót, aki fentartja, hogy a gyilkosság előtti estén botot látott Achimnál.

Pongrácz István gimn. tanuló pedig azt mondja, hogy nem emlékszik biztosan, hogy volt-e tényleg bot Achimnál.

Az elnök ezzel a bizonyítást befejezettnek jelenti ki és felkéri az ügyészt tegyen indítványt a kérdések föltevésére vonatkozólag.

Az ügyész kérdései.

Az ügyész a következő két főkérdést indítványozza:

I. főkérdés. Büntös-e Zsilinszky Gábor elsőrendű vádlott abban, hogy 1911. május 14-én reggel Csabán Achim Andrászt Mészáros-utca 5. sz. alatti lakásán testvérével, dr. Zsilinszky Endrével együtt közösen vagy egyedül a fejére tett botütéssel és a bűnjelek közt elhelyezett pisztolyból két reá irányított lövéssel, előre megfontolt szándékkal megölte. Igen vagy nem?

II. főkérdés. Büntös-e ifj. dr. Zsilinszky Endre másodrendű vádlott abban, hogy 1911. május 14-én reggel Csabán Achim Andrászt lakásán testvérével, Zsilinszky Gáborral együtt, közösen vagy egyedül, a fejére mért botütéssel előre megfontolt szándékkal megölte. Igen vagy nem?

A bíróság visszavonult.

Dr. Kenedi védő azon óhajának ad kifejezést, hogy a bíróság úgy tegye fel az első főkérdést, hogy elsőrendű vádlott a büntetőtörvénykönyv 307. szakaszába ütköző erős felindulásban elkövetett halált okozó súlyos testi sértésben büntös-e. A második kérdésben pedig vegyék fel a jogos védelemre vonatkozó kérdést.

Az ügyész tiltakozik az ellen, hogy Zsilinszky Gáborra vonatkozólag föltegyék a halált okozó testi sértésre vonatkozó kérdést.

Az elnök felfüggeszti a tárgyalást s a bíróság visszavonul a kérdések megszüvegezése végett.

A holnapi tárgyalás valószínűleg 9 órakor kezdődik. Az ítélet csak szombat délelőttre várható.

Az ügyvédek harsza.

Gyuláról dr. Keppich védő felkérte szerkesztőségünket annak kijelentésére, hogy ő nem vádolta Fényes Samut a tanuk kitanításával, Fényes Samu pedig az ülésen kívül tett kijelentéseit lovagiasan kimagyarázta, amivel az epizód befejeződött.

TÁVIRATOK.

Az albániai zavarok.

Szaloniki, június 22.

A vilájet-hatóságokhoz érkezett jelentés szerint a malisszor albán törzs ma kezdte meg a meghódolást.

Konstantinápoly, június 22.

Az amnesztiából kifolyólag Üszkübben 107 mohamedánt és 134 keresztényt szabadlábra helyeztek. Pristinában és Prizrandban is sokan nyerték vissza szabadságukat.

Cetinje, június 22.

Tegnap este a török sereget Duvenavukelia környékén megtámadták a lázadó albánok. Véres és elkeseredett ütközet fejlődött ki, amelyben sok török katona elesett.

Szaloniki, június 22.

A velikói török öröket a hegyvidék lakói tegnap ismét megtámadták. Két török katona elesett, kettő megsebesült.

Szaloniki, június 22.

A szultán első titkára a századparancsnokokkal közölte a szultán azon rendelkezését, hogy a katonaság szombaton délután 3 órakor készen álljon, hogy a szultánnal azonnal visszautazzék Konstantinápolyba. A szultánnak Konstantinápolyban időző fiait felszólították, hogy a Dardanellákig eljé utazzanak a hajórajnak. A szultán azt kívánja, hogy Mahmud Sefket basa vele visszatérjen Konstantinápolyba úgy, hogy a hadügyminiszternek vele tervezett utja bizonytalanná vált.

A marokkói helyzet.

Tanger, június 22.

A Mekineztől északra fekvő „szent városban” június 12-én bevonultak Moinier tábornok katonái. A marokkóiak még itt sem fejtették ki ellentállást. A városban van Mulay Idris el Ekbarinak, az idrisita dinasztia alapítójának síremléke, aki 791-ben halt meg. Sirja körül épült a nagyjórészt sherifektől lakott város, amelynek varázsát most megtörte a francia katonaság.

A város egy magaslaton épült, melynek a természetes fekvése is erős védelmet nyújt, de azért maguk a bennszülöttek vezették föl Moiniert és csapatait a helységbe. Moinier megígérte a sherifnek, hogy a szultántól kieszközli előjogainak tisztelben tartását. A piacról a francia tiszték benéztek Mulay Idris mauzoleumába, de nem mentek be. A sir a granadai Albambrára emlékeztet, márványpilléreivel és oszlopaival, művészies menyzetével. A márványedencékben állandóan csörgedez a víz. Moinier aztán megnézte „Farao kastélyát”, egy régi római épület maradványát. Goivan tábornok példát statuált. A gyarmati katonaság négy altisztje nem akart elindulni Marokkóba és kérték feljebbvalóikat, hogy szolgálati éveikre való tekintettel szabadságolják őket. Az altisztek kívánását teljesítették, de a hadügyminiszter intézkedett, hogy az elbocsátott altisztek nyugdíjat nem kapnak és mindenféle kitüntetéstől elessenek.

Páris, június 22.

Toutée tábornok Párisba érkezett, hogy mint Keleti Marokkó volt főparancsnoka, beszámoljon a hadügyminiszternek a működéséről. Toutée tábornokot tudvalevőleg azért hívták vissza, mert a békés marokkói főurakkal szemben brutálisan báut és csapatai mindenfelé fosztogattak. Több ujságíró elébe utazott, hogy meginterviewolja visszahívásának okai felől, de a tábornok e részben semmit sem akart mondani, de a marokkói helyzetről mégis nyilatkozott. Ezeket mondotta:

— Taurirből automobilon néhány óra alatt Oránba értem. Huszonnégy óránál több kellene, hogy Fezből eljuthassak oda, természetesen a tazzai országon. Egyébként hat-hét nap múlva dróttalan távirősszekötöttesünk lesz Fez és Oran között és akkor könnyen informálódhatunk mindenről. Marokkóban kedvezőre fordultak a dolgok. Fegyvereink új sikereket értek el. Most a Muluja folyó vidékét kell szerveznünk. Nem kell megszállanunk ezt a vidéket, anélkül is érezheti az majd intervenciónk előnyeit. Őrsöket hagyunk ott hátra. Azért jöttem Párisba, hogy arról a hadügyminiszterrel tanácskozzam.

A francia hadsereg válsága.

Páris, június 22.

Néhány nap előtt megírták a lapok, hogy Trémean tábornok, a francia hadseregnek háboru esetére dezinált főparancsnoka, nyugalomba vonult, mert állítólag elmebaj tört ki rajta. Utódjának a kinevezése azonban mindekkorig nem történt meg, ami arra indította Torvenone szenátort, hogy a szenátusban kérdést intézzen a hadügyminiszterhez az iránt, hogy háboru esetén ki lenne a főparancsnok?

Gorian tábornok-hadügyminiszter erre a következő feltűnő választ adta:

— Jelenleg nincs a francia hadseregnek főparancsnoka. A hadsereg élén a minisztertanács áll. Ennekem az a nézetem, hogy sokkal helyesebb több parancsnoki állást szervezni és mindegyik parancsnoknak cselekvési szabadságot biztosítani a harcstéren. A hadvezetés szálai azonban a minisztertanács kezében fussanak össze. Veszedelemes dolog ugyanis az ország s a nemzet sorsát egyetlen ember kezére bízni. Ez a rendszer vitte Franciaországot az 1814. és 1815. évi katasztrófára. Nem szabad elfelejteni, hogy I. Napóleon, aki nagy hadvezér volt, Franciaországot elgyengülve hagyta hátra.

A miniszter e kijelentései úgy a szenátusban, mint a kamarában nagy izgalomra adtak alkalmat,

A kamarában egyszerre két interpellációt is jelentettek be ebben az ügyben, még pedig egyet André Hesse, a másikat pedig Bienaimé tenger-nagy.

A hadügyminiszter válasza természetesen élénk visszhangot keltett a sajtóban és az „Eclair” című lapban, melyet a hadsereg organumának tekintenek. Driant őrnagy, Boulanger tábornok veje, cikket ír róla. Emlékeztet Moltkéra, aki a Schnaebele-affér idején a következő kijelentéseket tette:

A legközelebbi háboruban a stratégia és a parancsnokság fogják a legnagyobb szerepet játszani. A mi hadjáratainkon okultak a francziák, akik ugyanannyian vannak, mit mi, ugyanugy vannak fölfejezve és ugyanolyan bátrak is, mint mi, de a mi erőnk a hadvezetésben és a főparancsnokságban van s ez nincs így Franciaországban, amely emiatt irigyelhet is minket.

Páris, június 22.

A kamara folyosóin tegnap élénken vitatkoztak a kormányban ama tervéről, hogy a hadsereg legfőbb vezetése háború esetén a minisztertanács kezében legyen. A kormány javaslata a kamarában holnap, pénteken kerül megvitatásra és előrelátható, hogy a kormányt az ellenzék hevesen meg fogja támadni. Az esetben, ha a kormány fölveti a bizalmi kérdést, amit aligha kerülhet ki, a radikálisok ezt az alkalmat fel fogják használni arra, hogy megbuktassák Monisnak a kormányát, amelytől már csak azért is meg akarnak szabadulni, mert a választói jog kérdésében nagyon merev álláspontra helyezkedik. Ha Monis megbukik, utóda valószínűleg Clemenceau lesz.

A bolgár nemzetgyűlés megnyitása.

Tirnovó, június 22.

Ferdinánd király a királynéval és Ciryll herceggel a nemzetgyűlés megnyitására ideérkezett. A városban lelkes a hangulat. A házak fel vannak lobogóva.

Tirnovó, június 22.

A nagy nemzetgyűlés mai megnyitása élénk incidensok közt folyt le. A baloldali és a kisebbségi párt már tegnap óta egyesültek arra a célra, hogy a nagy szobránének a király által való megnyitását, mint állítólag alkotmányellenes dolgot, megakadályozzák s Ferdinánd királyt is figyelmeztették, hogy a megnyitást ne személyesen eszközölje. A király azonban a kormány intelme ellenére személyesen végezte a megnyitási aktust.

Mialatt a király felolvasta a beszédét, egy ellenzéki képviselő, a parasztpárti Siabulinski, aki aféle szocialista-izü agitátor, megkísérelte, hogy a király beszédét közbeszólásokkal zavarja, a kormány többsége azonban hurrá!-kiáltásokkal lehurrogta. A király sápadtan és izgottan távozott az ülésteremből, de kimenet közben monokliján kereste az illető képviselőt. Az ajtóban így szólt a király Gesov miniszterelnökhöz:

— Ha ráismertem volna arra az emberre, megszorítottam volna a kezét, mert alkalmat nyújtott nekem bizonyosságot szerezni arról, hogy a nemzet bizalma mily szilárdan csoportosult körém.

Tirnovó, június 22.

Ferdinánd király, aki a miniszterek és a suite kíséretében jelent meg, Eleonóra királyné, Ciryll herceg, a diplomáciai kar és nagy ember-tömeg jelenlétében ünnepiesen megnyitotta a nagy szobranye ülésszakát. A királyt a terembe lépéskor a kormánypártiak viharos lelkesedéssel üdvözölték. Csak a parasztpártiak, szocialisták és a radikális demokraták maradtak ülve. Mielőtt a király a megnyitó beszédét felolvasta volna, a parasztpártiak vezére megkísérelte, hogy utalással az alkotmány vitás pontjára, tiltakozzék a szobranyenek a király által való megnyitása ellen. A parasztpárt vezérének azonban a többség hurrá!-kiáltásai megakadályozták. A megnyitó beszéd felolvasása ezután incidens nélkül ment végbe.

A trónbeszéd a következőket mondja:

A függetlenségi proklamációra támaszkodva, önöket, képviselő uraim, az alkotmány 140-ik cikke értelmében egyelőre meghívom, hogy a szobranye által elhatározott alkotmánymódosításról tanácskozzanak. Vajha áthatná önöket munkájukban Bulgária géniusza, amely mindenkor örököst Bulgária reményein az országot még a legsúlyosabb megpróbáltatások idején is fentartotta és amelynek Bulgária újjászülését és hazánk új politikai életét és korszakát köszönhetjük.

A beszéd felolvasása után a terem elhagyásakor a királyt ujalog lelkesen éltették. Az agráriusok erre megismételték tiltakozásukat a kormány ellen.

A nemzetgyűlés ezután Danov haladó párti vezért 394 szavazat közül 321 szavazattal elnökké választotta.

Közgazdasági táviratok. Amerikai tőzsdék zárata.

Newyork.		jun. 22.	jun. 21.	jun. 20.
Buza	helyben	97 1/2	97	97 3/4
	juliusra	96 3/4	97 1/8	96 7/8
	szeptemberre	96 3/4	—	96 5/8
Tengeri	juliusra	63 1/4	62 1/4	62 3/4
	juliusra	65	64 1/4	64 1/4
Chicago.				
Buza	szeptemberre	90	90 1/4	90 1/4
Tengeri	juliusra	57 3/8	57 3/4	57 3/4

Newyork, június 22. Gyapot Newyorkban, helyben 15.20 (15.30). Gyapot júliusra 14.65 (14.09). Gyapot szeptemberre 14.54 (14.57). Gyapot New-Orleansban, helyben 15.— (15.—). Petroleum Stand white Newyorkban 7.25 (7.25). Petroleum Stand white Philadelphiamban 7.25 (7.25). Petroleum Refined is Cases 8.75 (8.75). Petroleum Credit Blancas at Oil City 130 (130). Zsir Western steam 8.65 (8.65). Zsir Rohe és Brothers 8.65 (8.65).

Chicago, június 22. Zsir júliusra 8.25 (8.30). Zsir szeptemberre 8.40 (8.40). Szalonna short clear 8.18 (8.18). Sertéshus szeptemberre 15.62 (15.50).

Apró történetek

dohányról.

A szivarok és cigaretták hallatlanul megdrágultak.

Az orfeum-kávéházban. A fényesen kivilágított teremben vígan húzta a cigány. Az egyik sarokasztalnál magas, borotvált arcú fiatalember ült egy csinos és feltűnően elegáns hölgy-gyel. Pazar vacsorát ettek és a pompás ételekhez pezsgőt ittak. A harmadik asztalnál két természetes titkosrendőr figyelte a párt. Összesugtak, tanakodtak, látszott rajtuk, hogy nem tudják magukat elszánni valamire. A titokzatos pár ezalatt befogozta vacsoráját és a férfi rágyújtott egy trabuccora. A figyelő detektívek szeme fölragyogott és szinte egyszerre sugták:

— Ez csak sikkasztó lehet.

Ezzel odaléptek a fiatalemberhez és igazolásra szólították föl.

Ákasztás előtt. A siralomházban két égő gyertya közt ül az elítelt, akire holnap reggel a halál vár. Bambán néz maga elé és fáradt kézmozdulattal utasítja vissza a felkinált étel-italt. A fogház igazgatója erre megszólítja:

— A törvény rendelkezése szerint kérhet most valamit. Ha teljesíthető, teljesítjük.

Az elítelt fáradtan fölemeli a fejét és halkán mondja:

— Egy regalitást szeretnék...

A fogház igazgatója azonban tagadólag int:

— Miért nem mindjárt azt kívánja, hogy aggkori gyöngességben halhasson meg?

A szerencsés nyerő. Egy társaságban Kartács ur örült szerencséséről beszélnek. Kartács ur egy délután beszédkelt egy bankba és ott a nyakába sórtak egy sorsjegyet. Mire egy kicsit szénázott, nyert negyven ezer kronost.

A társaság egy tagja néhány nappal a beszélgetés után találkozott az utczán Kartács urral. Rongyos és tépett volt, mint egy „szabad kárnem”-mel többször inzultált szakaszjegy.

— Kartács, — üvöltötte meglepetten a jóbarát — Kartács, mi történt magával?

— Semmi — felelte busan Kartács. — Szegény vagyok...

— Hiszen egy vagyont nyert...

— Nyertem, nyertem, de... Egyszer melettem ettem, egyszer kocskáztam...

— Nos, ettől még nem kell így lezúlni...

— Igen, de aztán istenke elvette az eszemet és a vacsora után két szivart szittam... A kapuzénnal már adós maradtam.

Összegyűjtötte:

Ray.

A világitótorony hősi.

— Párisi levelezőnkől. —

Páris, június 20.

A francziák, minden más nemzetnél jobban, kultuszt üznek a hőstettekből és a hősök nevéből. Egy ország történelmének sincs annyi hősoza -- vagy legalább is egy ország sem beszél annyit hőseiről, mint Franciaország. És ha a modern kor triviális, prózai napjaiban ezek a hősozok késnek hőstetteikkel kiválni, a francia közönség nem akad fenn e miatt: kinevezi hőrosszá egyszerűen az első jövevényt s hetekig gyönyörködik aztán abban az ünneplésben, amelyben az ily módon szerzett hősoz-t részesíti. — Szolgáljon ennek illusztrálására a következő eset:

A poetikus Bretagne egy eldugott sarkában egy Belle-Isle nevű kis tengerparti falucskában volt egy világitótorony. A kis falu kikötője telve volt sziklákkal s zátonyokkal s a késő éjjel hazatérő halászok csak ennek a világitótoronynak az utmutatása alatt tudtak vihar idején a szirtek között baj nélkül partra hajózni. A torony öre egy Matelot nevű visszavonult halász volt, aki már vagy husz esztendő óta forgatta a torony reflektorának küllőit. Mert a világitótoronyban nem elegendő a lámpákat meggyújtani, hanem egy meglehetősen komplikált óraszerkezettel ezeket a lámpákat forgásba is kell hozni, nehogy a torony fényét a későn hazatérő halászok összetéveszthessék valamely kőbor tüzrakás fényével. Az öreg éji őr, az öreg Matelot sohasem mulasztotta el az óraszerkezeteket pontosan felhuzni s huszéves örkdése alatt egyetlen halászbárka sem szenvedett hajótörést a Belle-Isle-i kikötő zátonyai és sziklái között.

Egy májusi estén azonban az öreg Matelot, épp lámpagyújtás közben hirtelen összecsesett és meghalt. A tengervidék lakói, az edzett brétonok sosem szoktak betegeskedni, elérkeznek zavartalanul a nyolcvanas, kilencvenes évekig. Mikor észrevétlenül, váratlanul meglepi őket a halál. Ez történt Matelot-val, az ősz toronyőrrel is. A Belle-Isle-i kis világitótorony lámpái égtek már, de maguk a lámpák nem irták le szabályszerű rotációs mozdulataikat. Az öreg Matelot-nak nem volt már ideje az óraszerkezetet felhuzni. Pedig ugyancsak szükség lett volna a világitótorony kalauzoló fényére, mert azon az éjjelen félelmes vihar dult az Océánon s azok közül a halászok közül, akik reggel utnak indultak a bő tavaszi hal-fogásra, sokan még nem érkeztek volt partra.

Az öreg Matelot-nak családja is volt; felesége és két kis unokája lakott vele együtt a toronyban. Az egyik kis fiú, aki a vihar tombolásából nem tudott aludni s aki a villámok cikázását nézte a szoba ablakából, hirtelen észrevette, hogy a torony tetején a lámpák nem forognak. Ösztönszerűleg bajt sejtett s felébredt a többiekkel. Felment a torony tetejére, megnézni, hogy mi történt. Az öreg Matelot-t ott találták a megállott óraszerkezet mellett holtan.

És itt kezdődik azután a „hőstett”.

Matelot-nak nem volt szabad holt férjével törődni, hanem arra kellett gondolnia, hogy a világitó szerkezetét mozgásba hozza, mert a viharban künn rekedt halászok minden pillanatban elmerülhetnek a veszedelmes szirtek között. Matelot-né azonban nem ismerte a reflektort forgató gép szerkezetét. Hiába kereste a felhúzó rugókat, a sok kis és nagy kerék között nem tudott eligazodni s a komplikált szerkezet nem akart magától mozgásba jönni. A viharvert hajósok pedig ezalatt szűz veszélytől hajtva kutathattak a vezérlő fény után. Nem volt egy vesztetni való percz sem. Matelot-nének arra sem volt ideje, hogy holt férjét a padlóról felemelje s ágyba fektethesse. Két kis síró unokájával maga forgatta a nehéz reflektorokat s forgatta őket fáradhatatlanul egész éjen át, a vihar elültéig, a hajnal pirkadásáig, amíg az utolsó viharverte halászbárka is baj nélkül partra ért.

Matelot-né és két kis unokája kétségtelenül bátran és dicséretreméltóan viselkedtek. De szig-

ruan nézve a dolgot, valójában csak kötelességüket teljesítették.

A francziáknak azonban hősökre van szükségük. Megtették tehát Matelot-ékat hősöknek. Hátsó csizmek jelentek meg az újságokban róluk: levelezőlapok keltek el ezrével a Matelot-családot ábrázolva: a lapok gyűjtéseket rendeztek felségtisztsókra s két hét alatt több mint ötvenezer frank gyűlt egybe a *héros nationaux*, a nemzeti hősök javára.

Havas Zoltán.

A megdrágult füst.

— A dohánytermékek új árai. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 22.

Mint már jeleztük: a magyar állam megdrágította polgárai számára a dohányfüstöt. Olyan drága lett, hogy maholnap minden szenvedélyes dohányosnak kedve támad — visszaszívni a kibocsátott füstgomolyagot, csak hogy még egyszer élvezhesse az illatos nikotinpárát. A dohány, a szivar, a cigaretták egyaránt megdrágult, amint az az itt következő összeállításból is kitűnik:

Pipa- és szivarka-dohányok: A *Kinom Török* ára volt 100 grammos kartonban 1 korona 96 fillér, ezentul lesz 2 korona 40 fillér. — A *Középfinom Török* eddigi ára 25 grammos csomagocskákban 20 fillér ezentul 32 fillér lesz. — A *Druma* (25 gr.) eddigi 16 fillér, lesz 24 fillér. — A *Unasster* (25 gr.) volt 14 fillér, ezentul 16 fillér. — A *Legfinomabb Magyar Pipadohány* (100 gr.) eddigi 70, ezentul 80 fillér. — A *Legfinomabb Magyar Szivarkadohány* (25 gr.) 14 fillér helyett ezután 16 fillér. — A *Finom Magyar* hosszúra és rövidre vágott (25 gr.) ára eddigi 10 fillér volt, most 15 lesz. — A *Középfinom Magyar* (25 gr.) július 1-ől 8 fillér helyett 10 fillérbe kerül. — A *Hazai Pipadohány* (100 gr.) ára volt 26 fillér, lesz 30. — A *Kanadai dohány* is megdrágul 1 fillérral, 8 fillér helyett 9 lesz.

Szivarok: *Regalita* darabja eddigi volt 18 fillér, most 20 fillér lesz. *Trabukó* ára 16 fillérről 18-ra emelkedik. *Britanika* 14 fillér helyett 16 fillér lesz. *Mustares* 12 fillérről 15 fillérre emelkedik. *Operas* 12 fillér helyett 14 fillér lesz. *Cuba* 10 fillérről 11-re emelkedik. *Finom Virginia* ára eddigi 10, most 11 fillér lesz. *Posta* eddigi 8, ezután 9 fillérbe kerül. *Portorikó* 7 fillérről 8-ra emelkedik. *Rövid Magyar* ára 3 fillér helyett 4 fillér lesz.

Cigaretták: *Nilus* 6 fillér helyett 7. *Sztambul* 8 fillér helyett 6 fillér. *Szultán* 4 fillér helyett 5 fillér. *Huani* 2 darabot tartalmazó doboz ára volt 26 fillér, ezentul 25 fillér lesz. *Memphis* 4 fillér helyett 5 fillér. *Iloly és Hercegovina* ára 3 fillér helyett 4 fillér lesz. *Sport és Jenidze* 2 fillér helyett 3 fillér lesz. *Drama és Virginia* 1 fillér helyett 2 fillér. A léghasználatos szivarkák közül csupán a *Király*, a *Duna* és *Magyar* cigaretták ára nem változik.

Különlegességek. A belföldi különlegességi dohánygyármányok közül felemlítjük a következőket: *Pipa és szivarka-dohányok:* „Sultan Flor” (100 gr. ára 650 lesz). „Kiváló finom Török” (100 gr. 5 kor.). „Finom Kir” (3 kor.). „Finom Pur-siesan” (260 kor.). „Legfinomabb Hercegovina” (250 kor.). A „Kiváló Finom Kerti Pipadohányok” mincégyikének (Szent-Andrási, Muskataly, Felső, Vepeléti, Rétháti és Erdélyi) ára 100 grammos csomagokban 1 kor. 20 fillér.

Szivarok: *Regalia Media* darabja 20 fillér; *Havanna Virginia* 20 fillér; *Portorico Especial* 17 fillér; *Senoritas* 10 darabos dobozban 1 korona 10 fillér; *Damas* darabja 10 fillér.

Szivarkák: *Coronas* (20 darabos szelenczében) 2 korona 40 fillér. *Sphinx* (20 darab) 2 korona. *Chinbeck* (20 darab) 1 kor. 60 fillér. — *La Fleur* (20 darab) 1 kor. 60 fillér. — *La Favorit* 1 kor. 40 fillér. — *Urbive* 1 kor. 40 fillér. — *Princesas* husz darabos dobozban: 1 korona 20 fillér; ötven darabos dobozban: 2 korona, darabonként hat fillér. — *Egyiptomi Pils* (husz darabos szelenczében) 1 korona 20 fillér. — *Damas* 1 kor. 20 fillér.

AZ „EGYETÉRTÉS”

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI. Eötvös-utca 32. alatt van.

A szerkesztőség telefonja 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

UJDONSÁGOK.

Legszegényebb

— bűnös leányokról. —

* * *

Szegények sok különböző okokból és legszegényebbek speciális okból. Szegények első sorban azért, mert alacsony sorban születtek, abban nevelkedtek és az élet ezt állandóan érezteti velük. Szegények azért továbbá, mert leánylétükre saját maguknak kell eltartaniok magukat. És szegények azok is azért, mert nézniök kell közelről s közvetlen szemléletből kell meggyőződniök, hogy más, szerencsésebb, boldogabb végzetű nők mennyire örülhetnek az életnek s mennyire rendelkezésükre áll minden, ami jót, szépet, kellemeset nyújt az élet.

De legszegényebbek azért, mert bűnösökké lettek ez állandó szemlélet közben s kívül kerültek az emberi társadalmon. Mert ez a legnagyobb sors, amit emberileg el lehet képzelni. Ha a nő, még mielőtt asszonyává válik, bűnbe sülyed, az mindig valamely mély erkölcsi okkal van kapcsolatban és ez az ok, ha fűrkészszük, rendszeren magában a társadalomban gyökerezik, mely valamennyi bűnös között a legbűnösebb.

Szegény vidéki varrólányokról van szó, akik tolvajokká lettek s a törvényszék sorompói elé kerültek, mert kelengyét akartak szerezni férjhezmenetelük alkalmára.

Bizonyára csunya dolog és utolsó is a lopás. Alattomos bűn. Annak stipulálja a törvény is, a társadalom is. A magánvagyonát pláne a törvény aránylag még erősebben védelmezi, mint a testi épséget, mert hisz az egész állami és társadalmi berendezkedés, teljes komplexumában, mindennel együtt, ami hozzá tartozik, a magánjogra van föl-építve.

De ha van emberi szempontból enyhítő körülmény, akkor ezek a szegény, bűnös leányok igénybe vehetik a maguk számára. Napestig dolgoznak. A bérük valóban csekély; a keresetük szűk. És mindig másoknak dolgoznak és mindig olyan dolgokat készítenek, amelyekre nekik is legnagyobb szükségük van. Ki tudja, hány fohász kíséri a varróit, amikor öltés öltést követ, ha a pompás, finom, gyönyörű kelengyét készítenek, boldogabb leányoknak, vagy menyasszonyoknak. Mennyi vágy szövődik be a fehérnemű és menyasszonyi ruha szabásába s varrásába s hány titokban elejtett köny hull a munkára dolog közben! Mindenkinek többet juttat a sors, mint nekik, akik dolgoznak s munkaközben elsápadnak s elhervadnak.

S bizonyára nagy lelki harc előzte meg az elhatározást, amelylyel a lopás terére léptek. Igaz, hogy azután, amikor az első lopáson tul voltak, egyebet is loptak. A sülyedésnek ez már a természetrajzához tartozik. Egyik lépést a másiktól már alig egy hajszál választja el, mint mondani szokás, evés közben jó meg az étvágy.

És ezért legszegényebbek. Majdnem szegényebbek, mint azok a lányok, akik a szerelem erkölcsstanai értelmében buktak, mert azokat legalább a törvény nem üldözi.

A törvény bizonyára sujtani fogja ezeket a legszegényebb lányokat. De azért szánni, a lélek mélyén sajnálni őket, mégis szabad. Sőt talán emberi kötelesség is.

(t.)

NAPIREND. Naptár: péntek, június 23. — Róm. kath.: Jézus sz. Szíve. — Prot.: Ediktum. — Görög-orosz: június 29. Antonina. — Zsidó: Szivan 27. — A nap két reggel 4 óra 3 perczkor, nyugszik este 8 órakor. — A hold két éjjel 1 óra 26 perczkor, nyugszik délután 4 óra 30 perczkor.

A kereskedelemügyi miniszter fogad délután 4-kor. A földmívelésügyi miniszter fogad délelőtt 11-kor. Molnár Viktor és Náray Szabó Sándor közoktatásügyi államtitkárok fogadnak délután 4 órakor.

Balogh Jenő közoktatásügyi államtitkár fogad délután 5 órakor. A posta- és távirat vezérigazgatója fogad délelőtt 12-2-ig.

A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor. Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10-2-ig. Belépődíj, kedd kivételével, 1 korona. — Házipari Szö-

vetség kiállítása (Kigyó-tér 1.) Nyitva egész nap. Belépődíj-nincsen.

Nyitvalevő múzeumok: Nemzeti Múzeum régi képtára 9-2-ig. — Aquincumi Múzeum 9-4-ig. — Fővárosi Múzeum 9-2-ig. — Gyermektanulmányi Múzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9-12-ig és 6-8-ig. — Népművészeti kiállítás az Iparművészeti Múzeumban 9-1-ig. — Közlekedési Múzeum 9-12-ig és 26-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10-1-ig. — Néprajzi kiállítás az Iparcsarnokban 9-7-ig. — Technológiai Iparmúzeum 9-ig. — Társadalmi Múzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9-12-ig és 6-8-ig. — Vas- és fémipari kiállítás az Iparcsarnokban 9-7-ig.

Nyitvalevő könyvtár: Akadémiai Könyvtár 3-7-ig. — Egyetemi Könyvtár 9-6-ig. — Fővárosi Könyvtár 9-2-ig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9-12-ig és 6-8-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9-2-ig. — Nemzeti Múzeum Könyvtára 9-4-ig. — Statisztikai Könyvtár 9-2-ig. — Technológiai Iparmúzeum Könyvtára 9-1-ig és 6-8-ig.

Nyitvalevő képtárak: Tavasz kiállítás a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. — A bécsi „Secession” 10 tagjának kiállítása a Művészeti-honban. (IV., Váci-utca 9.) Nyitva reggel 10 óratól este 8-ig. Belépődíj 1 korona. — A Szépművészeti Múzeum modern képtára. Nyitva 10-2-ig. — Történelmi Képtár. Nyitva 10-2-ig.

— **A király.** A király állandóan legjobb egészségnek örvend. Jól értesült körökben kijelentik, hogy az utóbbi napokban a bécsi és külföldi lapokban ő felsége rosszullétéről elterjedt híresztelések teljesen alaptalanok. A király épp ellenkezőleg, igen jól érzi magát. Ischli utazásának időpontja még nincs véglegesen megállapítva. Bár úgy hirdik, hogy a felség e hó 29-étől a jövő hó 1-éig terjedő időközben utazik el, nincs kizárva, hogy lainzi tartózkodását július 1-én tul is meghosszabbítja.

Bécsi jelentés szerint a király ma megvásárolta a lainzi Hermes-villát, amelyet tudvalevőleg Mária Valéria főhercegnasszony Erzsébet királynőtől örökölt. A vételár másfélmillió korona volt. Ezentul a király az ischli nyaralás idejét kivéve, állandóan Lainzban kíván tartózkodni.

— **Kitüntetés.** A király Hirspeck Ágostonnak, a szabadalmazott osztrák-magyar államasztársaság főerdészének, a közügyek terén teljesített buzgó szolgálatai elismerésül a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

— **Bouaparte Klótild hercegnő haldoklik.** Turini távirat szerint *Klótild* hercegnő állapota komolyan aggasztó. Az orvosok a szív működés fokozatos gyengülését állapították meg nála. A hercegnő, aki állandóan eszméletlen van, tegnap fölvetta a halotti szentségeket. A hercegnő és a betegágyához érkezett fia, *Napoleon Viktor* herceg között a vizontlátás megindító volt. Rómában készen áll egy vonat, hogy a királyt, ha hívják, azonnal Moncalieribe vigye a hercegnő betegágyához.

— **Udvari tanácsosság.** A király dr. Szilvássy Márton soproni ügyvédnek, a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül, a magyar királyi udvari tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— **A szerb külügyminiszter fürdőzése.** Belgrádi jelentés szerint Milovanovics külügyminiszter még e héten hosszabb üdülőutra megy feleségével. Nem igaz, hogy a külügyminiszter családi gyászára való tekintettel le akar mondani.

— **Miksa főherceg magyar vizsgája.** Bécsi jelentés szerint most volt az Augarten-palotában *Miksa* főherceg magyar vizsgája, nevelőjének gróf *Ledochowski* kapitánynak, továbbá udvarmesterének és tanulmányi vezetőjének, dr. *Winkler* Arnoldnak és magyar oktatójának, *Farkas* Gyula konzuli akadémiai magántanárnak jelenlétében. Mint vizsgálóbiztos dr. *Stokka* Tankréd udvari és állami levéltáros, a konzuli akadémia tanóra szerepelt. A vizsgálat anyagát ezuttal a magyar társalgásra is kiterjesztették. Jelentékeny haladás mutatott a főherceg minden irányban, különösen a társalgásban. A főherceg a hozzá magyar nyelven intézett kérdéseket mind megértette és szabatosan kiejtéssel válaszolt. A 17 éves *Miksa* főherceg néhai *Ottó* főherceg másodszült fia és testvére *Károly Ferencz Józsefnek*, a presumpcióv trónörökösnek.

— **Mottl Félix betegsége.** Mottl Félix, a hírneves karmester és operaigazgató hirtelen rosszul lett. Az izgalmas eset egy ünnepi előadáson történt. Müncheni jelentés szerint *Mottl* Félix udvari operaigazgató a *Tristán és Izolda* tegnapi ünnepi előadásán lett rosszul. Éppen a második jelenetet dirigálta, amikor szívgörcsöt kapott és összeesett. Az opera vezényletét az udvari karmester folytatta. *Mottl* az előadás végén még nem volt jobban.

— Angol hadihajók Fiumében, Fiumei jelentés szerint gróf Wickenburg István kormányzó hivatalos értesítést kapott, hogy a földközi-tengeri angol flottából Ermouth zászlós hajó, a Triumph és Cornwallis csatahajók, valamint Husszár hadihajó július 14-én Fiuméba érkeznek. A flottát Sir Edmond Poe admirális vezeti s öt napig fog Fiumében tartózkodni. Ezután a flotta visszatér állomáshelyére. A kormányzó ma este nejevel, Püchler-Limpurg Zsófia grófnővel Triestbe utazott, hogy a Viribus Unitis Dreadnought hajó vízrebocsátási ünnepélyén résztvegyen.

— Egy ezredes családi drámája. Szófia jelentés szerint Petronov ezredes, a szófia 6. ezred parancsofta megölte leányát, azután öngyilkosságot követett el. A tett oka családi természetű.

— Magyar református papok Utrechtben. Hollandiában régi hírneves református egyetem az utrechti egyetem, amelynek van egy 150 éves alapítványa, a Bernardin-féle alapítvány, amely a magyar református világot is közelről érinti. Ebből az alapítványból évenként három magyar kálvinista papnövendék tanulhat az utrechti egyetemen. Ezer hollandus forintba jut egy-egy alapítványi segélyösszeg, sőt a kiválasztott érdemesek még külön kapnak segélyt az utazásra is. A nagyjelentőségű alapítvány másfélszázados jubileumát most ünnepli meg az utrechti egyetem. Nagy és meghatározó ünnepség lesz ez, a Bernardin-alapítvány volt ösztöndíjasai, — a kálvinista lelkészek egész serege, — összegyűlnek a világ minden részéből. Elutazott Utrechtbe Könyves-Fóth Kálmán debreczeni református lelkész is, aki 1861-ben, tehát most ötven esztendője, diákoskodott az utrechti Bernardin-alapítványon. Az öreg volt utrechti diákon kívül még kiutaztak más magyar kálvinista papok is, így a többek között Petri Elek budapesti református lelkész és dr. Nagy Zsigmond debreczeni kollegiumi tanár.

— A kolera. Székesfehérvárról jelentik, miszerint ma délután Abonyból sürgöny érkezett, hogy Kútschera Józsefné kolerában megbetegedett. A tévítart vétele után Lamszán Gyula vármegyei főorvos rögtön kiutazott a helyszínre. Newyorkból koleravész híre érkezik. A Duca Degli Abruzzi hajón négy koleraeset állapították meg, melyekből kétfő halálos kimenetelű volt.

— Elpusztult tárgyak a turini kiállításán. Turinból jelentik: A minap itt nagy felhőszakadás volt, amely a nemzetközi kiállítás több részén pusztításokat vitt végbe. Érzékeny veszteségek érték többek között a kiállítás magyar pavillonját is, ahol rengeteg kiállított tárgyat tönkretett a zivatar. A magyar pavillon kiállítási bizottsága nyomban táviratilag intézkedett, hogy a hasznavehetetlenné vált tárgyakat újjakkal pótolják.

— Beszakadt iskolaterem. Milanói jelentés szerint Vorgebra közsgében az iskolaépület fedele leszakadt. A harmadik emeleti termekben százhatvan tanuló volt, akik közül tizenkét diák súlyosan megsebesült.

— Az orosz hóhérmunka. Az orosz bíróságok valószínűleg egykézzel dolgoznak a hóhérral. A rabság hazájából az orosz bíróságok és hatóságok rémuralmáról következőket jelentik egy pétervári tudósítás: Ez év öt első hónapjában hatvan halálos ítéletet hoztak a törvényeségen és huszonhét kivégzést hajtottak végre. Ugyanezen idő alatt 130 újságot ítélték el összesen 41.225 rubel pénzbírságra és ötvennél több szak- és kulturregységet szabtak fel.

— Házasság. Dr. Várkonyi Kálmán eljegyezte Bing Miezit.

— Ifjabb gróf Teteli Géza volt országgyűlési képviselő, a Művészeti elnöke eljegyezte Bély Margit grófnőt, Bély Akos titkos tanácsos, Kolozsváron volt főispánjának leányát Kolozsváron.

— Dr. Okányi Szilárd Tibor esküvője főispáni titkár Zsuzsánfalvi dr. Lavotta József és neje, Bolváry-Zahn Margit leányával, Margittal Zsolnán a hó 24-én tartja esküvőjét.

— Borzalmas öngyilkosság. Debreczenben borzalmas öngyilkosságot követett el tegnap egy tizenhét éves fiatalember. Az életunt Kárász Miklós hentessegéd, aki jobb módú szülők gyermeke. Kárászt, aki tanulni akart, hentesmesterségre adták szülei. A fiu azonban zülleni kezdett s szülei emiatt tudni sem akarták róla. Ezért tegnap a Nyíregyháza felől teljes gőzzel haladó vonat elugrott. A mozdony kerekei Kárász fejét levágták s megcsönkített holttestét mintegy husz méternyire vonszolták. Több levelet hagyott hátra, a melyekben pár sorban bucsuzik s azt írja, hogy nem érdemes élni pénz nélkül.

— Az igazi Tisza István. Tisza István szereti a békét hirdetni, azonban alkalomadtán gondoskodik arról is. Hogy azt a bizonyos „vaskézét” meg ne marja, be ne lepje a rozsdá. Ennek a vaskéznek a súlyos crejt különös körülmények között érezték meg, tapasztalták ki egy vicinális vonat utasai és egy szolgálati közben agyonrémített szerencsétlen kis vasutasist . . . Tisza István kedden délután Gesztről kissé késve kocsizott be a szalontai állomásra amikor éppen a vonat az állomást elhagyta. Ezt látva Tisza, még a kocsiról elkialította magát:

— Megállni! . . . Azt hitte, hogy a vasúti tiszt meghallja a parancsot és visszaintja a vonatot. Ez azonban nem történt meg, sőt mikor Tisza a peronra érve, kereste a forgalmi tisztet, nem találta meg, mert a tiszt akkor már künn járt valahol a váltók között. Tisza ekkor dühösen berohant a forgalmi irodába és hangozva követelte a panaszkönyvet. De ott sem talált senkit, midőn pedig nemsokára mégis bejött az egyetlen szolgálatot teljesítő tiszt. Tisza erőszakkal felszólította, hogy hozassa vissza a vonatot. A forgalmi tiszt hivatkozott ennek a következőképpen: „Én megfogadta a kérés teljesítését, Erre Tisza így szól parancsoló hangon:

— Hozassa vissza az én felelősségemre a vonatot bárholonnan, mert sürgős dolgom van Pesten és nem maradhatok itthon.

Erre a forgalmi tiszt föltelefonálta az őrházakat és sikerült is az állomástól negyedik, 24. számú szikláznak a következő rendelkezést adni:

— A vonatot állítsa meg és küldje vissza Szalontára . . . Így történt. Harmincz percz múlva a vonat visszaérkezett, az utasok nagy rémületére, akik nem tudták, mi történhetett. Beírta a könyvre, hogy a forgalmi tiszt nem saját elhatározásából rendelte vissza a vonatot.

— Ha emiatt bárminemű kellemetlensége volna — mondta még Tisza a vasutasnak, csak hivatkozzék rá. Adnék névjegyet, de nincs nálam. A vonat negyven percz késéssel indult utjára. Tisza Istvánné pedig, aki kikísérte férjét a pályaudvarra, nyugodtan visszahajtatott Gesztre, a kegyelmes ur nem késlelte a pesti utat.

Gróf Tisza István nem vasúti, Nagyszalontán mégis visszaparancsolta az állomásra már utnak indított vonatot. Értethető, hogy kellemetlenül érintette a gróft az esetnek a nyílt tárgyalása, most szert nem nyevn a valóság, hanem a körülmények helyesbítését illetőképpen vonatkozólag következő információkat közli — illetékes helyről — egy kövön nyomott újjá:

„Gróf Tisza István Konstatáltan tizenkét perczrel a vonat számára előírt elindulás előtt ért az állomásra, de képtelen volt a pályaudvarra jutni, mert a sorompó le volt eresztve. A sorompót pedig nem a személyvonat, amely más irányban haladja el az állomást, hanem egy tehervonat miatt eresztették le, amelyet szabálytalanul ebben az időben toltattak, ahelyett, hogy evégből a személyvonat elindulása utánig vártak volna. . . . Szép, ez mind igen szép! De azért talán gróf Tisza István még sem vasúti!

— Lefejezte az unokáját. Nagyváradról jelentik: Vaskóh-Aszódon Marcsék Gavrila, egy hetven éves asszony unokájával játszott, akit a munkába induló szülők felügyeletére bíztak. A gyerek kötekedni és csufolódni kezdett az öreg asszonnyal, ami miatt az anyyira megharagudott, hogy először megverte a gyermeket, majd mikor erre sem hagyta abba a csufolódást, kihurcolta az udvarra és egy fészevel több levágta a fejét. A gyilkos nagyanyát a csendőrség letartóztatta és beszállította a nagyváradai ügyészség fogházába.

— Orosz rablóbandák garázdálkodása. Az orosz zsarnokság rémuralmával szemben az elhaltmasodott rablóbandák garázdálkodása egy másik nagy orosz veszedelem. Varsóból jelentik, hogy ma egy rablóbanda az utcán megtámadott egy bankpénztárost s úgy őt, mint egy rendőrt is, aki segítségére sietett, halálosan megsebesítette. Két bandita úgy akart menekülni, hogy egy közellevő ház padlásnyílását át a háztetőre kuszott ki s onnan revolverekből lövöldöztek a rendőrökre. Az alatt a többi rabló elmenekült. A padlásra levő banditákat a rendőrök a háztetőre is követték, onnan a pinczébe futottak, ahol végül sikerült őket kérekeríteni. Perdinnek környékén négy álarcos bandita kirabolta a nemzetközi bank pénztárnokát. A rablókat hajszolták, de nem sikerült a bandát elfogni. 30.000 rubel esett a banda zsákmányául.

— A nagy tengerész-sztrájk. Antwerpenből jelentik, hogy a nemzetközi tengerész-sztrájk megállt ugyan, de a sztrájkolók még nem állottak munkába és mindennaposak a véres összeütközések között és azok között a matrózok között, akiket a hajósvállalatok a sztrájk kitörése alkalmával szerződtek. Ma is megtámadtak egy angol matrót és félholtra verték.

— Spanyol karlisták és republikánusok összeütközése. Barcelonai jelentés szerint egy körmenet alatt Aleirában karlisták és republikánusok között verekezés keletkezett. Az ellenfelek revolverlovásokat váltottak. Számos ember megsebesült.

— Agyonütötte a játszótársát. Hódmezővásárhely határában megrendítő gyilkosság történt. F. hó 17-én az Erzsébet-tanyán Nagy Mihály földbitokos 5 éves egyetlen fiát halva találta. A bérés azt beszélt, hogy a fiu a hintáról leesett. A rendőrség megindította a vizsgálatot, amelynek során mindinkább valószínűtlenné vált a bérés kijelentése. A nyomozás további folyamán ma kiderítette, hogy a fiut Borbás Ferenc 9 éves libapásztor ütötte agyon. Borbás Ferencet ma hallgatta ki a rendőrség, aki azt vallotta, hogy egy alkalommal a Nagy fiu ostonnal rácsapott a akkor boszut forralt ellene. Megleste, mikor a szülők távol voltak s a fiut bottal leütötte. Borbás Ferenc édes anyját az eset anyyira megrendítette, hogy halálosan megbetegedett.

— Pályázat internátusba való felvételre. A DMKE makói diákotthonába az 1911—12. iskolai évre 160 gimnáziumi, esetleg elemi iskolai tanuló vétetik fel. Az ellátási líj havi 36, beiratási, orvosi, butorhasználati díj évi 40 korona. A felvételt kérő bélyegtelen folyamodványok iskolai, születési és I. osztályu tanulóknál újraoltási bizonyítvánnyal felszerelve 1911. év július 10. napjáig adandók be a DMKE. makói diákotthonának felügyelő-bizottságánál. — Részletes prospektussal kívánatra készséggel szolgál a diákotthon igazgató-sága Makón.

Minthogy a nagykállói m. kir. állami főgimnázium folyó évi szeptember 1-től kezdve, a vall. és közoktatásügyi m. kir. kormányznak Szabolcs vármegye közönségéhez intézett leirata folytán, főgimnáziummá fejlesztetik és így az V-ik osztály már folyó évi szeptember 1-én megnyílik: a főgimnáziumi tanulók számára létesített nagykállói internátusba a jövő 1911—1912. tanévre 1., 2., 3., 4., 5. osztályu gimn. tanulók a lentebb részletebb feltételek mellett fognak felvétetni. A növendékek teljes ellátásban részesülnek, mely: lakás, élelmezés, fűtés, világítás, mosásból áll. A nappali foglalkozások és tanulmányok végzésére két nagy tanuló terem, az éjjeli nyugvásra négy kényelmes hálóterem és az ötkészésre egy tágas ebédlőterem van a növendékek számára egyszerű butorzáttal teljesen felszerelve. A növendékek részint teljes, részint kedvezményes díjat fizetnek. A köztartás teljes díja a tanév 10 hónapjára 330 korona, a kedvezményes díj pedig 250 korona. A felvételt kérő folyamodvány a szülők, vagy szülőhelytettek által a nagykállói m. kir. állami főgimnáziumi internátus igazgató tanácsához czimezve folyó év július hó 31-ig küldendő be.

— Skarlátos katonák. Angliában egy egész testőrezredet fertőztetett meg a skarlát-járvány. A Hampshire-ezred, amely Aldershotban van helyőrségen és amelynek nagy szerepet szántak a koronázáson, kénytelen állomáshelyén maradni, mert a legénység között skarlát lépett föl. Nagy megdöbbenést keltett a tömeges megbetegedés és természetesen nem lehetett Londonba vezényelni az ezredet s ugyszólván az utolsó pillanatban más testőrezredet gyakoroltak be, hogy az pótolhassa a Hampshirelovásokat. Eddig tizennégy katonán konstataáltak a skarlátot és százötven közlegény is lázasan fekszik Aldershotban.

— Halálozás. Prágából jelentik, hogy Kral Ferenc, a német-cseh egyetemen a bakterioszkópia és a bakteriológiai technika tanára ma reggel meghalt. Krakóból jelentik, hogy Zboroschsky Ignác lovag, az urakháza tagja, ma déután meghalt.

x Bob hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x Akinek fájós foga van, vagy bármi okból orvosi kezelésre szorul, annak legjobban dr. Batizfalvy I. Z. Ki. Egt. tanár, a műtőfogászat és műfogászat szakorvosának Fogorvosi Intézetét ajánlhatjuk. A főváros ezen legelső intézete Károly-kört 3. sz. alatt lett legújabbban áthelyezve, egyenesen e célra átalakított, a legkötőbb gépekkel és villanyos készülékekkel ellátott helyiségekbe, melyek lehetővé teszik a fogaknak teljesen fájdalomtalan kezelését. A nm. v. közközt. miniszter is elismerő leiratával tüntette ki e maga nemében páratlan intézetet, melynek technikai osztályában, mint számtalan esetben alkalmunk volt meggyőződni, a természetestől meg nem különböztethető műfogászatok eszközöltetnek, melyekkel tökéletesen lehet beszélni és rágni. Természetes, hogy minden művelet dr. Batizfalvy-nak, az ismert szakembernek felügyelete alatt és részben általa is végeztetik, miért is a legteljesebb bizalmat is megérdemli.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© Lövöldözések egy léghajóra. Berlini jelentések szerint, a Berlin nevű német szabad léghajóra Lubyel mellett az orosz határőrök halván lövést tettek, de a golyók nem tettek kárt a léghajóban.

ruan nézve a dolgot, valójában csak kötelességüket teljesítették.

A francziáknak azonban hősökre van szükségük. Megtették tehát Matelot-ékat hősöknek. Hátsó csizmek jelentek meg az újságokban róluk: levelezőlapok keltek el ezrével a Matelot-családot ábrázolva: a lapok gyűjtéseket rendeztek felségtisztsókra s két hét alatt több mint ötvenezer frank gyűlt egybe a *héros nationaux*, a nemzeti hősök javára.

Havas Zoltán.

A megdrágult füst.

— A dohánytermékek új árai. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 22.

Mint már jeleztük: a magyar állam megdrágította polgárai számára a dohányfüstöt. Olyan drága lett, hogy maholnap minden szenvedélyes dohányosnak kedve támad — visszaszívni a kibocsátott füstgomolyagot, csak hogy még egyszer élvezhesse az illatos nikotinpárát. A dohány, a szivar, a cigárretár egyaránt megdrágult, amint az az itt következő összeállításból is kitűnik:

Pipa- és szivarka-dohányok: A *Kinom Török* ára volt 100 grammos kartonban 1 korona 96 fillér, ezentul lesz 2 korona 40 fillér. — A *Középfinom Török* eddigi ára 25 grammos csomagocskákban 26 fillér ezentul 32 fillér lesz. — A *Druma* (25 gr.) eddigi 16 fillér, lesz 24 fillér. — A *Unasster* (25 gr.) volt 14 fillér, ezentul 16 fillér. — A *Legfinomabb Magyar Pipadohány* (100 gr.) eddigi 70, ezentul 80 fillér. — A *Legfinomabb Magyar Szivarkadohány* (25 gr.) 14 fillér helyett ezután 16 fillér. — A *Finom Magyar* hosszúra és rövidre vágott (25 gr.) ára eddigi 10 fillér volt, most 15 lesz. — A *Középfinom Magyar* (25 gr.) július 1-ől 8 fillér helyett 10 fillérbe kerül. — A *Hazai Pipadohány* (100 gr.) ára volt 26 fillér, lesz 30. — A *Kanadai dohány* is megdrágul 1 fillérral, 8 fillér helyett 9 lesz.

Szivarok: *Regalita* darabja eddigi volt 18 fillér, most 20 fillér lesz. *Trabukó* ára 16 fillérről 18-ra emelkedik. *Britanika* 14 fillér helyett 16 fillér lesz. *Mustares* 12 fillérről 15 fillérre emelkedik. *Operas* 12 fillér helyett 14 fillér lesz. *Cuba* 10 fillérről 11-re emelkedik. *Finom Virginia* ára eddigi 10, most 11 fillér lesz. *Posta* eddigi 8, ezután 9 fillérbe kerül. *Portorikó* 7 fillérről 8-ra emelkedik. *Rövid Magyar* ára 3 fillér helyett 4 fillér lesz.

Cigaretták: *Nilus* 6 fillér helyett 7. *Sztambul* 8 fillér helyett 6 fillér. *Szultán* 4 fillér helyett 5 fillér. *Huani* 2 darabot tartalmazó doboz ára volt 26 fillér, ezentul 25 fillér lesz. *Memphis* 4 fillér helyett 5 fillér. *Ilóly és Hercegovina* ára 3 fillér helyett 4 fillér lesz. *Sport és Jenidze* 2 fillér helyett 3 fillér lesz. *Drama és Virginia* 1 fillér helyett 2 fillér. A léghasználatos szivarkák közül csupán a *Király*, a *Duna* és *Magyar* cigaretták ára nem változik.

Különlegességek. A belföldi különlegességi dohánygyármányok közül felemlítjük a következőket: *Pipa és szivarka-dohányok:* „Sultan Flor” (100 gr. ára 650 lesz), „Kiváló finom Török” (100 gr. 5 kor.), „Finom Kir” (3 kor.), „Finom Pur-siesan” (260 kor.), „Legfinomabb Hercegovina” (250 kor.). A „Kiváló Finom Kerti Pipadohányok” mincégyikének (Szent-Andrási, Muskataly, Felső, Vepeléti, Rétháti és Erdélyi) ára 100 grammos csomagokban 1 kor. 20 fillér.

Szivarok: *Regalia Media* darabja 20 fillér; *Havanna Virginia* 20 fillér; *Portorico Especial* 17 fillér; *Senoritas* 10 darabos dobozban 1 korona 10 fillér; *Damas* darabja 10 fillér.

Szivarkák: *Coronas* (20 darabos szelenczében) 2 korona 40 fillér. *Sphinx* (20 darab) 2 korona. *Chinbeck* (20 darab) 1 kor. 60 fillér. — *La Fleur* (20 darab) 1 kor. 60 fillér. — *La Favorit* 1 kor. 40 fillér. — *Urbive* 1 kor. 40 fillér. — *Princesas* husz darabos dobozban: 1 korona 20 fillér; ötven darabos dobozban: 2 korona, darabonként hat fillér. — *Egyiptomi Pils* (husz darabos szelenczében) 1 korona 20 fillér. — *Damas* 1 kor. 20 fillér.

AZ „EGYETÉRTÉS”

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI. Eötvös-utca 32. alatt van.

A szerkesztőség telefonja 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

UJDONSÁGOK.

Legszegényebb

— bűnös leányokról. —

* * *

Szegények sok különböző okokból és legszegényebbek speciális okból. Szegények első sorban azért, mert alacsony sorban születtek, abban nevelkedtek és az élet ezt állandóan érezteti velük. Szegények azért továbbá, mert leánylétükre saját maguknak kell eltartaniok magukat. És szegények azok is azért, mert nézniök kell közelről s közvetlen szemléletből kell meggyőződniök, hogy más, szerencsésebb, boldogabb végzetű nők mennyire örülhetnek az életnek s mennyire rendelkezésükre áll minden, ami jót, szépet, kellemeset nyújt az élet.

De legszegényebbek azért, mert bűnösökké lettek ez állandó szemlélet közben s kívül kerültek az emberi társadalmon. Mert ez a legnagyobb sors, amit emberileg el lehet képzelni. Ha a nő, még mielőtt asszonyává válik, bűnbe sülyed, az mindig valamely mély erkölcsi okkal van kapcsolatban és ez az ok, ha fűrkészszük, rendszeren magában a társadalomban gyökerezik, mely valamennyi bűnös között a legbűnösebb.

Szegény vidéki varrólányokról van szó, akik tolvajokká lettek s a törvényszék sorompói elé kerültek, mert kelengyét akartak szerezni férjhezmenetelük alkalmára.

Bizonyára csunya dolog és utolsó is a lopás. Alattomos bűn. Annak stipulálja a törvény is, a társadalom is. A magánvagyonát pláne a törvény aránylag még erősebben védelmezi, mint a testi épséget, mert hisz az egész állami és társadalmi berendezkedés, teljes komplexumában, mindennel együtt, ami hozzá tartozik, a magánjogra van föl-építve.

De ha van emberi szempontból enyhítő körülmény, akkor ezek a szegény, bűnös leányok igénybe vehetik a maguk számára. Napestig dolgoznak. A bérük valóban csekély; a keresetük szűk. És mindig másoknak dolgoznak és mindig olyan dolgokat készítenek, amelyekre nekik is legnagyobb szükségük van. Ki tudja, hány fohász kíséri a varróit, amikor öltés öltést követ, ha a pompás, finom, gyönyörű kelengyét készítenek más, boldogabb leányoknak, vagy menyasszonyoknak. Mennyi vágy szövődik be a fehérnemű és menyasszonyi ruha szabásába s varrásába s hány titokban elejtett köny hull a munkára dolog közben! Mindenkinek többet juttat a sors, mint nekik, akik dolgoznak s munkaközben elsápadnak s elhervadnak.

S bizonyára nagy lelki harc előzte meg az elhatározást, amelylyel a lopás terére léptek. Igaz, hogy azután, amikor az első lopáson tul voltak, egyebet is loptak. A sülyedésnek ez már a természetrajzához tartozik. Egyik lépést a másiktól már alig egy hajszál választja el, mint mondani szokás, evés közben jó meg az étvágy.

És ezért legszegényebbek. Majdnem szegényebbek, mint azok a lányok, akik a szerelem erkölcsstanai értelmében buktak, mert azokat legalább a törvény nem üldözi.

A törvény bizonyára sujtani fogja ezeket a legszegényebb lányokat. De azért szánni, a lélek mélyén sajnálni őket, mégis szabad. Sőt talán emberi kötelesség is.

(t.)

NAPIREND. Naptár: péntek, június 23. — Róm. kath.: Jézus sz. Szíve. — Prot.: Edütrud. — Görög-orosz: június 29. Antonina. — Zsidó: Szivan 27. — A nap két reggel 4 óra 3 perczkor, nyugszik este 8 órakor. — A hold két éjjel 1 óra 26 perczkor, nyugszik délután 4 óra 30 perczkor.

A kereskedelemügyi miniszter fogad délután 4-kor. A földmívelésügyi miniszter fogad délelőtt 11-kor. Molnár Viktor és Náray Szabó Sándor közoktatásügyi államtitkárok fogadnak délután 4 órakor.

Balogh Jenő közoktatásügyi államtitkár fogad délután 5 órakor. A posta- és távirat vezérigazgatója fogad dében 12-2-ig.

A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor. Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10-2-ig. Belépődíj, kedd kivételével, 1 korona. — Házipari Szö-

vetség kiállítása (Kigyó-tér 1.) Nyitva egész nap. Belépődíj-nincsen.

Nyitvalevő múzeumok: Nemzeti Múzeum régi képtára 9-2-ig. — Aquincumi Múzeum 9-4-ig. — Fővárosi Múzeum 9-2-ig. — Gyermektanulmányi Múzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9-12-ig és 6-8-ig. — Népművészeti kiállítás az Iparművészeti Múzeumban 9-1-ig. — Közlekedési Múzeum 9-12-ig és 26-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10-1-ig. — Néprajzi kiállítás az Iparcsarnokban 9-7-ig. — Technológiai Iparmúzeum 9-ig. — Társadalmi Múzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9-12-ig és 6-8-ig. — Vas- és fémipari kiállítás az Iparcsarnokban 9-7-ig.

Nyitvalevő könyvtár: Akadémiai Könyvtár 3-7-ig. — Egyetemi Könyvtár 9-6-ig. — Fővárosi Könyvtár 9-2-ig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9-12-ig és 6-8-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9-2-ig. — Nemzeti Múzeum Könyvtára 9-4-ig. — Statisztikai Könyvtár 9-2-ig. — Technológiai Iparmúzeum Könyvtára 9-1-ig és 6-8-ig.

Nyitvalevő képtárak: Tavasz kiállítás a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. — A bécsi „Secession” 10 tagjának kiállítása a Művészeti-honban. (IV., Váci-utca 9.) Nyitva reggel 10 óratól este 8-ig. Belépődíj 1 korona. — A Szépművészeti Múzeum modern képtára. Nyitva 10-2-ig. — Történelmi Képtár. Nyitva 10-2-ig.

— **A király.** A király állandóan legjobb egészségnek örvend. Jól értesült körökben kijelentik, hogy az utóbbi napokban a bécsi és külföldi lapokban ő felsége rosszullétéről elterjedt híresztelések teljesen alaptalanok. A király épp ellenkezőleg, igen jól érzi magát. Ischli utazásának időpontja még nincs véglegesen megállapítva. Bár úgy hirdik, hogy a felség e hó 29-étől a jövő hó 1-éig terjedő időközben utazik el, nincs kizárva, hogy lainzi tartózkodását július 1-én tul is meghosszabbítja.

Bécsi jelentés szerint a király ma megvásárolta a lainzi Hermes-villát, amelyet tudvalevőleg Mária Valéria főhercegnasszony Erzsébet királynőtől örökölt. A vételár másfélmillió korona volt. Ezentul a király az ischli nyaralás idejét kivéve, állandóan Lainzban kíván tartózkodni.

— **Kitüntetés.** A király Hirspeck Ágostonnak, a szabadalmazott osztrák-magyar államvasutás-főredészenek, a közügyek terén teljesített buzgó szolgálatai elismerésül a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

— **Bouaparte Klótild hercegnő haldoklik.** Turini távirat szerint *Klótild* hercegnő állapota komolyan aggasztó. Az orvosok a szív működés fokozatos gyengülését állapították meg nála. A hercegnő, aki állandóan eszméletlen van, tegnap fölvetta a halotti szentségeket. A hercegnő és a betegágyához érkezett fia, *Napoleon Viktor* herceg között a viszontlátás megindító volt. Rómában készen áll egy vonat, hogy a királyt, ha hívják, azonnal Moncalieribe vigye a hercegnő betegágyához.

— **Udvari tanácsosság.** A király dr. Szilvássy Márton soproni ügyvédnek, a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül, a magyar királyi udvari tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— **A szerb külügyminiszter fürdőzése.** Belgrádi jelentés szerint Milovanovics külügyminiszter még e héten hosszabb üdülőuttra megy feleségével. Nem igaz, hogy a külügyminiszter családi gyászára való tekintettel le akar mondani.

— **Miksa főherceg magyar vizsgája.** Bécsi jelentés szerint most volt az Augarten-palotában *Miksa* főherceg magyar vizsgája, nevelőjének gróf *Ledochowski* kapitánynak, továbbá udvarmesterének és tanulmányi vezetőjének, dr. *Winkler* Arnoldnak és magyar oktatójának, *Farkas* Gyula konzuli akadémiai magántanárnak jelenlétében. Mint vizsgálóbiztos dr. *Stokka* Tankréd udvari és állami levéltáros, a konzuli akadémia tanóra szerepelt. A vizsgálat anyagát ezuttal a magyar társalgásra is kiterjesztették. Jelentékeny haladás mutatott a főherceg minden irányban, különösen a társalgásban. A főherceg a hozzá magyar nyelven intézett kérdéseket mind megértette s szabatosan kiejtéssel válaszolt. A 17 éves *Miksa* főherceg néhai *Ottó* főherceg másodsülött fia és testvére *Károly Ferencz Józsefnek*, a presumpcióv trónörökösnek.

— **Mottl Félix betegsége.** Mottl Félix, a hírneves karmester és operaigazgató hirtelen rosszul lett. Az izgalmas eset egy ünnepi előadáson történt. Müncheni jelentés szerint *Mottl* Félix udvari operaigazgató a *Tristán és Izolda* tegnapi ünnepi előadásán lett rosszul. Éppen a második jelenetet dirigálta, amikor szívgörcsöt kapott és összeesett. Az opera vezényletét az udvari karmester folytatta. *Mottl* az előadás végén még nem volt jobban.

— Angol hadihajók Fiumében, Fiumei jelentés szerint gróf Wickenburg István kormányzó hivatalos értesítést kapott, hogy a földközi-tengeri angol flottából Ermouth zászlós hajó, a Triumph és Cornwallis csatahajók, valamint Husszár hadihajó július 14-én Fiuméba érkeznek. A flottát Sir Edmond Poe admirális vezeti s öt napig fog Fiumében tartózkodni. Ezután a flotta visszatér állomáshelyére. A kormányzó ma este nejevel, Pückler-Limpurg Zsófia grófnővel Triestbe utazott, hogy a Viribus Unitis Dreadnought hajó vízrebocsátási ünnepélyén résztvegyen.

— Egy ezredes családi drámája. Szófia jelentés szerint Petronov ezredes, a szófia 6. ezred parancsofka megölte leányát, azután öngyilkosságot követett el. A tett oka családi természetű.

— Magyar református papok Utrechtben. Hollandiában régi hírneves református egyetem az utrechti egyetem, amelynek van egy 150 éves alapítványa, a Bernardin-féle alapítvány, amely a magyar református világot is közelről érinti. Ebből az alapítványból évenként három magyar kálvinista papnövendék tanulhat az utrechti egyetemen. Ezer hollandus forintba rug egy-egy alapítványi segély-összeg, sőt a kiválasztott érdemesek még külön kapnak segélyt az utazásra is. A nagyjelentőségű alapítvány másfélszázados jubileumát most ünnepli meg az utrechti egyetem. Nagy és megható ünnepség lesz ez, a Bernardin-alapítvány volt ösztöndíjasai, — a kálvinista lelkészek egész serege, — összegyűlnek a világ minden részéből. Elutazott Utrechtbe Könyves-Fóth Kálmán debreczeni református lelkész is, aki 1861-ben, tehát most ötven esztendője, diákoskodott az utrechti Bernardin-alapítványon. Az öreg volt utrechti diákon kívül még kiutaztak más magyar kálvinista papok is, így a többek között Petri Elek budapesti református lelkész és dr. Nagy Zsigmond debreczeni kollegiumi tanár.

— A kolera. Székesfehérvárról jelentik, miszerint ma délután Abonyból sürgöny érkezett, hogy Kútschera Józsefné kolerában megbetegedett. A tévítart vétele után Lamscan Gyula vármegyei főorvos rögtön kiutazott a helyszínre. Newyorkból koleravész híre érkezik. A Duca Degli Abruzzi hajón négy koleraseset állapították meg, melyekből kétfő halálos kimenetelű volt.

— Elpusztult tárgyak a turini kiállításán. Turinból jelentik: A minap itt nagy felhőszakadás volt, amely a nemzetközi kiállítás több részén pusztításokat vitt végbe. Érzékeny veszteségek érték többek között a kiállítás magyar pavillonját is, ahol rengeteg kiállított tárgyat törtek el a zivatar. A magyar pavillon kiállítási bizottsága nyomban táviratilag intézkedett, hogy a hasznavehetetlenné vált tárgyakat újakkal pótolják.

— Beszakadt iskolaterem. Milanói jelentés szerint Vorgebra közsgében az iskolaépület fedele leszakadt. A harmadik emeleti termekben százharvan tanuló volt, akik közül tizenkét diák súlyosan megsebesült.

— Az orosz hóhérmunka. Az orosz bíróságok valószínűleg egykézzel dolgoznak a hóhérral. A rabság hazájából az orosz bíróságok és hatóságok rémuralmáról következőket jelentik egy pétervári tudósítás: Ez év öt első hónapjában hatvan halálos ítéletet hoztak a törvényeségen és huszonhét kivégzést hajtottak végre. Ugyanezen idő alatt 130 újságot ítéltek el összesen 41.225 rubel pénzbírságra és ötvennél több szak- és kulturegyesületet oszlattak fel.

— Házasság. Dr. Várkonyi Kálmán eljegyezte Bing Miezit.

— Ifjabb gróf Teteli Géza volt országgyűlési képviselő, a Művészeti akadémiának eljegyezte Bély Margit grófnőt, Bély Akos titkos tanácsos, Kolozs megye volt főispánjának leányát Kolozsváron.

— Dr. Okányi Sándor Tibor esküvőmegyei főispáni titkár izsápfalvi dr. Lavotta József és neje, Bolváry-Zahn Margit leányával, Margittal Zsolnán a hó 24-én tartja esküvőjét.

— Borzalmas öngyilkosság. Debreczenben borzalmas öngyilkosságot követett el tegnap egy tizenhét éves fiatalember. Az életunt Kárász Miklós hentessegéd, aki jobb módú szülők gyermeke. Kárászt, aki tanulni akart, hentesmesterségre adták szülei. A fiu azonban züllemi kezdett s szülei emiatt tudni sem akartak róla. Ezért tegnap a Nyíregyháza felől teljes gőzzel haladó vonat elugrott. A mozdony kerekai Kárász fejét levágták s megcsönkített holttestét mintegy husz méternyire vonszolták. Több levelet hagyott hátra, a melyekben pár sorban bucsuzik s azt írja, hogy nem érdemes élni pénz nélkül.

— Az igazi Tisza István. Tisza István szereti a békét hirdetni, azonban alkalomadtán gondoskodik arról is. Hogy azt a bizonyos „vaskézét” meg ne marja, be ne lepje a rozsdá. Ennek a vaskéznek a súlyos crejtét különös körülmények között érezték meg, tapasztalták ki egy vicinális vonat utasai és egy szolgálata közben agyonrémitett szerencsétlen kis vasutasist... Tisza István kedden délután Gesztről kissé késve kocsizott be a szalontai állomásra amikor éppen a vonat az állomást elhagyta. Ezt látva Tisza, még a kocsiról elkialította magát:

— Megállni! Azt hitte, hogy a vasúti tiszte meghallja a parancsot és visszaintja a vonatot. Ez azonban nem történt meg, sőt mikor Tisza a peronra érve, kereste a forgalmi tisztet, nem találta meg, mert a tiszte akkor már künn járt valahol a váltók között. Tisza ekkor dühösen berohant a forgalmi irodába és hangozva követelte a panaszkönyvet. De ott sem találta senkit, midőn pedig nemsokára mégis bejött az egyetlen szolgálatot teljesítő tiszte. Tisza erőszakkal fölértette, hogy hozassa vissza a vonatot. A forgalmi tiszte hivatkozott ennek a következőképpen: „Én megfogadta a kérés teljesítését, Erre Tisza így szól parancsoló hangon:

— Hozza vissza az én felelősségemre a vonatot bárholonnan, mert sürgős dolgom van Pesten és nem maradhatok itthon.

Erre a forgalmi tiszte föltelefonálta az őrházakat és sikerült is az állomástól negyedik, 24. számú szikláznak a következő rendelkezést adni:

— A vonatot állítsa meg és küldje vissza Szalontára. Így történt. Harmincz percz múlva a vonat visszaérkezett, az utasok nagy rémületére, akik nem tudták, mi történhetett. Beírta a könyvre, hogy a forgalmi tiszte nem saját elhatározásából rendelte vissza a vonatot.

— Ha emiatt bármilyen kellemetlensége volna — mondta még Tisza a vasutasnak, csak hivatkozzék rá. Adnék névjegyet, de nincs nálam. A vonat negyven percz késéssel indult utjára, Tisza Istvánné pedig, aki kikísérte férjét a pályaudvarra, nyugodtan visszahajtatott Gesztre, a kegyelmes ur nem késlelte a pesti utat.

Gróf Tisza István nem vasúti, Nagyszalontán mégis visszaparancsolta az állomásról már utnak indított vonatot. Értethető, hogy kellemetlenül érintette a gróft az esetnek a nyílt tárgyalása, most azért nem nyevn a valóság, hanem a körülmények helyesbítését illetőleg vonatkozólag következő információzt közli — illetékes helyről — egy kövön nyomott újság:

„Gróf Tisza István Konstatáltan tizenkét perczrel a vonat számára előirt elindulás előtt ért az állomásra, de képtelen volt a pályaudvarra jutni, mert a sorompó le volt eresztve. A sorompót pedig nem a személyvonat, amely más irányban haladja el az állomást, hanem egy tehervonat miatt eresztették le, amelyet szabálytalanul ebben az időben toltattak, ahelyett, hogy evégből a személyvonat elindulása utánig vártak volna. . . . Szép, ez mind igen szép! De azért talán gróf Tisza István még sem vasúti!

— Lefejezte az unokáját. Nagyváradról jelentik: Vaskóh-Aszódon Marcsék Gavrila, egy hetven éves asszony unokájával játszott, akit a munkába induló szülők felügyeletére bíztak. A gyerek kötekedni és csufolódni kezdett az öreg asszonnyal, ami miatt az anyjára megharagudott, hogy először megverte a gyermeket, majd mikor erre sem hagyta abba a csufolódást, kihurcolta az udvarra és egy fészevel több levágta a fejét. A gyilkos nagyanyát a csendőrség letartóztatta és bezárolta a nagyváradai ügyészség fogházába.

— Orosz rablóbandák garázdálkodása. Az orosz zsarnokság rémuralmával szemben az elhaltmasodott rablóbandák garázdálkodása egy másik nagy orosz veszedelem. Varsóból jelentik, hogy ma egy rablóbanda az utcán megtámadott egy bankpénztárost s úgy őt, mint egy rendőrt is, aki segítségére sietett, halálosan megsebesítette. Két bandita úgy akart menekülni, hogy egy közellevő ház padlásnyílását át a háztetőre kuszott ki s onnan revolverekből lövöldöztek a rendőrökre. Az alatt a többi rabló elmenekült. A padláson levő banditákat a rendőrök a háztetőre is követték, onnan a pinczébe futottak, ahol végül sikerült őket kérekeríteni. Perdinnek környékén négy álarcos bandita kirabolta a nemzetközi bank pénztárnokát. A rablókat hajszolták, de nem sikerült a bandát elfogni. 30.000 rubel esett a banda zsákmányául.

— A nagy tengerész-sztrájk. Antwerpenből jelentik, hogy a nemzetközi tengerész-sztrájk megállt ugyan, de a sztrájkolók még nem állottak munkába és mindennaposak a véres összeütközések köztük és azok között a matrózok között, akiket a hajószállalatok a sztrájk kitörése alkalmával szerződtek. Ma is megtámadtak egy angol matrózt és félholtra verték.

— Spanyol karlisták és republikánusok összeütközése. Barcelonai jelentés szerint egy körmenet alatt Alcirában karlisták és republikánusok között verekezés keletkezett. Az ellenfelek revolverlovásokat váltottak. Számos ember megsebesült.

— Agyonütötte a játszótársát. Hódmezővásárhely határában megrendítő gyilkosság történt. F. hó 17-én az Erzsébet-tanyán Nagy Mihály földbitokos 5 éves egyetlen fiát halva találta. A béres azt beszélte, hogy a fiu a hintáról leesett. A rendőrség megindította a vizsgálatot, amelynek során mindinkább valószínűtlenné vált a béres kijelentése. A nyomozás további folyamán ma kiderítette, hogy a fiut Borbás Ferenc 9 éves libapásztor ütötte agyon. Borbás Ferencet ma hallgatta ki a rendőrség, aki azt vallotta, hogy egy alkalommal a Nagy fiu ostonnal rácsapott a akkor boszut forralt ellene. Megleste, mikor a szülők távol voltak s a fiut bottal leütötte. Borbás Ferenc édes anyját az eset anyjira megrendítette, hogy halálosan megbetegedett.

— Pályázat internátusba való felvételre. A DMKE makói diákotthonába az 1911—12. iskolai évre 160 gimnáziumi, esetleg elemi iskolai tanuló vétetik fel. Az ellátási líj havi 36, beiratási, orvosi, butorhasználati díj évi 40 korona. A felvételt kérő bélyegtelen folyamodványok iskolai, születési és I. osztályu tanulóknál újraoltási bizonyítvánnyal felszerelve 1911. év július 10. napjáig adandók be a DMKE. makói diákotthonának felügyelő-bizottságánál. — Részletes prospektussal kívánatra készséggel szolgál a diákotthon igazgató-sága Makón.

Minthogy a nagykállói m. kir. állami főgimnázium folyó évi szeptember 1-től kezdve, a vall. és közoktatásügyi m. kir. kormányznak Szabolcs vármegye közönségéhez intézett leírata folytán, főgimnáziummá fejlesztetik és így az V-ik osztály már folyó évi szeptember 1-én megnyílik: a főgimnáziumi tanulók számára létesített nagykállói internátusba a jövő 1911—1912. tanévre 1., 2., 3., 4., 5. osztályu gimn. tanulók a lentebb részletebb feltételek mellett fognak felvétetni. A növendékek teljes ellátásban részesülnek, mely: lakás, ételmezés, fűtés, világítás, mosásból áll. A nappali foglalkozások és tanulmányok végzésére két nagy tanuló terem, az éjjeli nyugvásra négy kényelmes hálóterem és az ötközésre egy tágas ebédlőterem van a növendékek számára egyszerű butorzzal teljesen felszerelve. A növendékek részint teljes, részint kedvezményes díjat fizetnek. A köztartás teljes díja a tanév 10 hónapjára 330 korona, a kedvezményes díj pedig 250 korona. A felvételt kérő folyamodvány a szülők, vagy szülőhelyeteltesek által a nagykállói m. kir. állami főgimnáziumi internátus igazgató tanácsához czimezve folyó év július hó 31-ig küldendő be.

— Skarlátos katonák. Angliában egy egész testőrezredet fertőztetett meg a skarlát-járvány. A Hampshire-ezred, amely Aldershotban van helyőrségen és amelynek nagy szerepet szántak a koronázáson, kénytelen állomáshelyén maradni, mert a legénység között skarlát lépett föl. Nagy megdöbbenést keltett a tömeges megbetegedés és természetesen nem lehetett Londonba vezényelni az ezredet s ugyszólván az utolsó pillanatban más testőrezredet gyakoroltak be, hogy az pótolhassa a Hampshirelovásokat. Eddig tizennégy katonán konstatalták a skarlátot és százötven közlegény is lázasan fekszik Aldershotban.

— Halálozás. Prágából jelentik, hogy Kral Ferenc, a német-cseh egyetemen a bakterioszkópia és a bakteriológiai technika tanára ma reggel meghalt.

Krakóból jelentik, hogy Zboroschky Ignác lovag, az urakháza tagja, ma déután meghalt.

x Bob hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívasra.

x Akinek fájós foga van, vagy bármi okból orvosi kezelésre szorul, annak legjobban dr. Batizfalvy I. Z. Ki. Egt. tanár, a műtőfogászat és műfogászat szakorvosának Fogorvosi Intézetét ajánlhatjuk. A főváros ezen legelső intézete Károly-kört 3. sz. alatt lett legújában áthelyezve, egyenesen e célra átalakított, a legkötönyebb gépekkel és villanyos készülékekkel ellátott helyiségekbe, melyek lehetővé teszik a fogaknak teljesen fájdalomtalan kezelését. A nm. v. közközt. miniszter is elismerő leiratával tüntette ki e maga nemében páratlan intézetet, melynek technikai osztályában, mint számtalan esetben alkalmunk volt meggyőződni, a természetestől meg nem különböztethető műfogászatok eszközöltetnek, melyekkel tökéletesen lehet beszélni és rágni. Természetes, hogy minden művelet dr. Batizfalvy-nak, az ismert szakembernek felügyelete alatt és részben általa is végeztetik, miért is a legteljesebb bizalmat is megérdemli.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© Lövöldözések egy léghajóra. Berlini jelentések szerint, a Berlin nevű német szabad léghajóra Lubyel mellett az orosz határőrök halván lövést tettek, de a golyók nem tettek kárt a léghajóban.

Edison legújabb találmányai.

— Az orange-i bűvész nyilatkozata. —

Newyork, június elején.

Évről évre ritkábban fordul elő, hogy Edison a nyilvánosság előtt szerepeljen. Már természeténél fogva is nehezen megközelíthető, amellet olyan megdöbbentő munkabírással van megáldva, mely őt képesíti, hogy naponként tizenhatsz óra hosszát dolgozzék.

De különösen a mindinkább fokozódó siketség készíti „az orange-i bűvészt” — mint ahogy Edisons itt nevezik — arra, hogy az emberekkel a külső világgal való érintkezést kerülje.

A National Electric Light Association tanácskozásainak az által adatott még nagyobb jelentőség, hogy az egyik ülésen Edison is megjelent s ez alkalommal az új találmány akkumulátorairól és a beszélő mozgóképekről is nyilatkozott, melyeknek nagy jövőt jósol.

Az új akkumulátorról már jó egy év óta többször, a legkülönbözőbb — és nem a legmegbízhatóbb — módon történt említés a világsajtóban. Annyi tény, hogy ez a találmány már régen kibontakozott a kísérletezés stádiumából. Megjegyzendő, hogy két különféle akkumulátorról van szó. Az egyik, amely különösen a közuti vasutak üzeménél, a másik pedig akármilyen egyéb járművek mozgására feleltet alkalmas.

Az előbbi már ez időszert a newyorki közuti vasut két vonalán van gyakorlati használatban, minek utána már több kisebb helyen kitűnően bevált.

„Legújabb készülékeim — magyarázta Edison a többiek közt — a jelenleg alkalmazottaknak lényeges tökéletesítését jelentik. Olyan batteriát szerkesztettem, melyet három-négy perc alatt lehet megtölteni s amely 50—60 mértföldnyi uton kitart.

Előbbeni bateriánál az volt a főnehézség, hogy az újból való megtöltése nagyon sokáig tartott. Amikor egy közuti kocsi meg volt töltve, majdnem egy napig futhatott, de azután az új rész elmúlt, míg újra üzemképessé tétethetett.

„Uj batteriám olyan csekély súlyú és olyan kis helyet foglal el, hogy egy kékításkában könnyen szállítható. Akármely járművet mindaddig hajtja, míg a benne elraktározott erő föl nem emésztetett.”

„Különbö az új batteriának az a fontos jelentősége, hogy ha egy közuti kocsi, készletének egy részét, egy meghatározott távolságban, elfogyasztotta, egy perc alatt az utvonal bármelyik állomásán annyi telt batteriát vehet föl, amennyire szüksége van.

„A közönséges kocsikra szánt nehéz akkumulátort már régen kipróbáltam egy orange-i mészároszekéren és megállapítottam, hogy üzemi költsége naponként tizenhét mértföldnyi utnál 25 centet tesz. Ez az akkumulátor szintén egy egész kis készülék, mely a kocsivezető ülése alatt kényelmesen elfér.”

A beszélő mozgóképeknél még különböző nehézségeket kell leküzdeni, mielőtt a dolgot kereskedelmileg késznek lehet mondani. Brouxban — Newyork legészakibb városrészében — egy olyan színházban, melynek színpada nagyobb a Metropolitan Opera House-nál, színetlenül kipróbálják.

Egy hatvan tagból álló külön társulat különféle reprodukciókra szánt darabokat játszik s a színészek egyidejűleg egy nagy fölvevő-megafonba mondják a szerepüket. A reprodukció tisztasága bámulatraméltó. Ha sikerül a képek és a szavak tiszta reprodukcióját úgy tökéletesíteni, hogy azok szabatosan fődjék egymást az egyidejűség tekintetében is, nem lehet Edison várakozását túlságosan vérmesnek tartani. A „mozik” már eddig is veszélyes vetélytársai voltak a színházaknak és ha Edison legújabb találmánya csakugyan „beüt”, szinte válságtól lehet féltetni a színészetet.

Edison Tamást Amerika egybegyűlt elektrikusai lelkes ovációkban részesítették. A nagy feltaláló teljesen egészséges ember benyomását kelti. A nagyothallása sem olyan erős mérvű, hogy az érthetően, tiszta hangon folytatott tárgyalásban vagy társaságban részt ne vehessen.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) A rejtélyes ember. Krecsányi Ignác De Lorde és Binet színműnek nevezett rémdrámáját ma este mutatta be Komor Gyula fordításában a Budai Színkörben. A darab magva az, hogy a rejtélyes embert Bernier Lionel, a nagy mérnök-vállalkozó ezért szabadítja ki a sanatóriumból, mert közös vállalkait lebonyolításához pénzre van szüksége és amíg a beteg Raymond haza nem jön, gondnok és az árvaszék rendelkezik a vagyonáról s a czég emiatt a bukás felé közeledik. A kiszabadított örült pedig, akit az örültek házában jézannak deklaráltak, otthon örületben megfojtja az öcsését, aki kiszabadította. Ami közben történik, az patológiai ekvilibrisztika, amely miatt különösen a II. felvonásban megborsózik a néző háta. Emiatt volt a temesvári közönség felzudulása, ezért nevezték lent a csendes vidéken ezt a darabot lelki tortúrának. Viszont a darabot az érdekesség jellegét megtagadni nem lehet. Színpadi szenzáció ez minden irodalmi vonatkozás nélkül, amely az elmeegógyászokat érdekelheti ugyan, de az izléses közönséget talán kevésbé. A zsufozásig megtelt nézőtér nem a darabot tapsolta, hanem a színészek ambiciózus, elismerésre méltó játékát. A rejtélyes embert Ternyey játszotta, alapos tanulmányval, mérséklettel és mindvégig átértő tudással. Realizmusa néha megdöbbentő volt és a szerzők ezélatának jól megfelelt: rejtélyes tudott maradni világos pillanataiban is. Haraszty Miczi a feleség szerepéből nagy intelligenciával igen érdekes alakot állított elénk; a szerep könnyen kétértelműnek tűnhetik fel és egyideig elvesztheti a néző rokonszenvét, vele ez nem történt meg, neki elhittük, hogy valóban az életét félti és nem titkos okokból ellenzi férje hazajövetelét. Lionelt Fekete játszotta szép sikerrel; a darabnak voltaképp ő a mozgató eleme s feladatának sikeresen megfelelt; erélyét, melylyel ezélját kierészakolta, rokonszenvessé és megnyilatkozásában eléggé változatosá tudta tenni. Tábori mint Beauchamp ügyvéd (az egyik üzletárs) kissé felszeg volt; ez a komoly és fontoskodó szerep semmiesetre sem illik az ő komikus vénájához. Szegő, mint elmeorvos, Arkossy, mint államügyész és Bánhazy Teréz az anyaszerepben kiváló sikerrel egészítették ki a pompás játékot.

(*) A bécsi opera gyász. Salzburgból jelentik, hogy a közeli leheni ideggyógyintézetben meghalt Ritter József, a bécsi Opera egykori híres baritonistája, aki néhány év előtt vallásos örfjongsége esett.

(*) Változások a drámabíró bizottságban. A Nemzeti Színház drámabíró bizottságának mandátuma ez év októberében jár le s mint értesülünk, ez alkalommal a bizottságban személyi változások fognak történni. Verő György, aki már hosszabb idő óta Bécsben él, lemond tisztéről s hasonlóképea eszelezi Szacsay Imre is. Korára s nagy elfoglaltságára való tekintettel. A bizottság lelőp köe tagja helyett egyelőre nem neveznek ki új bírálókat. A bizottság személyi változásának alkalmából a benyújtott drámák elfogadásának rendjén is eszik módosítás. Vöth Imre igazgatóságra lépése óta tudvalegölég csak azok a magyar színdarabok kerülhetek a Nemzeti Színház közönsége elé, amelyeket a drámabíró bizottság és az igazgató együttesen fogadott el. A bizottság kedvező vélekedése egyáltalán nem kötelezte az igazgatót a mű előadására, viszont az igazgató nem hozhatott színtre olyan darabot, melyet a bizottság nem ismert és előadásra nem ajánlott. Jövő októbertől megváltozik ez a rend, mert előfordult, hogy például egy a Nemzeti Színházban sok nagy sikert elért kiváló drámairól másutt adatja elő a darabjait, mert nem akarta új művét a drámabíró bizottság kritikájának alávetni. Ezért bizonyos esetekben meg lesz az igazgatónak az a joga, hogy olyan darabokat is hozhasson színtre, amelyek nem kerültek a bíráló elé.

(*) Munkácsyné Budapesten. A magyar festőművészet világhírű mesterének az özvegye, Munkácsy Mihályné, aki férje síremlékének a leleplezésére jött haza Párisból, még a jövő hét közepéig marad Budapesten. Munkácsynénál most tisztelt Munkácsy város küldöttsége és arra kérte az özvegyet, hogy a tulajdonában lévő és Munkácsyra vonatkozó relikviákat engedje át Munkácsy szülőháza részére, amelyet a város nagy anyagi áldozatok árán szerzett meg, hogy a nagy mesernek szülővárosában örök időkre maradó emléke legyen. Munkácsyné készséggel ígerte meg, hogy a város kérését teljesíteni fogja.

(*) A rajztanárvizsgáló-bizottság új tagja. A magy. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Révész Imre festőművészt, az orsz. m. kir. képzőművészeti főiskola tanárát az orsz. m. rajztanárvizsgáló-bizottság tagjává, az 1909. évi február 1-ével kezdődött öt évi ciklus hátralevő idejére ki-nevezte.

(*) Szláv színészek vendégszereplése Bulgáriában. Szófiából jelentik, hogy az itteni nemzeti színház igazgatóját, Ivanovot, a közoktatásügyi miniszter megbízta, hogy Oroszország kivételével az összes szláv országokban tanulmányozza a színházügyet és érdeklődjék aziránt, vajjon lehetséges volna-e a jövő idényben néhány jelentős szláv művészt a szófia nemzeti színházban való diszlocálásra megnyerni? Ivanov Belgrádba, Zágrádba, Krakkóba, Laibachba és más városokba fog ellátogatni.

(*) Az állam művásárlása. Az állam művásárlóbizottságának a felterjesztésére Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter megvásárolta a kitűnő festőművész, Zemplényi Tivadar, a Képzőművészeti Főiskola tanárának hatalmas valóságstárgy képét, amely Krisztusnak a keresztől való levételét ábrázolja. A kép a Múcsarnok tavaszi tárlatán volt kiállítva és általános tetszést keltett. A művész akotását a Szépművészeti Muzeumban fogják elhelyezni.

FŐVÁROS.

Félmillió segély a felekezeteknek.

— A közoktatásügyi bizottság ülése. —

Budapest, június 22.

A főváros háztartásában igen jelentős kiadási tétel gyanánt szerepel az az összeg, melyet a különböző felekezetek iskolái meg hitoktatási segély címén kapnak a várostól. Évek óta, valahányszor egy-egy ilyen felekezeti segélyügy kerül a közgyűlés elé, minden alkalommal szóvá teszik a közgyűlés liberálisan érző és gondolkodó tagjai ezt az abuzust, mely mindjobban elharapózik és ma már közel félmillióra rug az az összeg, melyet a felekezeti iskoláknak juttat a főváros. Meg tudjuk érteni azt a kényes helyzetet, hogy amikor egy-egy konkrét esetről van szó, nem szívesen vállalja senki sem az ódiomot, hogy ő legyen az, aki a felekezeti vita úszkét hinti el a közgyűlésen. Így aztán a főváros nobilitásával és nagylelkűségével a felekezetek nem egyszer csunyán visszadtak. Olyan felekezeti iskolák is kértek és kaptak segélyt a várostól, melyek közismerten erre rá nem szorultak. A hiba ott rejlik, hogy a tanács pártoló módon terjeszti elő a kérelmet a közgyűlésnek, ahelyett, hogy minden efféle felekezeti segélykérvényt a limine visszautasítsa. Ezzel természetesen megkönnyítené a közgyűlés helyzetét is, mely végre is nem lesz tovább hajlandó magát a felekezetek fejős tehenének tekinteni. A főváros iskoláinak fentartása amugyis sok milliójába kerül a fővárosnak és erre szívesen is áldoz a közönség. A felekezetek azonban — ha iskolát akarnak maguknak fentartani — ne építsenek a főváros nagylelkűségére.

A közoktatásügyi bizottság mai ülésén Szalay Mihály szólalt föl a felekezeteknek adandó segély ellen abból az alkalomból, hogy a tanács megint részint segélyek engedélyezését, másrészt régi segélyek felemelését hozta javaslatba. Szalay felszólalását élénkebb vita követte, végül is azonban a bizottság a segélyeket megszavazta. A közoktatásügyi bizottság üléséről a következő tudósítást adjuk:

A főváros közoktatásügyi bizottsága ma délután gróf Festetics Géza tanácsos elnöklésével ülést tartott. Előadó dr. Demjén Géza tanácsjegyző volt. A napirend előtt dr. Reisz Mór a III. kerületi tanuló-utcai iskola helyébe új iskolát kért, mert a mostani iskolaépület rozoga és közegészségellenes. Kérte továbbá, hogy a várbeli felső leányiskolát Buda valamely más részébe helyezték át, hogy könnyebben megközelíthető legyen. Az elnöklő tanácsos kijelentette, hogy a tanuló-utcai iskola helyébe a főváros a Kiszelli-utczában és a Miklós-téren új iskolát épített az ügyosztály tanulmányozza. Ugyancsak napirend előtt Minke Béla intézett kérdést az elnöklőhöz aziránt, vajjon a tanácselőzet besétésrendezési javaslatában van-e intézkedés arra nézve, hogy az érdemesebb régi tanítók ezimzetes igazgatókká léptethetők elő. Gróf Festetics Géza tanácsos megnyugtató választ adott. A napirend során a bizottság 10 tagot küldött ki

abba a vegyes bizottságba, amelyet a közgyűlés a tanító személyzet fizetésrendezésére vonatkozó előterjesztés tárgyalására kiküldött. A napirenden csupa felekezeti és oktatási segély szerepelt, amelyek a bizottsági engedélyeztet. Nagyobb vitára csak az a kérvény szolgáltatott okot, amelyben a Szent Margit-intézet az általa fenntartott polgári leányiskola 6600 koronányi segélyének folytatóságos engedélyezését kérte. Dr. Szalay Mihály kijelentette, hogy ő semmiféle felekezeti iskolának segélyt adni nem hajlandó. Dr. Grauer Vilmos a felekezeti oktatás hívének vallotta magát. Ugyanilyen értelemben szólott dr. Havass Rezső is. Ember Károly szintén a segély megszavazása mellett foglalt állást, mert a felekezeti iskola különös súlyt helyez a vallás-erkölcsi nevelésre. Dr. Mezői Mór szerint a vallás-erkölcsi nevelés csak divatos szólam. Ő csak egy erkölcsöt ismer, amely azonban a vallástól teljesen független. Helyesli, hogy az oktatást az állam és a község lássák el, amíg azonban a főváros a felekezeti iskolákat pótolni nem tudja, addig a segélyezéshez ő maga is hozzájárult. Berkes Imre, dr. Kelemen Lajos és dr. Botzenhardt János után gróf Festetics Géza tanácsos szólalt fel. Oszítja azt a nézetet, hogy az oktatás az állam, illetve a község feladata. Mivel azonban a főváros anyagi helyzete nem engedi meg, hogy a felekezeti iskolákat megszüntessék és pótolják, ajánlja a segély megszavazását. Dr. Szalay Mihály reflektált ezután az egyes felszólalásokra és kijelentette, hogy ő etikai felfogásának adott kifejezést, amikor a felekezeti iskolák ellen foglalt állást. A bizottság túlnyomó többsége a segély megszavazása mellett döntött. — Az ügyosztály előterjesztést tett, hogy az Aréna-úti polgári leányiskolával kapcsolatban próbaképpen egy esztendőre ugynevezett kerti iskolát létesítsenek. Erről a javaslatról, melyhez a bizottság hozzájárult külön emlékeztünk meg. A napirend tárgyalása után dr. Czifler Ármia indítványt tett, hogy az ügyosztály dolgozzon ki javaslatot a német nyelvnek az elemi iskola negyedik osztályában való fakultatív tanítása iránt. A bizottság az indítványt elfogadta és az elnöklő tanácsos kijelentette, hogy az ügyosztály már régebben foglalkozik ezzel a kérdéssel, és az erre vonatkozó előterjesztést legközelebb teszi meg.

(**Iskola a kertben.** Rendkívül életrevaló, okos és humánus ideát valósít meg a főváros már a legközelebbi tanévben. Az Aréna-úti elemi iskolával szomszédos 1000 négyzetméteres telket ugyanis megvásárolta a főváros abból a célból, hogy ott kerti iskolát létesítsen olyan leánynövendékek részére, kiknek beteges, gyenge szervezete a szabad levegőt megkívánja. A kerti iskolának két évfolyama fog már szeptemberben megnyitni a polgári leányiskola első és második osztályu növendékei részére. A tananyag felüli az 1. és 2. polgári leányosztályon rendez tananyagot, ám az előadásokat a kertben, szabad ég alatt tartják. Egy-egy osztályba husz növendéket vesznek fel, kiket ismét két kategóriába soroznak. Azok a növendékek, akik a kerti iskolában töltik az egész napot és ott kapnak ebédet is, havonként 50 koronát, azok pedig, akik ebédre hazajárnak, 20 koronát fizetnek. A tanításon kívül természetesen gondos felügyeletben is lesz a növendékeknek részük. Szórakozásukról is gondoskodnak tennis- és tornapályák, télen pedig korcsolyapálya létesítése által. Az egész okos javaslatban csak az az elszomorító, hogy a leányifjúság egyeteme nem részesülhet a kerti iskola áldásaiban. Csak kiválasztottak azok, akik havonta 20--50 koronát fizethetnek és a szegény ember lánya továbbra is ózondus levegő helyett az iskola porát nyeli.

(**Küldöttség a miniszterelnöknél a villamosmizériák miatt.** Az első kerületiek néhány héttel ezelőtt népgyűlést rendeztek a villamos közlekedés bajainak megvitatására. Ma pedig a kerület polgárságának küldöttsége a belügyminisztertől és a kereskedelmi minisztertől kérte a bajok orvoslását. A küldöttség kérelmét Széchenyi Antal országgyűlési képviselő tolmácsolta. Elmondotta, hogy az első kerület polgársága mennyit szenved és károsodik a rossz közlekedés miatt. Azért fordulnak a kormányhoz, mert azt tapasztalták, hogy a fővárosnak nincsen hatalma a bajok orvoslására. Gróf Nédercsey Károly miniszterelnök megígérte, hogy alaposan meg fogja vizsgálni a panaszokat és keresni fogja a módokat a közlekedés megjavítására. A társaság azzal a kötelezettséggel kapta meg a jogot, hogy a közlekedés zavartalan lebonyolítását biztosítja. Lukács László pénzügyminiszter, a kereskedelmi minisztérium vezetője, kijelentette, hogy ismeri a bajokat s megállapította, hogy a társaság a múltban nem gondoskodott szakszerű technikai vezetésről. De konstatálni kell azt is,

hogy nem lehet minden bajért a társaságot felelőssé tenni, mert a közművek építésénél is történetek hibák. Így a Ferenc József-hídon rosszul építették meg az áramcsatornát s a folytonos áramkapcsolás nagy mértékben zavarja a forgalmat. De nagy hiba az is, hogy a tavaly lefektetett sínek már az idén ki kell cserélni. Megígérte a miniszter, hogy szigorú rendelkezésekkel fogja intézni a dolgot, de nagy technikai megoldásokról van szó, amelyeknek végrehajtására idő kell. A küldöttség nagy meglepetéssel fogadta a miniszterek biztató kijelentéseit.

(**A Lánchíd restaurálása.** Megemlékeztünk már arról, hogy a Lánchídon a kocsiforgalmat július 3-án két hétre megszüntetik javítási munkálatok elvégzése miatt. Ez a rövid ideig tartó eljárás mintegy kísérlete lesz annak a nagy szünetelésnek, mely az egész híd újjáalakítása céljából két évre van preliminálva. Ugy tervezik, hogy a hidat 1913. tavaszán fogják az összeforgalom elől elzárni s csak akkor nyitják meg újra, amikor az összes átalakítási munkálatok befejeződnek. Ezt az időpontot 1915. tavaszára teszik az illetékes körök. Dacára annak, hogy a hídnak egész szervezete újjal lesz felszerelve, gondoskodás történt arról, hogy a híd mai formája ne változzék meg. Az új Lánchídnak nem lesz párja Európában. A híd szervezete a technika legújabb vívmányai szerint készül. A mostani vas- és fa-alkatrészeket nickel-acézzel pótolják. Ennek az anyagnak az az előnye, hogy a legkisebb önsúly mellett a legnagyobb hordképességű. Európában még nem építettek nickel-acézből hidat, csupán Amerikában. A nickel-acézzel kitűnő anyaga révén a híd jobban ki is használják. Mivel a szerkezet kevesebb tért foglal el, a gyalogjárókat félméterrel szélesebbre építhetik. Az építkezés öt millió koronába kerül.

(**Uj kórházi főorvosi állás.** A tanács elhatározta, hogy előterjesztést tesz a közgyűlésnek a Szent László-kórházban egy első osztályu főorvosi állás szervezése iránt.

(**Választás.** A tanács ma tartott ülésén a felsőbb leányiskolában szervezett kézimunka tanítónői állásra Spielender Máriát választotta meg.

(**A városi villamossági telep.** A főváros tanácsa mai ülésén tárgyalta a városi villamossági telep ügyét s hozzájárult a világi bizottság minap hozott határozatához, melynek értelmében a város tíz millió korona költséggel Kelenföldön megépíti az új villamossági telepet. Elfogadta a tanács azt is, hogy a szervezési szabályzat megállapítása előtt csak a műszaki igazgatót alkalmazzák. Ugy értesülünk, hogy a műszaki igazgató személyében is megállapodtak s azt a javaslatot teszik a közgyűlésnek, hogy erre az állásra Stark Lipótot, a konstantinápolyi elektromos művek vezérigazgatóját hívja meg.

(**A szemétkérdés.** A személtávolítás kérdésében tett ügyosztályi előterjesztését, amelyet tegnap tárgyalt az erre a célra kiküldött vegyes bizottság, ma vette tárgyalás alá a tanács. A tanács hozzájárult a vegyes bizottság által elfogadott módosításhoz és elhatározta, hogy az előterjesztést ily formájában pártolólager terjeszti a legközelebbi közgyűlés elé.

(**A légymányosi kikötő.** A tanács ma tudomásul vette a közlekedésügyi ügyosztály jelentését, hogy a Dunagőzhajózási Társaság a légymányosi kikötőhelyet az új múzeumem vegytani épületével szemben helyezte el. A tanács egyben elrendelte, hogy ott ideiglenes falépítést létesítsenek a kikötőhely könnyebb hozzáférhetősége céljából.

(**A szegényház konyhája.** Az Erzsébet-szegényháznál 200.000 korona költség keretén belül a tanács új főzőkonyhát építtet és ez ügyben előterjesztést tesz a közgyűlésnek.

(**Az új nyilvános könyvtár.** A főváros tanácsa az új községi nyilvános könyvtárra pályázatokat hirdetett. A pályázatok elbírálására alakított zsűri tegnap döntött a pályázatok ügyében és az első díjat Menyhért Miklós és Rerich Béla műépítészeknek ítélte oda. A tanács ma tartott ülésében a zsűrinek ehhez a javaslatához hozzájárult.

(**A szénrakodóhoz vivő utak.** A közgyűlés elhatározta, hogy az angyalföldi vontató pályaudvarra kihelyezett szénrakodóhoz vivő utakat 1 millió 594.000 korona költséggel rendeztetni. A belügyminiszter ma a határozatot jóváhagyta.

(**Uj esatornázás.** A postatakarékpénztári tisztviselők németülgyi családi házipítő szövetezete azzal a kérelemmel fordult a fővároshoz, hogy a családi házak telepén átvonuló utakat esatornázassa. A főváros tanácsa a kérésnek helyt adott.

TANÜGY.

= **Királygyűrűs doktorok.** A budapesti tudományegyetem szép ünnepség keretében avatta föl *sub auspiciis regis* három kiváló hallgatóját, dr. Bogsch Árpád államtudományi, Schütz János orvostudományi és Vengl Aladár bölcsészettudományi hallgatókat. Az ünnepségen a király személyét Zichy János gróf közoktatásügyi miniszter képviselte. A közoktatásügyi minisztérium részéről jelen volt Balogh Jenő államtitkár és Gopcsa László miniszteri tanácsos. Az emelvényen Generich Antal rektor foglalt helyet Hanuy Ferenc hittudományi, Dolleschal Alfréd jogtudományi, Tangl Ferenc orvostudományi és Békefi Remig bölcsészettudományi dékának társaságában. Megjelentek azonkívül Sághy Gyula prorektor, Mihályfi Ákos, Magyary Géza és Szinyey József prodeánok, valamint az egyetem tanári karának számos tagja. Generich Antal megköszönte a közoktatásügyi miniszternek megjelenését és néhány üdvözlő szóval megnyitotta az ünnepséget. Utána Dolleschal Alfréd dr. jogiari dékán ismertette Bogsch Árpád dr.-nak az államtudományok terén elért sikereit és eddigi működését. A másik két jelölt érdemeiről Tangl Ferenc és Békefi Remig dékának szóltak. A jelöltek azután előterjesztették doktori értekezésüket. Dr. Bogsch Árpád a választási bíráskodásról, Schütz János a klór- és szénhidrátforgalom morfológiájáról, Vengl Aladár pedig a Duna homokjának ásványtani ismertetéséről szólt. A doktori disszertációk után Vengl Aladár megkérte a rektort, hogy a három jelöltet doktorrá avassa. A doktorrá avatást dr. Schütz János dr. köszönte meg. Azután gróf Zichy János intézett hosszabb beszédet az új doktorokhoz.

— Abban rejlik — ugymond — a királyi avatás nagy fontossága, hogy a jelöltek már pályájuk kezdetén magasabban állanak a többi jelöltekénél. Ez a magasabb polcz köteleességeket is rejt magában. Noblesse oblige. E gyűrű átadása tulajdonképpen a legideálisabb nemesítés. Honorálása az eddigi munkának, de egyszersmind záloga a további kitartó és dícséretes működésnek. A felavatott doktorok a szellemi arisztokrácia körébe lépnek be a mai napon, amely arisztokrácia erősebb a fegyvernél, értékesebb az aranyból és előkelőbb minden más arisztokráciánál. Reméli, hogy a király gyűrűjével kitüntetett doktorok mindenkor a monarchikus alapra fektetett demokratikus Magyarország érdekében fognak dolgozni. (Éljenés.)

A király kegyéért dr. Bogsch Árpád mondott hálás köszönetet. Ezzel az ünnepség véget ért.

= **A szegedi egyetem.** A szegedi egyetem megszerzése ügyében nevezetes megbeszéléseket tartottak Szegeden dr. Tóth Lajos miniszteri tanácsos, Mandello Gyula egyetemi, Korb Flóris műegyetemi tanár és dr. Lázár György szegedi polgármester. Mindez az új egyetem céljaira megvásárolandó és a város által felajánlott épületek és területek megtekintése közben történt. A tervek szerint az új központ a régi közkórház helyére kerülne és itt lennének elhelyezve a jogi, bölcsészeti kar és a központi hivatalok. A Gedő-kert és az új közkórház közti 10--12 holdnyi területen az orvosi és bölcsészeti fakultással összefüggő kémiai, fizikai, zoológiai, mineralógiai, botanikai intézetek épületeit állítanák fel. Azután megtekintette a bizottság a város által felajánlott újszegedi 50 holdas területet. Miután az új egyetemet gazdasági fakultás egészítené ki, — úgy tervezik, hogy 20 hold e célra szolgálja, a fennmaradó 30 hold pedig fűvészkert lenne. A kiküldött professzorok ezután az új állami közkórházat, bábaképzőt, Somogyi-képtárat és a városi múzeumot tekintették meg és nagy elismeréssel szóltak Szeged kulturájáról.

= **Ötven év óta tanító.** Kohn Bernát, a zimonyi izraelita hitközség igazgató-tanítója ma ünnepelte tanítói működésének ötvenedik évfordulóját. Az ünnepség hálaadó istentisztelettel kezdődött, amelyen dr. Urbach rabbi meleg szavakban méltatta az ünnepeltnek félszázados tevékenységét. Az országos izraelita tanítóegyesület Adler Simon igazgató útján tolmácsolta az egyesület szerencsekívánatait. A bajai tanítótestület Schear Bernát bajai igazgató képviselte. A jubiláris ünnepségen megjelent dr. Markovics Zimony város polgármestere és Pavelics tanfelügyelő, aki a jubilánst, mint a tanítók mintaképeit üdvözölte. Az ünnepségen nagyszámú közönség és a jubiláns egykori tanítványai közül rendkívül sokan jelentek meg, valamint a város szerb és magyar tanítósa teljes számban.

Tanítók gyűlése. A Budapesti Tanítótestület igazgató-tanácsa ma délután a központi város-házán Rákos István elnöklésével ülést tartott. Az elnöki előterjesztések során nagyobb vitát keltett egy hivatalos lap indításának kérdése. Ebben az ügyben a testület elnöksége úgy határozott, hogy helyesli a lapindítás eszméjét, de csak a saját kiadásában. Kimondotta az igazgatótanács, hogy a mai viszonyok mellett önálló lap indítása igen nagy nehézségekbe ütközik és így az elnökségre bízta, hogy a meglévő lapok valamelyikével való raegyezés útján, vagy más megfelelő módon oldja meg ezt a kérdést. Ezután Gergely István tett jelentést a gyermekvédő bizottságról. Weisz Lajos főtitkár pedig Havas Irma tanítónő pályamunkáját bírálta. Egy felelősség kapcsán kimondta az igazgatótanács, hogy a VIII. kerületi tanítói kör elnökválasztását megsemmisíti és a választás megejtésére újra felhívja a kört. A tavaszi közgyűlések az igazgató-tanács előterjesztése alapján a szülői értekezletek ügyével foglalkoztak. Két kör elveteite, négy kör szükségesnek mondotta az értekezleteknek intézményessé tételét, négy kör pedig hozzájárult az értekezletek létesítéséhez, de nem kívánja azokat intézményessé tenni. A testület elnöksége ez alapon azt indítványozta, hogy az értekezleteket nem kívánja intézményessé tenni, és hogy az értekezletek sikerének biztosítása érdekében a szülők érdeklődésének feleltetésére népies füzeteket fog ingyenesen közrebocsátani. Ezután Székely Károly ismertette a tanítói fizetésrendezés kérdését.

A szerajevói magyar iskola. A Szerajevói Magyar Egyesületnek a Julián-egyesület támogatásával fentartott magyar iskolájában e hó 19-én és 20-án tartott meg az első évfázó vizsgát. A vizsgát lefolyása után a Szerajevói Magyar Otthonnak az alkalomból feldíszített nagytermében, mely zsufolóság megtelt érdeklődő közönséggel, tartották meg az évfázó ünnepséget. Volt a program magyar, szerb-horvát és német nyelvű szavalt, magyar melodráma és szindarab és több énekszám négyhangon előadva. A szerajevói négy tengerrel működő magyar tannyelvű iskolát 180 tanuló látogatta. A szerajevói magyar iskola iránt oly nagy az érdeklődés, hogy a jövő tanévben még négy tanerőt kell az iskolába beállítani. A jelenlevő közönség nevében dr. Feichtinger Elek, a bosnyák kormány osztályfőnöke, mint a Magyar Egyesület elnöke és Hegyi Ignác, a Magyar Munkás Önképző-egyesület elnöke táviratilag üdvözlötték gróf Széchenyi Béla koronáért, mint a Julián-egyesület elnökét, Tarbovich József nyug. államtitkárt, mint igazgatósági elnököt és Klebelsberg Kuno grótot, ügyvezető igazgatót. Végül dr. Feichtinger Elek mondtott meleg szavakban köszönetet a Julián-egyesület képviselőjében megjelent Margitai József tanfelügyelőnek.

A tanáregyesület közgyűlése. Az Országos Középiskolai Tanáregyesület július hó 2. és 3-án tartja az évi rendes közgyűlést Négyessy László egyetemi tanár elnöklésével a Magy. Tud. Akadémia heti üléstermében. A közgyűlésen, amelyre a közoktatásügyi és a honvédelmi miniszter is bejelentette képviseltetését, a közélet és a honvédség több kiváló tagja is részt vesz. A közgyűlést megelőzőleg július 1-én este 8 óra körül ismerkedő estély lesz a városligeti Vampetics-vendéglőben. A közgyűlés első napján, július 2-án a Gambinus étteremben társasbéd lesz, 3-án pedig a közgyűlés befejeztével kirándulást terveznek Kovács-patakra.

Szeged a szegény iskolásgyermekekért. A szegedi jótékonyegyesület ez évben megalakította Szegeden is a szünidei gyermekektelep intézményét. Ez évben 30 szegény gyermeket küld a vakációzión át nyaralásra.

A katolikus tanítók nagygyűlése. A magyarországi katolikus tanítók gróf Zichy Gyula pécsi püspök, elnök vezetésével Budapestén július 4-én és 5-én a Szent István-Társulat palotájában tartják IV. nagygyűlésüket. A nagygyűlés ideje alatt tanszerkiállítás lesz, továbbá egy székesfővárosi mintalerendezésű népiskola és az Országos Tanszermúzeum meglátogatása. A nagygyűlés után tanulmányi kirándulások lesznek: 1. Kassa és a Magas-Tátra. 2. Balaton környéke. 3. Az Alduna.

KÖZIGAZGATÁS.

Hármas jegyzői jubileum. Az aradmegyei jegyzők és körjegyzők egyesülete ritka jubileumot fog ülni június hó 20-án, Péter és Pál napján. Az egyesület két régi tagja, Borsos Lajos honcztól és Suhajda Béla somoskeszi jegyzők ekkor töltik be mindketten jegyzői szolgálatuknak ötvenedik évét. Ugyanezkor tölti be jegyzői szolgálatának huszonötödik évét Povátsay Soma magyarpécskai főjegyző, a jegyzői egyesület elnöke. A jegyzői egyesület tagjai meleg szeretettel akarják megünnepelni három kollégájuk szolgálati jubileumát, kik közül az első kettő ez alkalommal nyugalomba is vonul. A jegyzői egyesület a jubiláns kartársak tiszteletére Péter és Pál napján Magyarpécskán ünnepi diszközgyűlést tart, utána pedig társasbéd-ünnepi a három jubiláns jegyzőt. A jubiláris ünnepélyen részt vesznek a jegyzői egyesület összes tagjai, a vármegyei központi és járási tisztikarok, továbbá az országos és szomszédos vármegyei jegyzőegyesületek. Felemlítésre méltó, hogy az ötvenedik esztendőjükét szolgáló jegyzők, Borsos Lajos és Suhajda Béla még az abszolút kormány idejében lettek jegyzők.

Szabadka hatmillió köleséne. Szabadkai jelentés szerint ma a Purgly Sándor főispán elnöklésével tartott városi közgyűlésen közönséggel és elismeréssel vette tudomásul azt a minisztertanács határozatot, hogy Szabadkán vasúti üzletvezetőséget állít fel. Végül a közgyűlés elhatározta, hogy beruházásokra 6 millió korona kölcsönt vesz fel 48 millió koronát kitevő vagyonára.

Főgimnázium Mezőkövesden. Június 17-én, szombaton tartotta Mezőkövesd képviselőtestülete rendkívüli közgyűlést, melynek legfontosabb pontja a Mezőkövesden felállítandó főgimnázium létesítése tárgyában kiadott rendeletben foglalt hozzájárulási összeg megszavazása és egyéb feltételekre vonatkozó határozatok meghozatala volt. A képviselőtestület Morvay János városi főjegyző előterjesztésére névszerinti szavazással általános lelkesedéssel mondtotta ki, hogy a város kulturális haladása érdekében a vallás- és közoktatásügyi minisztérium minden kívánalmát megszavazza, melyek a főgimnázium létesítését szolgálják.

A sárosi alispán a vakokért. Eperjesi jelentés szerint Tahy József sárosmegyei alispán köriratot intézett az ország vármegyéihez, melyeket fölker, hogy a vakok és siketnémák nevelését a maguk hatáskörében intézzék el és létesítsenek alapot, amelyből a vakokat és siketnémákat a társadalom hasznos munkáira képeztetik.

EGYESÜLETEK.

(—) Az Alföldi Magyar Közművelődési Egyesület vasárnap, folyó hó 25-én délelőtt tizenegy órakor alakul meg Pest vármegye székházának dísztermében az „Alföldi Magyar Közművelődési Egyesület” (röviden AMKE). Az alföldi megyéket és az ország szívéit, Budapest székesfővárosát is bevonja egy nagyinak ígérkező, nemes hivatás teljesítésére vállalkozó közművelődési egyesület működési körébe. A modern, európai nézőpontból széles látókörrel megszerkesztett program a közművelődési munkásságon kívül felöleli a gazdasági, ipari s kereskedelmi érdekek istapolását is, sőt nem feledkezett meg az Alföld közegészségügyi intézményeiről sem. Az Alföldi Magyar Közművelődési Egyesület tagjai sorába a mai napig beléptek a következők: Schwarz Ferenc nagybirtokos 1200 koronával, 1000—1000 koronával: Csernoch János, dr. Stern Armin, Breitner L. Zsigmond, 200—200 koronával: Bárány Péter, gróf Zichy Gyula püspök, Kohl Medárd, dr. Kohner Adolf nagybirtokos, Kuni Pál, báró Hatvany Deutch Károlyné, báró Hatvany Deutch Sándor, báró Hatvany Károly, báró Hatvany József, báró Hatvany Béla, Deutch Ignác és fia czég, dr. Hets Ödön, gróf Bissingen Ernő, Marx János, Törley Józsefné, dr. Lengyel Béla, gróf Bolza Pál, dr. Zsigmond Jenő, Borbély Lajos, Sándor Armin, Krizsán Mihály, gróf Csáky Károly, Bartha Arnold, Zsolnay Mislós, Szénássy Béla, Beocsi Czemengyár Unjo, Ullmann Adolf, báró Dirstay Béla, Hagenmacher Henrik, Havas Emil, Jálies Géza, Gregersen Nils dr. Palyák István, Sztányi Ödön, Horváth Elemér, báró Ohrenstein Henrikné, báró Ohrenstein Henrik, Klein Gyula, Urbán Adolf, Kertész Tódor, Mauthner Ödön, Hoffmann Sámuel stb. stb. Az új közművelődési egyesület alakuló közgyűlésének tárgysorozata a következő: 1. Elnöki megnyitó, mondja herceg Windischgratz Lajos. 2. Megalakulás. 3. Ünnepi beszéd. Tartja: Rákosi Jenő. 4. Elnöki

zárszó. Az alakulóban lévő kulturegyesület élére álló férfiak: Gróf Zichy János és gróf Tisza István elnökök, herceg Windisch-Graetz Lajos, gróf Ráday Gedeon, Fülepp Kálmán és gróf Almásy Imre társelnökök, alelnökök: Gróf Wenckheim László, Fazekas Ágoston, gróf Teleki József alelnökök, dr. Hencz Károly és Mandics Ede ügyvezető alelnökök egyénisége teljes garanciát nyújt azért, hogy az Alföldi Magyar Közművelődési Egyesület megvalósítja kitűzött programját és minden tekintetben megfelel a hozzá fűződő várakozásnak.

(—) A Magyar Vendéglősök Országos Szövetsége Gundel János elnöklete alatt ma tartott igazgatósági ülésén elhatározta, hogy az országos szövetség az évi közgyűlést f. évi szeptember hó 12., 13. és 14. napján Budapesten tartja meg. A szövetségi közgyűlést, tekintettel a vendéglőspár orvoslásra szoruló nagyszámú sérelmeire, kibővített keretben országos kongresszus alakjában fogják megtartani, amelyre a szövetség vezetősége az ország összes vendéglőseit és vendéglős-ipartársulatait külön meghívókkal fogják meghívni.

(—) Az Országos Tűzoltó Szövetség jubileuma. Ez év szeptember havában lesz negyvenedik évfordulója annak, hogy a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség Budapesten megalakult. A magyar tűzoltó intézmények és az országos tűzrendészet fejlesztése körül a szövetség a négy évtizeden át korszakalkotó munkásságot fejtett ki. A szövetség vezetőfőnöke a nevezetes évforduló alkalmából „tűzoltó-nap”-pal egybekötött jubileumi ünnepség rendezését tervezik.

(—) Az EMKE negyedszázados jubileuma. Kolozsvárról jelentik: Az EMKE szeptember 10-én Kolozsvárott tartja negyedszázados jubileumát, amely alkalomból országos közművelődési kongresszust rendeznek. Ő felsége képviselőben József főherceg fog megjelenni nevével, Augusztina főhercegné asszonnyal. Ő felségének azon elhatározása, hogy képviselheti magát, általános örömet keltett.

(—) A FMKE közgyűlése. A FMKE nyitrai megyei osztálya június 25-én délelőtt 10 órakor tartja meg évi rendes közgyűlést Nyitrán a vármegyeháza I. emelet 21. számú termében a következő tárgysorozattal: A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére két egyesületi tag megválasztása. Az elnökség beszámolója az osztály 1910. évi működéséről. Az 1910. évi zárószámadás és a vonatkozó fölmentvény megszavazása. Az 1911. évi költségvetés. Tanítói jutalmak megszavazása. Esetleges indítványok.

(—) A Magyar Dohánykísérők Országos Egyesülete 1911 június hó 25-én délután négy órakor tartja meg II-ik rendes közgyűlést a régi képviselőház volt tanácskozótermében (Budapest, VIII., Főherceg Sándor-utca 8. szám.).

SPORT.

(—) A bécsi ügetőversenyek hatodik napjának eredménye ez:

I. Ryswood-verseny. Díj 3000 korona. 1. Ewian (Bodimer), 2. Hyena, 3. Hüttenbesitzer. Nem helyezett: Hofteufel, Gyüger, Ryna, Max, Gladys. Tot.: 10:19, 20:25, 35, 68.

II. Tribün-díj. Díj 2200 korona. 1. Hilda Marinot (Novák), 2. Pásztor, 3. Feske II. Nem helyezett: Gemeinderath, Dora Calvel, Glockenspieler, Lothar, Hanna. Tot.: 10:52, 20:35, 30, 63.

III. Körömdi díj. Díj 3400 korona. 1. Kremlin (Wöss), 2. Junta, 3. Lexington. Nem helyezett: Franzl H., Viktor, Dongó B., Mágnás, Elemér, Gaur. Tot.: 10:40, 20:41, 76, 111.

IV. Quo Allen-díj. Díj 8000 korona. 1. Montaloz (Ryerson), 2. Heimweh, 3. Teál meg. Nem helyezett: Szigetvár. Tot.: 10:21, 20:27, 33.

V. Peregrinus-verseny. Díj 2500 korona. 1. Marworthy (Neunteufel), 2. Lassuk, 3. Gazda. Nem helyezett: Granat, Goleonda, Memphis, Folies Caprices, Goplana. Tot.: 10:37, 20:40, 90, 42.

VI. Willy-verseny. Díj 4000 korona. 1. Aufschlagrin (Dieffenbacher), 2. Vito, 3. Jubilar. Nem helyezett: Elyria, Governor Francis, Dulce Jay, Rabló P., Concurrant. Tot.: 10:44, 20:25, 22, 24.

VII. Bladó-verseny. Díj 2200 korona. 1. Young Quartermarch (Skala), 2. Kesergő, 3. Nachtfliaker. Nem helyezett: Szamóca, Exliris, Galeote, Champion Bourbon, King Theses, Inn, Willy Allen. Tot.: 10:103, 20:60, 52, 84.

VIII. Urköcsis-verseny. Díj 2300 korona. 1. Cervantes—Málka (Trebits), 2. Senta—Glückskind, 3. Trieseur—Lord Prince. Nem helyezett: Don Joan—Ella, Michel Warwick—Regény, Fodrász—Vendel, Nut-breaker—Waldmeister.

(—) Turfkrónika. Az alagi lovaregyleti meeting előtt a Magyar Turf szerkesztősége kiadta a sportmann-világnak nélkülözhetetlen és kedvelt lapját: a Magyar Turfkrónikát, mely a monarchiában eddig lefolyt összes versenyek eredményeit tartalmazza és bolti ára egy korona. Együttal újra megjelentette a clesó Turfkrónikát, mely az összes versenyek eredményeit tartalmazza s már eddig is nagy népszerűséget szerzett, ára 10 fillér. Mindkét kiadvány úgy a tőzdekben, mint az aláíróknál kapható.

Matteine vállalat
Király-u. 16.
Poloska és molyirtó
Poloskairtó
Telefon 161—38.

TÖRVÉNYSZÉK!

§ **Megvádolt orvos.** Három évvel ezelőtt Máté (Spitzer) Adolf jászberényi szerkesztő feleségének furunkulusa támadt a nyakán. Az asszonyt dr. Neumann Lipót tisztiorvos kezelte. A daganat néhány nap alatt annyira veszedelmes lett, hogy a beteget Budapestre kellett szállítani, ahol Dollinger tanár klinikáján csakhamar meghalt. A férj elkeseredésében lapjában, a „Jászkürt” című hetilap augusztus 19-iki számában „Hóhérmunka” fölírásu cikkben azzal vádolta meg dr. Neumann Lipót, hogy hanyagsággal és orvosi járatlansággal kezelte betegét és ez okozta feleségének halálát. A megsértett tisztiorvos nyomtatvány útján elküldött rágalmazás miatt sajtópört indított a budapesti esküdtbíró előtt. A főtárgyaláson kihallgatott Dollinger tanár vallomása szerint az orvosi kezelésben hiba nem történt és a tisztiorvost a szerencsétlenségért nem terheli mulasztás. A vádlott szerkesztő ezután becsánatot kért a tisztiorvostól és az esküdtbíró felmentő verediktet hozott. A megsértett tisztiorvos semmisségi panaszsal járult a Kuriához, amely ma elutasította a semmisségi panaszokat és ezzel hozzájárult az esküdtbíró felmentő ítéletéhez.

§ **A bünnös plébános esődje.** A veszprémi kir. törvényszék ma Csontos Károly nyug. plébános vagyona *a csődöt elrendelte*. Mint annak idején jelentették, Csontos Károly plébános egy negyedmillió koronával károsította meg a cludyi püspökséget és mintegy 100,000 korona vagyona már előzőleg a zárlatot elrendelte. A csődöt meg gondnoká dr. Cséte Antal, a püspöki uradalom ügyésze és a károsult püspökség ügyvédjét nevezte ki. A csődvagyon, mely egy kesenessi villából, továbbá szőlők, egy házból és kertekből, valamint értékes ingóságokból áll, most leltározzák. A bünnös plébános bűnügye a vizsgálat kezdetleges stádiumában van.

§ **Vád alá helyezett munkavezetők.** A múlt év április havában borzalmas kazánrobbanás történt a szegedi gyufagyárban. A katasztrófa tizenegy munkás halálával és huszonöt ember megsebesülésével végződött. A szegedi törvényszék vádta a ma délelőtt vád alá helyezte Wolf Gyula gépészt és két művezetőt, mert az ő gondatlanságuknak tulajdonítják a szerencsétlenséget.

§ **Egy kölesön epilógusa.** Együtt laktak Gulyás-Szabó Antal kovácssegéd és Komljenovits Péter géplakatossegéd itt a fővárosban. A géplakatossegéd 1909. év végén szorult anyagi helyzetében 50 korona kölesönt kért lakótársától, G. Szabó Antaltól, aki azzal a kikötéssel, hogy a pénzt rövid idő múlva visszafizeti neki, meg is adta neki az ötven korona kölesönt. Komljenovits azonban megfeledezett ígéretéről s G. Szabó Antal többszöri sürgetése dacára egy évnél hosszabb időn át sem fizette vissza tartozását. Ez év februárjában Szabó ismét felkereste adósát és sürgette a tartozás visszafizetésére. Komljenovits durva szavakkal támadt hitelezőjére, sőt ennek az anyját is sértegetni kezdte. Szabó felháborodva ezen az inzultuson, hazarohant; alkulesesal felnyitotta Komljenovits lábát és abból kivette a forgópisztolyt, majd a Klapka-utcai gyár előtt megvárta Komljenovitsot, ki csakhamar ki is jött a gyárból Vrabez Mihály társaságában. Mikor meglátta Komljenovitsot, kérdőre vonta a durva szavakért, pénzt követelte. Komljenovits azzal utasította el, hogy ha pénze lesz, majd megfizeti tartozását, ha ezzel nem elégzik meg, akkor perelje be a bíróságnál. G. Szabó Antal erre előrelátta a revolvert s három-négy lépés távolságból rálőtt Komljenovitsra, akit a lövés a ballapoczká táján horzolt. A lövés után Komljenovits futásnak eredt, de támadója még egyszer utána lőtt, de nem találta. G. Szabó Antal ezután önmaga ellen fordította a fegyvert s mellbelötte magát. Komljenovits sérülése 14 nap alatt gyógyult s ugyancsak felépült sérüléseiből Szabó Antal is. A kir. ügyészség szándékos emberölés kísérletének büntette miatt emelt vádat G. Szabó Antal ellen. Ma tárgyalta ezt az ügyet a büntető törvényszék esküdtbírósa dr. Mikovich bíró elnöke alatt. Az esküdtek a vádlottat csupán a súlyos testi sértés vétségében mondták ki bünnösnek. Ezen marasztaló veredikt alapján a bíróság G. Szabó Antal négy hónap fegyházra és 20 korona pénzbüntetésre ítélte. A kiszabott büntetést a bíróság a február óta elszünetelt vizsgálati fogsággal teljesen kitöltöttnek vette és a vádlottat nyomban szabadlábra helyezte.

§ **A szegedi gyufagyári robbanás vádlottjai.** A szegedi kir. törvényszék tanácsa ma meghozott határozatával Wolf Gyula gépészt és a szegedi gyufagyár még két művezetőjét vád alá helyezte. Emlékeztet, hogy a múlt év április havában Szegeden a gyufagyárban kazánrobbanás történt, amely alkalommal 11 ember meghalt és 25 megsebesült. A vádta a gépészt és a két művezetőt vonja a szerencsétlenségért felelősségre.

KÖZGAZDASÁG.

Nagy telekparcellázás. A fővárosi nagy lakásdrágaság miatt a házhelyek parcellázása és a kislakások építése erősen fellendült. A házhelyek parcellázására több vállalat alakult rövid idő alatt, melyek sikeresen működnek. Az egyik ilyen vállalat, a *Telekértékesítő Részvénytársaság* most — mint értesülünk — megszerezte az Erzsébet királyné-ut végén a Stiassny és Hacksbacher tulajdonát képező 100,000 négyzetöl kiterjedésű ingatlant. A vételár egy és félmillió korona. A társaság az ingatlant házhelyek céljára felmérte és 260 kislakás házhelyet jelölt ki.

A cukorgyárosok közgyűlése. A Magyar Cukorgyárosok Országos Egyesülete báró Hatvany-Deutsch Sándor főrendiházi tag elnöklésével a hó 21-én tartotta tizenhatodik rendes évi közgyűlést, amelyen valamennyi hazai cukorgyár képviselve volt. A közgyűlés megnyitása után az elnök meleg szavakkal emlékezett meg Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter elhalálzásáról, mely fölött a cukoripar gyászát a közgyűlés jegyzőkönyvében megörökítette. A napirendre való áttérés előtt az elnök a cukoripar képviselőihez fordult és hangsúlyozta, hogy az egyesület első sorban azoknak a feladatoknak az ápolására van hivatva, amelyek közös érdekeket szolgálnak, a legjelentősebb közös érdeket pedig az ipar kebelében a béke helyreállításában találja. A múlt évben olyan áramlatok kerültek felszínre, amelyek az ipar helyzetét rendkívül megnehezítették és amelyek csak a jövőben fognak teljes mértékben érvényesülni. A küzdelemnek az ipari életben azonban csak az a célja, hogy minél hamarabb megegyezéshez vezessen. Az elnök ennek következtében figyelmébe ajánlotta az egyesület tagjainak, hogy súlyos anyagi károsodásuk elkerülése céljából a személyi momentumokat és egyéni érdekeiket a háttérbe szorítani igyekezzenek. A múlt évi közgyűlés jegyzőkönyvének hiteltelítése után előterjesztett az 1910. évi üzleti viszonyokra és az egyesület múlt évi tevékenységére vonatkozó jelentés. A jelentés részletesen ismerteti a hazai cukoripar gazdasági helyzetét, a nemzetközi cukoripar viszonyait és a cukornak változatos áralakulását az elmúlt esztendőben, azután gondolatösszeállított statisztikai adatok alapján a múlt évi üzletmenettel a belföldi fogyasztás fejlődésével és a kiviteli üzlet feltehetőleg folytatásának az egyesületi életben a múlt esztendő folyamán kifejtett tevékenységéről. Az évi jelentés felolvasása után a közgyűlés jóváhagyta az 1910. évre vonatkozó zárószámadatokat és az 1911. évre nézve előterjesztett költségvetést és a választmányának a felmentését megadta. A közgyűlés végül elhatározta, hogy az egyesületi alapszabályoknak a tagok járulékaival vonatkozó pontját módosítja és a módosítást jóváhagyás végett a kormányhoz felterjeszti. A közgyűlés után tartott teljes ülésben több jelentős ügy került tárgyalásra és a plenáris ülés jóváhagyólag tudomásul vette az elnökségnek az osztrák Lloyd-társasággal a keletázsiai hajódíjtelekre vonatkozólag létesített megállapodását, melylyel az eddigi feltételeket egy további év tartamára meghosszabbítania sikerült. Tudomásul vette továbbá a teljesülés az 1910—11. évi exkontingens-eladókra vonatkozó jelentést. A belföldi ládaáraknak 50 kg. nettó súlyal való egységes esomagolására vonatkozó javaslat az 1912—13-iki kampagnera halyasztatott, azután báró Harkányi János, továbbá Kauders és Selover igazgatók hozzászólása után elhatározta a teljes ülés, hogy a cukorgyáraknak nemrégben alapított magyar gózkazán vizsgáló egyesületbe való belépését támogatni fogja. A vegyészeti gyárosok egyesületének a hazai vegyészeti kiképzésére vonatkozó javaslatával báró Harkányi János, báró Kuffner Károly és Selover igazgató felszólalásai alapján szintén behatóan foglalkozott a teljes ülés és egyuttal elhatározta, hogy a József-műegyetem segítő-egyesületének 1000 koronát szavaz meg a létesítendő Diák-otthon céljaira. Végül a teljes ülés az Alföldi Cukorgyár R.-T.-ot és Frigyes főherceg baranyavár-pélmónostori cukorgyárát az egyesület rendes tagjai sorába felvette.

Gazdaszövetségi Bank. Bonyhád székhellyel *Gazdaszövetségi Bank* címmel pénzintézetet akar létesíteni több tolnamegyei lakos. A bank székhelye Bonyhád lenne, célja pedig az, hogy a kisbirtokos gazdáknak gazdasági szükségleteit központosítva ellássa, szervezze őket országosztéri vidékenkénti központokkal „nagyobb uradalmaikat szerezzen s azokat parcellázza a kisgazdáknak”. Le akarja bonyolítani az adás-vételt, előse-

gítené a szövetkezők létrejöttét s szervezni óhajtja a gazdaérdekeltséget a nyerstermények feldolgozására. Végül a vidéki központokban áruaktárak felállítását, olcsó biztosítási ág létrehozását és az összes bankügyletek lebonyolítását célozza. Alapítóképe 300,000 korona, mely 6000 darab 50 korona névértékű, névre szóló részvényből állana. A bank programja igen szép, a tőkés azonban igen kevés hozzá. Jobb lenne, ha kisebb hangu ígéretek mellett nagyobb tőkével dolgoznék.

Miskolczi kamara. A miskolczi Kereskedelmi és Iparkamara tegnap tartotta teljes ülését Rudvány István királyi tanácsos elnöke alatt. Dr. Sugár Ignác titkár jelentést tett a miskolczi-tiszapolgár-débrezeni vasút elömlökatairól. Elhatározta a Kamara, hogy a miskolczi kereskedelmi esti szaktanfolyamot, mely első ízben az 1910—11. tanévben szép eredménnyel zárult — állandósítja. Az iparososztály javaslatára elhatározta a teljes ülés, hogy az 1911—12. év telére a következő háziipari tanfolyamok engedélyezését kérelmezzi a földmívelésügyi minisztertől: Újantalfalva és Vágó községekben, valamint Eger városban fadaragó-tanfolyamok; Noszvaj, Tiszolc, Sajószentkirály, Harkás és Sánkfalva, Tiszafüred, Tar, Poroszló, Vepelét községekben kosárforgó-tanfolyamok. Foglalkozott a teljes ülés a miskolczi postaépület szük volta miatt felmerült panaszokkal. Elhatározta a Kamara, hogy felír a kereskedelmi miniszterhez, kérve a miskolczi postahivatalnak egy nagyobb, kincstári épületben való elhelyezését.

A Máv. kőolaj-szükséglete. Ismeretes, hogy a Máv. igazgatósága a szükséges kőolajmennyiségre pályázatot hirdetett. A beérkezett ajánlatok alapján a következő vállalatok részesednek a szállításban: Baruch Jeremiás cég évente 3260 mm. szállít 28 korona egységáron 91.218 koronáért. A Vacuum Oil Company szállít 198.872 koronáért 26.90 koronás egységár mellett. A Szab. Osztrák-Magyar Államvasúttársaság 3000 mm.-val részesedik a szállításban ugyancsak 28 koronás ár mellett összesen 84.000 koronával. A Magyar Petroleumipar R.-T. szállítja a legtöbbet 100 vagon 30.25 egységáron 302.500 koronáért. A Budapesti Ásványolajgyár R.-T. 5500 mm.-t szállít 32.25-ös áron 177.375 koronáért. A Bihar-szilágyi Olajipar R.-T. 5670 mm.-t szállít 183.304 koronáért 32.30 koronás egységár mellett. A Hazai Kőolajipar R.-T., valamint az Orsovai Petroleumgyár R.-T. egyenként 1500 mm.-t szállítanak 32.30 koronás egységár mellett. Végül a Kőolajfinomítógyár R.-T. 5500 mm.-val részesedik 32.60 koronás egységár mellett 179.300 koronáért. Szóval a Máv. évi kőolaj-szükséglete 1.300.000 koronára rug.

A szőlők állapota. A szőlészeti és borászati felügyelők a szőlők állapotáról és a terméskilátásokról a következő jelentést terjesztették a földmívelésügyi miniszter elé:

Budapesti kerület (Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye) felső része, Fehér vármegye): A szőlő általában szépen fejlődik, de a peronoszpóra nagyban terjed s kilátás van rá, hogy a folyó évben még károkat fog okozni. A szőlőmoly is terjed és helyenkint nagy károkat okoz, sőt helyenkint a szőlőlőveza kártétele is észlelhető. Termés egyébként szépen mutatkozik s ha e fészorolt bajok nagyobb mértékű kárt nem okoznak, jó termésre lesz kilátás. — **Székesvári kerület):** A szőlők fejlődése elég kedvező s ha elemi esapások, vagy valamely betegség nagyobb mértékben fel nem lép, közepes termés remélhető. Múlt évi bor már nincs, 6-bor ára 60—70 K hl.-kint. — **Pécsi kerület):** Jó termésre van kilátás. Új bor ára 52—76 K, 6-bor ára 58—70 K hl.-kint. Bor-készlet esekély. — **Topolcsai kerület):** Kedvező időjárás esetén jó termés várható. Új bor ára 50—60 K, 6-bor ára 60—80 K hl.-kint. Készlet esekély. — **Pápai kerület (Veszprém, Győr és Komárom vármegye):** Ha a virágzás jól sikerül, jó közepes termésre van kilátás. Új bor ára: 54—78 K, 6-bor ára: 62—100 K hl.-kint. Bor csak uradalmaknál kapható. — **Soproni kerület (Sopron és Vas vármegye):** Sok esőzés a szőlő virágzására kedvezőtlen. A szőlőmoly is jelentékeny kárt okoz. Közép termés remélhető. Új bor ára: 60—80 K hl.-kint. Készlet fogytán van. — **Pozsonyi kerület (Pozsony és Moson vármegye):** Pozsony vármegye egyes exponáltabb szőlőiben a májusi fagyok, Moson vármegyében ellenben a legutóbbi jéges tétek többé-kevésbé érezhetőbb károkat. A szőlőmoly kártétele is mutatkozik s a jelenlegi borus, első idő a szőlő virágzásának nem kedvez. S így alig remélhető, hogy a közepesnek mutatkozó termés őszig megmaradt. Bor ára: 48—79 korona hl.-kint. — **Nyitrai kerület (Nyitra, Bars, Esztergom és Hont vármegye):** Erős közép termés ígérkezik. Borkészlet esekély. Ára 44—80 korona közt váltakozik hl.-kint. — **Balassagyarmati kerület (Nógrád vármegye):** Erős, közepes termésre van kilátás. Borkészlet esekély. Ára: 41—80 korona hl.-kint. — **Egri kerület (Heves és Jász-Nagykun-Szolnok vármegye):** Ez idő szerint még elég jó termésre van kilátás. Borfrak változatlanok. — **Miskolczi kerület (Borsod, Gümör és Kishont vármegye):** Hegyvidéke jó, a homokos közepes termés várható. Bor ára: 52—64 korona hl.-kint. — **Tarcsai kerület (Zemplén- és Abauj-Torna vármegye):** A peronoszpóra június elejétől kezdve több helyen mutatko-

Ménekek. Nagy mértékben elszaporodott a szőlőszelvény, kisebb jégverések is voltak, melyek azonban nagyobb kárt nem tettek. — **Beregszászi kerület** (Bereg, Ung és Szabolcs vármegye): Bereg és Ung vármegyében közepes, míg Szabolcs vármegyében közepesen aluli termés várható. Borkészlet nincs. — **Szatmári kerület** (Szatmár és Ugocsa vármegye): Az eső és a hősültyedés a szőlőt virágzásában érte, mely a virágzásra nem volt kedvező. — **Szilágysomlyói kerület** (Szilágyszentmiklósi vármegye): A szőlő virágzásban van és igen jól fejlődik. Bő termésre van kilátás. Mult évi termés 50 százaléka még eladatlan. Új bor ára: 40—50 korona. Ó-bor ára: 50—60 K hl.-ként. — **Bihardíszegi kerület** (Bihar és Hajdu vármegye): Ezidőszereint jó közepes termésre van kilátás. Új bor ára: 40—50 K hl.-ként. Ó-bor nincs. — **Ménési kerület** (Arad vármegye) Ezidőszereint jó közepes termés várható. Ó-bor ára 44—100 K. Új bor ára: 36—90 K hl.-ként. — **Fehértemplomi kerület**: A terméskilátás csekély kivétellel igen gyengének ígérkezik. Borkészlet csekély. Ára 50—54 hl.-ként. — **Kecskeméti kerület** (Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyének a 5/6 része, Csongrád, Békés és Csanád vármegye): A szőlő virágzása sokáig húzódik, a moly és illoneza sok kárt tesz, a peronoszpóra is szörványosan fellépett. Gyenge közepes termés várható. Bor ára 32—34 K hl.-ként. — **Szabadkai kerület** (Bács-Bodrog és Torontál vármegye): Közepes termés várható. Bor ára 55—60 K hl.-ként. Készlet csekély. — **Nagyenyedi kerület** (Alsó-Fehér, Hunyad- és Széchenyi vármegye): Alsó-Fehér vármegyében közepes, Hunyad- és Széchenyi vármegyében gyenge termés várható. Bor ára 60—120 hl.-ként. Borkészlet csekély. — **Dicsőszentmártoni kerület** (Kis-Küküllő és Nagy-Küküllő vármegye): Közepes termésre van kilátás. Borkészlet alig van. Ára 50—80 K hl.-ként. — **Marosvásárhelyi kerület** (Maros-Torda, Torda-Aranyos, Kolozs, Szolnok-Doboka és Beszterce-Naszód vármegye): Jó közepes termésre van kilátás. Eladó bor nincs.

Egy méztermelő nagy vesztesége. Most teszi közzé a *Berettyóvilági fa- és méztermelő részvénytársaság* első üzletének mérlegét. A nagy beruházások, melyeket a vállalat eszközölt, egyelőre még nem bizonyultak lukratíveknek. A méz és fa értékesítése nem érte el azt a kvantumot, melyet a vezetőség előirányzott. A méztermelés ugyanis csak későbbben indult meg, jöllehet a nagy építkezések miatt sok mézet fogyasztottak. A veszteség különben 98,304 korona az 500,000 koronás alaptőke mellett.

A király a Gazdaszövetséghez. A Magyar Gazdaszövetség keeskméti nagygyűlése alkalmából tegnap üdvözlő táviratot küldött a királynak. Ő felsége a hódoló táviratra ma a következő távirattal válaszolt: Nagyméltóságu Darányi Ignác urnak, a Magyar Gazdaszövetség elnökének. Wien, Villa Hermes. Ő császári és apostoli királyi felsége szíves köszönettel és a Magyar Gazdaszövetség iránti legjobb kívánataival viszonyozza a Gazdaszövetségnek hozzá intézett hódoló üdvözlését. Ő császári és apostoli királyi felsége kabinetirodája.

Csipegyár Győrött. Ismeretes, hogy Győrött Magyar Csipegyár Részvénytársaság czim alatt új vállalat alakult. A társaság alaptőkéje 600.000 korona. Igazgatósága Frank Tatham nottinghami, Flesch Gyula Lajos bécsi, Arthur Metheringham nottinghami, dr. Molnár Dezső budapesti lakosok.

Fizetéseiktelenségek. A bécsi hitelezői védőegylet a következő fizetéseiktelenségeket jelentette be: Győrfi testvérek Debreczen; — Selinger Samu, Budapest, Erzsébet-körút 8.

A beszteczébányai kereskedelmi és iparkamara jelentése. Feltűnő késéssel teszik közzé kereskedelmi és iparkamaráink évi jelentéseiket. Kivétel e tekintetben jóformán csak a budapesti kamara volt, amely a maga hatalmas jelentésével megelőzte a többi kamarát. Most a beszteczébányai kamara küldte szét jelentését, amely híven beszámol a kamara mult évi tevékenységéről és kerülete közgazdasági viszonyairól. A jelentés bizonyoságot tesz arról, hogy a beszteczebányai kamara erőteljes és lankadatlan munkásságot fejtett ki a rábízott érdekek védelmében és kivette részét minden ipari és kereskedelmi kérdés közérdekű megoldásának munkájából.

A temesvári új Máv. üzletvezetés. A magyar államvasutak igazgatósága részéről dr. Szeriák Elek főfelügyelő vezetésével bizottság járt Temesvárott. A város által felajánlott új kétemeletes bérhez megfelelőnek bizonyult. A temesvári üzletvezetés tisztviselőinek, legalább 90 százaléka Szegedről lesz áthelyezve. Összesen mintegy 160 tisztviselő kinevezése már július elején várható. A temesvári üzletvezetés már szeptember elsején megkezdte működését.

Ménekek osztályozása. Az állami méntelepek ménanyagának osztályozása, illetve selejtetése a következő napokon fog megtartani, úgymint: Désen július 12-én, Sepsiszentgyörgyön július 14-én, Homoródon július 16-án, Szekesfehérváron július 24-én, Komáromban július 26-án, Nyitrán július 28-án, Nagykőrösön augusztus 4-én, Kiskundorozmán augusztus 5-én, Baján augusztus 7-én, Verseczen augusztus 9-én, Békéscsabán augusztus 11-én, Palinban augusztus 13-án, Nagyatádán augusztus 14-én, Rimaszombatban augusztus 16-án, Eperjesen augusztus 18-án, Turjaremetén augusztus 22-én, Szatmárnémetiben augusztus 24-én, Debreczenben augusztus 25-én. A ménteleposztályoknál a jelzet napokon kiséletkezett, tényeztetere még használható mének mindjárt a helyszínén el fognak adni.

Gyári vállalat részvénytársasági alapon. A *Dávid Károly és Fia* Dobozáru- és Faanyag-Lemezgyár Részvénytársaság ma tartotta meg *Ullmann* Adolf főrendiházi tag elnöklésével a Magyar Általános Hitelbank helyiségeiben alakuló közgyűlést. A társaság teljesen befizetett alaptőkéje 2.400.000 korona. Az új részvénytársaság czélja a Dávid Károly és fia czég tulajdonát tevő budapesti dobozáru-, valamint a bikási faanyag- és lemezgyárak átvétele, továbbá a hasonló ipar körébe vágó ipar-telepek létesítése. A vállalat jelenleg budapesti gyárában mintegy négyszázötven, bikási gyárában százötven munkást foglalkoztat és annak lényeges kibővítése tervbe van véve. A Magyar Általános Hitelbank magának a részvények nagy tételére az cpeziójogot biztosította. Az igazgatóság tagjai: *Berkes* Antal, *Dávid* Jenő, *Gárdos* Alfréd, dr. *Hein* József, dr. *König* Gyulát, *Róna* Zsigmondot, *Rosenauer* Lajost és *Röck* Gyulát, a felügyelőbizottság tagjaivá pedig *Beck* Róbertet, dr. *Gárdos* Félixet, *Kennedy* Sándort, dr. *König* Györgyöt és *Tóth* Istvánt választották meg. A közgyűlést követő igazgatósági alakuló ülésen dr. *König* Gyulát az igazgatóság elnökévé választották; a társaság ügyészévé dr. *Hein* Istvánt nevezték ki.

A Déli Vasut szanalása. Bécsből jelentik: A Déli Vasut igazgatósága által az utóbbi napokban elkészített kiegészítő számadások alapján a részvényesek képviselői az igazgatóság szűkebb bizottságával ma folytatták tanácskozásukat, mely alkalommal kitűnt, hogy a szanalási terv döntő kérdéseiben még mindig nézeteltérések állanak fenn, amelyeket még ma sem sikerült áthidalni. A részvényesek képviselői a holnapi napot arra fogják felhasználni, hogy az illető kérdésekre vonatkozó álláspontjukat körvonalozzák. A tárgyalásokat azután holnapután folytatják.

Nagy birtokváltozás. A *Blaskovich* testvérek tiszaujhelyi 1154 holdas birtokát 620.000 korona vételárban megvette *Komoróczy* Iván nagybányai nyug. arvaszéki úrnök.

Sorsolás. Bécsből jelentik: A huszonnyolczadik állami sorsjáték mai húzásán 200.000 koronát a 216.577 számú, 50.000 koronát a 101.300 számú, 20.000 koronát a 301.101 számú, 20.000 koronát a 145.270 számú és 10.000 koronát a 93.213 számú sorsjegy nyert.

Üzleti értesítések Marokkóból. *Ollenburgi* *Günther* Ottó lovag a tengeri követségünkhez beosztott es. és kir. alkonzul, folyó évi június hó 27-én délután 3 és 5 óra között a m. kir. kereskedelmi muzeumban az érdekeltségnek rendelkezésre fog állani abból a czéltől, hogy a marokkói gazdasági viszonyok, valamint a marokkói piacokon nyitó kivitelű kilátások felől felvilágosítást nyújtsen és hogy az illetékes hazai körök óhajáról és szándékairól tudomást vehessen.

Csőd a fővárosban. A budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék ma megnyitotta a csődöt *Somogyi* *Imre* kereskedő, budapesti bej. czég (üzl. VII., Thököly-ut 32. sz.) ellen.

Sajtótermésű bor kismértékben való elárúsítása. Felmerült esetből kifolyólag elvi határozatban mondotta ki a közigazgatási bíróság, hogy a szőlőbirtokost sajtótermésű borának kismértékben való elárúsítása után a III. osztályu kereseti adóval megronni nem lehet.

Felolós szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, június 22.

A készáruriazcon ma igen csendes volt az irányzat. Mérsékelt kínálattal szemben a malmok tartózkodók voltak és semmi vételkedvet sem mutatottak. Mivel másrészt az árúirtokosok sem nagyon erőltették a dolgot, a forgalom nehézkeseu indult meg és korlátolt maradt. Mindössze alig 4000 q buza kelt el változatlan áron. A legdrágább eladási ár 18.77 és fél korona volt 78.5 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 12.85 koronára 76 kilós békaskai buzáért. Egyéb gabonaneműek közül a rozs 5 fillérrel drágább, a zab és a tengeri ártartó. Forgalmaba került: 200 q rozs 9.20 koronás áron és 600 q zab 9.35—9.47 és fél koronás áron. A határidőpiacon a mai üzlet mindjárt megnyitáskor szilárdan és a tegnapi zárlatnál magasabb jegyzésekkel indult meg. Kezdetben sürgős keresletre még tovább emelkedtek az árfolyamok, amelyek később aztán, amikor híre járt az új román buza eladásának, sürgős realizálásokra erőseu visszamenek. Zárlat felé újra igen élénk vételkelv támadt, mének folytán ismét felszínre kerültek a mai legmagasabb jegyzések. A forgalom igen nagyarányu, a hangulat állandóan izgatott volt. Az októberi buza 4 fillérrel a tegnapi zárlaton fölé, 12.02 koronával indult, nyomban 12.08-ig még tovább emelkedett; aztán 11.92-ig csökkent, majd ismét 12.06-ig emelkedett és zárlatkor 12.05 koronán maradt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végcredményképen ma az októberi buza hét fillérrel, az áprilisi buza öt fillérrel, az októberi rozs egy fillérrel, a júliusi tengeri öt fillérrel, az új tengeri három fillérrel emelkedett, az októberi zab ellenben két fillérrel gyngült.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a követ. kező volt:

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	26.60—26.90
"	76	26.05—26.30	80	26.80—27.—
"	77	26.10—26.60	81	—
"	78	26.50—26.75	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	—
"	76	26.85—26.10	80	—
"	77	26.—26.40	81	—
"	78	26.20—26.50	82	—
Pestvidéki	75	—	79	26.50—26.80
"	76	25.90—26.20	80	26.60—26.90
"	77	26.05—26.45	81	—
"	78	26.40—26.65	82	—
Bánsági	75	25.7—26.—	79	—
"	76	25.80—26.—	80	—
"	77	26.05—26.45	81	—
"	78	26.40—26.65	82	—
Békaskai	75	25.90—26.20	79	—
"	76	26.05—26.30	80	—
"	77	26.10—26.55	81	—
"	78	26.45—26.75	82	—
Ros 1-rendű új	—	—	—	18.60—18.70
középmínőségű új	—	—	—	18.30—18.40
Arpa takarmány 1-rendű	—	—	—	17.60—18.—
II-rendű	—	—	—	17.20—17.40
Zab 1-rendű	—	—	—	19.—19.40
II-rendű	—	—	—	18.60—19.—
Tengeri belföldi új	—	—	—	14.30—14.70

Kötöttet:

Ó-buza. Tiszavidéki: 100 q 78.5 k 27.55 K, 150 q 78 k 27.05 K, 250 q 78 k 26.50 K felső, 100 q 77.8 k 26.90 K, 500 q 76.8 k 26.95 K.
Békaskai: 200 q 77 k 27.— K, 100 q 76 k 25.60 K, 100 q 76 k 25.70 K.
Új-buza. Pestvidéki: 1000 q 76 k 24.80 K aug. érk., 600 q 76 k 25.10 K jul. érk., 500 q 76 k 24.70 K aug. érk., 1000 q 76 k 24.70 K aug. érk.
 Romániai: 5000 q 77 k 24.60 K szept. érk. (június 21-éről), 3000 q 76 k 25.40 K jul. érk., 3000 q 76 k 25.40 K jul. érk.
Zab: 170 q 18.70 K kpf., 100 q 18.95 K kpf., 100 q 18.85 K kpf., 100 q 18.85 K kpf., 100 q 18.80 K kpf.
Ros: 200 q 18.40 K kpf pp.

SZÉN Koks, Briket, Antracit **RADNAY KÁROLY**
 ••• szükségletét •••
 a pontos szállítás érdekében KÉSŐBBI HATÁR-
 IDŐKRE, MÁR MOST feladni kérem.
 Budapest, Nagymező-utca 43. l. em.
 Telefon 164, 75—26, 26—27. Sürgőncim: ANTRACIT Budapes

A határidőpiacon kőttetett:

Délelőtt:

Előfordult kőtések (50 kg.-kint) 1911-re:

Table with 2 columns: Date and Price. Rows include Buza 1912 áprilisra, Rozs októberre, Zab októberre, and Tengeri 1912 májusra.

2 óra 30 percetkor zárulnak:

Table with 2 columns: Item and Price. Rows include Buza októberre, Rozs októberre, Zab októberre, Tengeri júliusra, and Tengeri 1912 májusra.

Budapesti gabonaforgalom.

1911. június 20 től 1911. június 21-ig.

Érkezett Elszállított métermázsa

Table with 3 columns: Item, Arrived (mázsa), and Shipped (mázsa). Rows include Buza, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Liszt, and Korpa.

Értéktőzsde.

Ma a külföldi jelentés újra nem buzdított, az utolsó közlése is tartózkodásra intett. Így tehát az üzlet nehezen kapott lábra, utóbb az egész vonalon erősödött az áron folyt a vásár.

Az előtőzsdén kőttettek: Osztrák hitelrészvény 655.25-656.50, Magyar hitel 834.50-836, Osztrák és magyar államvasút 757-759, Jelzálogbank 490.25-491.50, Rimamurányi 680.75, Közúti vasút 770.50-771.

A déli tőzsdén kőttettek: Osztrák hitelrészvény 654-655, Magyar hitel 832.50-835, Osztrák és magyar államvasút 757-759, Déli vasút 124-124.50, Leszámitolóbank 568, Közúti vasút 769.50-771.50, Városi villamos 313-314, Hazai bank 306-307, Magyar bank 744-745, Salgótarjáni 666, Magyar cukoripar 2510-2520, Magyar kábelgyár 900-915, Pesti magyar kereskedelmi bank 4050-4055, Agrárbank 515, 4 százalékos koronajáradék 91.10-91.15.

Az utőtőzsdén az osztrák hitelrészvény egy ismert nagybizományos nagyszabású vásárlása nyomán 3-4 koronával emelkedett. A többi értéket elhanyagolták. Kőttetett: Osztrák hitelrészvény 655.50-659, Magyar hitelrészvény 835, Magyar bank 744.50.

Bécsi gabonatőzsde.

Bécs, június 22. (Saját tudósítónktól.) A külföldi tőzsdék emelkedett árfolyamokat jelentettek, de itt a hangulat nyugodt, mert az időjárás javult és a konzum tartózkodása következtében a forgalom egészen jelentéktelen és az árak nagyjában nem változtak.

Jegyzetelt buza: Tiszavidéki 13.75-14.20, bánáti 13.20-13.70, székesfehérvári 13.25-13.70, mosoni és győri 13.20-13.70, felsőmagyarországi 13.20-13.60, déli vasúti 13.10-13.50, alsóausztriai 12.60-13.

Rozs: Felsőmagyarországi 9.60-9.95, csepeli 9.55-9.90, pestmegyei 9.65-9.95, déli vasúti 9.53-9.80, külföldi magyarországi 9.50-9.80, ausztriai 9.50-9.80 K.

Arpa: Morvaországi 9.50-9.70, takarmány 8-9.

Magyar tengeri 7.56-7.85, Cinquantin 8.85-9.85, Magyar zab 10.50-10.80, elsőrendű 10.15-10.45, közepes 9.85-10.10, romániai 9.60-10.15.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, június 22. Kezdeményezés hiányában az előtőzsde nyugodtan nyílt meg, az árfolyamok tartottak, csak Skoda gyengült realizációk hatása alatt. Magyar cukorgyár-részvények a tegnapi erős hanyatlás után ma 30 koronával javultak.

10 óra 45 perczkor: Osztrák hitel 655, Magyar hitel 837, Laenderbank 532.50, Unionbank 623, Osztrák államvasút 757.50, Déli vasút 124.50, Skoda 644, Galliziai kárpát 772, 3 százalékos déli vasúti elsőbbség 277, Magyar cukorgyár 2660, Simmeringi gépgyár 289.

1 óra 30 perczkor: Osztrák hitel 653.75, Magyar hitel 824, Anglobank 324, Bankverein 546.75, Osztrák földhitelintézet 1309, Laenderbank 531.75, Unionbank 624.50, Osztrák államvasút 756.50, Déli vasút 12.75, Dunagőzhajózási 1163, Alpesi 811.50, Rimamurányi 678, Orosz járadék 104, Török sorsjegy 250.50, Skoda 644, Déli vasúti elsőbbség 277, Kárpáti petroleum 771.50.

Bécs, június 22. (Magyar értékek zárulata), 4 százalékos arany-járadék 111.8, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 152, Magyar hitelbank részvény 834, Magyar leszámitoló és váltó részvény 567, Rimamurányi 677.75, Magyar cukoripar 2615, Adria hajózási részvénytársaság, Magyar koronajáradék 91.10, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény, Magy. nyarom-kölcs. sorsjegy 217.50, Kassa-Oderbergi Vasutársaság, Magyar jelzálogbank 483.50, Magy. kereskedelmi bank.

Bécs, június 22. (Osztrák értékek zárulata), 4.2 százalékos papír-járadék 92.2, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.65, 1860-as sorsjegy, Osztrák hitel sorsjegy, Angol-osztrák bankrészvény 324.95, Bécsi Bankverein 546.50 Osztrák-magyar bank 1929, Déli vasút 124.75, Dunagőzhajózási r.t. 1162, Dohány részv. 330, Cs. k. arany (vert) 11.86, Német bankv. 117.61, Osztr. Lloyd 580, 4.2 száz. ezüst jár. 92.25 96.10, Osztr. koronajáradék 92.10, 1864-es sorsj., Osztrák hitelintézet részvény 655.50, Union-Band 622.85 Osztrák Laenderbank 532, Osztrák-magyar Államvasút 756.90, Elbövölgyi vasút, Alpesi részvény 811, 20 frankos 19.02, Londoni váltóár 240.17, Lipótkohó, Török sorsjegy 251.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, június 22. (Értéktőzsde.) Egy itteni ujság azon jelentése következtében, amely az orosz kormánynek a varsó-bécsi vasút államosítására vonatkozó szándékát megegyeztetve, e társaságnak részvényei ma élénk fedezések mellett 8 és fél százalékkal magasabban indultak. Ebből kiindulva általános megszilárdulás hódított tért, amely az acéltőzsdét előkének kedvező nyilatkozatára és az Iron Agenak az amerikai vaspiac kedvezőbb helyzetére vonatkozó jelentésére támaszkodott. Mindazonáltal a forgalom egyébként szűk korlátok között mozgott. Magasabban jegyzett néhány bányaérték, a villamos vállalatok társaságának részvényei, a Deutsche Bank, a Prinz Heinrich vasút, államvasút, déli vasút. Hitelrészvények kissé esökkentek. Csön-des forgalom után, amelynek folyamán varsó-bécsi részvények némi ingadozásoknak voltak kitéve, a tőzsde jól tartott árfolyamok mellett meglehetősen szilárd irányzatban zárult. Gyöngék voltak az orosz bankértékek. A készáruipiac ipari értékei általában igen nyugodtak voltak. Napi pénz 3 százalék és alább, ultimópénz 5% százalék, magánkamatláb 3 1/2 százalék.

Berlin, június 22. Zárlat. (Saját tudósítónktól) Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjáradék — 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.40 osztrák hitelrészvény 205.30 Déli vasút 24.70 orosz bankjegyek 216.10, 4 százalékos új orosz kölcsön 93.80, Discontó Commandit 188.10, Dinamitruszt 179.25, Harpeni 185.70 Unifikált török járadék 91.90, 4.2 százalékos ezüst jár — 4 százalékos magyar aranyjáradék 91.90, Magya koronajáradék 91.0, Osztrák-magyar államvasút 160.40 Bécsi váltóár 849.50, Olasz járadék —, Alt. villamos-sági Edison 244.70, Gelsenkirchoni 199.60, Laurakohó 176.

Frankfurt, június 22. Zárlat. 4.2 száz.-os papírjáradék —, 4 száz.-os osztr. ar.-jár. 99.25 Magy. ar.-jár. 93.75 Osztr. hitelint. részv. 205.25 Osztrák-magyar Államvasút 159.50, Északnyugati vasút —, Buntich radi vasút —, Londoni váltóár 203.95, Bécsi Bank verein 137.50 Villamos részvény — 3 százalékos magyar aranykölcsön 77.25, 4.2 százalékos ezüstjáradék 98.30, Osztrák koronajáradék 92.40, Magyar koronajáradék 91.05 Osztrák-magyar bank 138.50, Déli vasút részvény 24.90, Elbövölgyi vasút —, Bécsi váltóár 849.—, Párisi váltóár 806.16, Union bankrészv. 153.50.

Hamburg, június 22. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst járadék 95.90, 1860. sorsjegy —, Déli vasút 24.90 4 százalékos aranyjáradék 99.—, Osztrák hitelrészvény

205.70, Osztrák-magyar államvasút 160.25, Olasz járadék 103.30, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 94.25.

London, június 22. Angol consol —

Páris, június 22. (Zárlat.) 3 százalékos francia járadék —, Osztr. aranyjáradék 100.— Magyar arany járadék 98.—, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 518.— 3/4 százalékos Olasz járadék 104.45, Déli vasúti elsőbbségi kötv. 298.—, 5 százalékos marokkói járadék 529.— 4 százalékos 1890. román kölcs. —, 4 százalékos amort. románjár. 1905. 95.60, 5 százalékos orosz járadék 104.75 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 104.65 4 százalékos spanyol jár. 96.65 4 százalékos unifikált török jár. 93.42 Török sorsjegy 218.25 Török dohányrészvény —, Osztrák földhitelintézet 1.85, Osztrák Laenderbank 668, Magyarjelzálogbank 519.—, Banque de Paris 18.8 Banque Ottomane 716.—, Osztrák-magyar államvasút —, Déli vasút 132.—, Meridionalvasút 652.—, Hartman gépgyár 734.— Rio Tinto 17.83, Sucrerie d'Égypte 76.—, Tula 512.— Urilkányi község 84.—, Chartered 41.75, De Beers 478.50 East Rand 120.50, Jagersfontein 209.50, Trans. Land Comp. 55.75, Váltó Amsterdamra (rövid) 209.50, Váltó német piacokra (rövid) 123.90, Váltó Bécsre (rövid) 105.25, Váltó Belgiumra (rövid) 7/16, Olasz arany-váltó rövid 5/16, Váltó Svájcra (rövid) 1/16, Csokk Londonra 253.05, Magánkamatláb 2 1/2.

Üzleti tudósítások.

Budapesti szeszjegyzés.

Table with 3 columns: Milyen időre?, Nyers, Finomított. Rows include Azonnali szállításra, Szeptember-májusra, Szeptember-augusztusra, Julius-decemberre, Irányzat: Szilárd, Bécsi nyersszeszjegyzés, Prágai, Lenbergi, Trieszti exportszesz (finom).

Kőbányai sertéspiac.

Június 22. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli súlyban) 152-158 fillér, Fialat közép (páronkint 251-320 kilogrammig terjedő súlyban) 160-164 fillér, Közép (páronkint 240-280 kgr.) 166-170 fillérig.

Sertéslétszám: 1911. évi július hó 20. napján volt készlet 27393 drb. — 1911. június 21-én felhajtott 98 drb. — 1911. június 21-én elszállított 244 drb. — 1911. június 21. napjára maradt készlezen 27347 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: üzletellen.

Sertéskonsumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbizottság igazgatóságától.) 1911. június 22. Ezszó napi eladatlann maradvány 338 drb sertés, 21 drb süldő. Pótfelhajtás 124 drb sertés, 9 drb süldő. Mai felhajtás 473 drb sertés, összesen 935 drb sertés, 30 drb süldő. Eladatott 723 drb sertés, 2 drb süldő. Mai maradvány 195 drb sertés, 28 drb süldő.

Arjegyzés. Zsirsertés. Öreg I. rendű 350 kgr. felül életsúlyvonással 144-152 fillér, Öreg II. rendű 280-350 kgr. életsúlyvonással 144 fillér, Fialat nehéz 300 kgr. felül életsúlyvonással 150-156 fillér, Fialat közép 220-300 kgr.-ig életsúlyvonással 152-167 fillér, Fialat könnyű 120 kgr.-ig életsúlyvonással 160-170 fillér, Hussertés nehéz 300 kgr. felül életsúlyvonással 154 fillér, Hussertés könnyű 140-300 kgr.-ig életsúlyban 168 fillér, életsúlyvonással 156-172 fillér, Süldő belföldi életsúlyban 108 fillér, A vásár irányzata vonatott. Az árak emelkedtek.

Budapesti vágómarhavásár.

Június 22. Vágómarhák. Felhajtott magyar bika 160 drb, magyar ökör 1303 drb, magyar tehén 589 drb, magyar bivaly 151 drb, Boszniai növendékmarha 47 drb, Pótfelhajtásra bejelentve 29 drb. Összesen 2279 drb vágómarha. Ezenkívül 569 drb a hét folyamán a vesztégyvásáron. Arjegyzések: métermázsánként életsúlyban, levonás nélkül, vágómarhákért: Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 86-97 koronáig, kivételesen 100-102 koronáig, középminőségű 74-84 koronáig, silány minőségű 62-72 koronáig, Magyar paraszmarha, jobb minőségű 72-84 koronáig, silány minőségű 58-70 koronáig, Tarka hizott ökör, legjobb minőségű 88-101 koronáig, kivételesen 108 koronáig, középminőségű 78-86 koronáig, silányabb minőségű 66-76 koronáig, Bika jobb minőségű 84-98 koronáig, kivételesen 102-104 koronáig, silányabb minőségű 68-82 koronáig, bivaly 66-72 koronáig, Magyar tehén 58-83 koronáig, kivételesen 86-88 koronáig, Tarka tehén 60-96 koronáig, kivételesen 98 koronáig, kiesontozni való marha 52-58 koronáig, növendékmarha 62-84 K-ig, kivételesen 88 koronáig, Mind 100 kilónként életsúlyban.

A felhajtás körülbelül 500 darabbal kisebb volt a múlt hetinél, dacára annak, a irányzat lanyha volt, az árak általánosságban 2 koronával nem-ként esökkentek, mert idegen vevők kisebb számmal vettek részt a bevásárlásban s a helybeli hufogyasztás hanyatlott.

Az ünnep miatt a jövő heti vásár szerdán, a vesztégyvásár pedig kedden fog megtartatni.

Budapesti szurómarhavásár.

Június 22. Felhajtott: 332 drb élő borjú (közte 16 rugott, 80 drb élő bárány. Arjegyzések: Elsőrendű élő borjúkért 116-126 fillér.

lényig, kivételesen 128-132 fillér, közpminőségű élő borjúkért 104-114 fillérig, silány és rugott borjúkért 70-100 fillérig kilogrammonként (levonás nélkül.) Az irányzat élénk volt, az árak 4-6 fillérre; kgként emelkedtek.

Bécsi szurómarhavasár.

Június 22. A mai vásárra fölhoztak: 4124 drb borjú, 1737 db fiatal sertést, 409 levágott sertést, 690 drb levágott juhot, 57 drb bárányt. Eladási árak kilogrammonként: Levágott borjú 108-140 fillér; elsőrendű 146-164 fillér; tegeleje 166-176 fillér; élő borjú 100-112 fillér; levágott huasertés 128-150 fillér, könnyű sertés 152 fillér; élő juh 68-76 fillér; levágott juh 120-132 fillér; bárány 36-44 korona páronként.

Heti lóvásár.

Június 22. A székesfővárosi Tattersall telepen ma megtartott heti lóvásárra felhajtottak 543 elsőosztályú, 628 másodosztályú, összesen 1171 lovat. Eladtak 730 darab lovat. A székesfőváros vágóhidja számára megvevett 108 drb lovat 24-176 korona között váltakozó áron.

VIZÁLLÁS.

június 21. június 22. június 21. június 22.

Table with columns for location (Inn, Duna, Merva, Vág, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Latorca, Laboroz, Ung) and water level measurements in meters for various stations.

Kivonat a hivatalos lapból

— Junius 22. —

Kinevezések. A király dr. Albeigi lovag Strobl Ede, főudvarnagyi hivatali udvari titkár osztálytanácsosa és dr. Fachini Román wieni tartományi bírósági járásbíró, a főudvarnagyi hivatalhoz udvari titkárrá; a főudvarnag dr. Homma Ferencz udvari fogalmazó-gyakornokot a főudvarnagyi hivatalhoz másodosztályú udvari fogalmazóvá;

az igazságügyminiszter Keresztesy Lajos kir. ítélőtáblai bírói ezimel nyugalmazott kir. törvényszéki bíró, a sátoraljaújhegyi, Jánosy Gábor vármegyei árvaszéki ülnököt a szombathelyi, Gruber József nyugalmazott m. kir. honvédszázados a pozsonyi és Szabó Endre nyugalmazott tanítót a nyiregyházi kir. törvényszék mellé pártfogó tisztviselőkké;

a pénzügyminiszter Paulik Gyula díjtalan pénzügyi számgyakornokot a trencsényi m. kir. pénzügyigazgató-ság mellé rendelt számvevősnél, ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi számgyakornokká a máramaroszigeti m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevősné;

a trencsényi pénzügyigazgatóság a Zsolnán felállítandó vámhivatalhoz Horvay István pénzügyi fővigyázót hivatalosolgávvá nevezte ki.

Áthelyezés. A m. kir. igazságügyminiszter Czobor Miklós ipolyvási kir. ügyészt a széksárdi kir. ügyészséghez helyezte át.

Névváltoztatások. Gyoleczán Julianna, György és Kata, továbbá kiskoru Gyoleczán János, Ilona és István budapesti lakosok család nevének Gyulaira, kiskoru Weinstingel József felső kereskedelmi iskolai tanuló, budapesti lakos család nevének Borosra, kiskoru Pfister (Pfiester) János felsőkereskedelmi iskolai tanuló, budapesti lakos család nevének Erdélyire, Grün Hugó budapesti illetőségű ugyanottani lakos család nevének Törökre, kiskoru Klein Jenő Jakab joghallgató, budapesti lakos család nevének Gelléire kért átváltatását a belügyminiszter megengedte.

Pályázatok. A máramaroszigeti m. kir. pénzügyigazgatóság pénzügyi szemlései állásra két hét alatt, a löcsei m. kir. pénzügyigazgatóság több pénzügyi fővigyázói és vigyázói állásra két hét alatt; az erzsébetvárosi kir. törvényszék elnökéhez a hosszúsági járásbírósnál betöltendő telekkönyvezetési állásra két hét alatt; a szatmárnémeti törvényszék elnökéhez a színvonalai járásbírósnál betöltendő irnoki állásra négy hét alatt; a nagyikindai kir. törvényszék elnökéhez a billedi járásbírósnál betöltendő irnoki állásra négy hét alatt; a pozsonyi m. kir. pénzügyigazgatóság a dunaszerdahelyi adóhivatalnál betöltendő szolgái állásra június hó 31-ig nyújthatók be a szabályszerűen felszerelt kérvények.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban tegnap — kivéve a Dunántúlt és a Duna balpartjának nagy részét — minden felvett többnyire zivataros eső és különösen Erdélyben esett nagy mennyiségben (Botfalva 53, Brassó 36, Gyergyószentmiklós 32, Nagyszében 26, Óradna 27 mm.). A hőmérséklet általánosan alacsony és reggelre különösen Erdélyben súlyos jelentékesen; maximuma Egerben 30 fok C s minimuma Tatrafüreden 6 fok C volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Meleg és száraz idő várható. (Sürgöny-progn.: Meleg, száraz.)

Weather forecast table with columns: Állomás, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerinti, Szellő irányja és erője, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet max. min.

EGYETERTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatal igazgató: PAJOR MÁTYÁS

Large financial table titled 'Budapesti értéktőzsde' (Budapest Stock Exchange) with columns for various securities, bank shares, and exchange rates. It includes sub-sections for 'Államadósság', 'Záloglevelek, elsőbbségek', 'Bankok', 'Takarékpénztárak', 'Biztosító társaságok', 'Gőzmalmok', 'Iparvállalatok', 'Borsjegyek', and 'Közlekedési vállalatok'.

KÜLÖNFÉLÉK.

Rózsával álmodom...

Rózsával álmodom s tövisek közt járok,
Szeretetre vágyom s egyedül bolyongok,
Désibábját láttam csak a boldogságnak,
Nekem árnyékomb szergődött a bánat.

S meg kellett tanulnom, némán, érzéketlen
Szerelmes szívemet halálra itélni,
Szép álmaim felett, könytelen szemekkel,
Dacozsan, gögösen, — napirendre térni.

Osváth Zsuzsika.

(Meddig fiatal a férfi?) Egy madridi ujság nemrégiben azt a fejtörőt adta olvasói elé, hogy: Milyen életkorig marad fiatalnak a férfi? A kérdésre száz meg száz válasz érkezett s az érdekesebbeket itt közöljük: „A férfiak addig fiatalok, amíg az asszonyok előtt titkolni nem kezdik, hogy öszülnek!” „A férfiak abban a pillanatban szünek meg fiatalok lenni, amikor az asszonyok csupán öngő czélok miatt szeretik őket.” Egy fiatal asszony sóhaja: „A férfiak addig fiatalok, amíg nem gondolnak a házasságra!” „Asszonyok előtt addig fiatalok a férfiak, amíg minden komikus jelleg nélkül szerepelhetnek szeretőként.” „A férfi addig fiatal, amíg nem biztosítják arról, hogy valóban fiatalos.” „A férfi akkor öreg, amikor fiatal leányok hideg ajakkal csókolják meg.” Egy fiatal asszony-ítélete: „A férfi nyolcz nappal a nősülés után öregedik.” „Ha a leány mosolyog rád és az anyja homlokát ráncolja emiatt, fiatal vagy; ha fordítva történik, ugy megöregedett.” „Akkor már egyáltalán nem fiatal a férfi, amikor filozofál az asszonyokról, ahelyett, hogy szeretné őket.” „Öreg a férfi, igen öreg, ha óvakodik az asszonyok csalafintaságától.” „A férfiak feleségeikkel szemben igen hamar az öreg ember szerepébe lépnek, más asszonyokkal szemben már örökké fiatalok maradnak.” „A férfi akkor öreg, ha nem képes letérlni többé, hogy megkösse egy szép asszony cipőszalagját.” „Akinék áldozatul esnek az asszonyok, az fiatal, aki az asszonyok áldozatul esik, öreg.” „A férfi addig fiatal, amíg feltékenységet tud keltetni az asszonyban.” A díjat — az utolsó válasz nyerte meg, mert a 28.256 szavazat közül erre a válaszra jutott legtöbb szavazat.

(Mária Antoinette legyezője.) Londonból jelentik, hogy Mária Antoinette ereklyéinek egyetlen gyűjteményét lord Ronald Sutherland Góvától Pierpont Morgan vásárolta meg. A gyűjteményben sok történeti értékű tárgya van a szerencséslen királynőnek. A legértékesebb darab egy gyönyörű festésű legyező. Ez volt az egyetlen tárgy, amit hazijáról magával vihett Franciaországba, ahol teljesen új kelengyét kapott. Párisba való bevonulásakor a legyezőt a szüzek szónokának adta, aki később Denin herceggel felesége lett. Lord Sutherland 1860-ban kapta ajándékba ettől a csarjától a legyezőt, amikor a lord III. Napoleon udvarában az angol király követeként szerepelt. A gyűjteményben több igen értékes medaillon és miniatűr is van.

(Tüzlő-vonatok az amerikai vasutakon.) Az északamerikai Egyesült-Államokban az elmúlt év rendkívül száraz nyara után roppant sok erdőégés fordult elő. Ennélfogva egyes vasutagazgatóságok intézkedéseket tettek azért, hogy mozdonyzikkal által okozott erdőtüzeknek lehetőleg elejét vegyék. Így a Csikágó és Északnyugat vasut, a nagyterjedelmű erdőségek mentén tüzlő-vonatokat szereltek föl, hogy ezek révén a mozdonyzikkra által a vasuti pályákon, valamint az erdőségekben előidézett tüzek ellen védelmet nyújtsanak. A tüzlő-vonatot három kazánkoscsóból, melyeket tömlők kötnék össze egymással és egy gőzfecskendőből áll, melyből 6 darab 52 mm. átmérőjű elég hosszú cső nyúlik ki. A kazánkoscsik ürtartalma 108 köbméter. Ezek állandóan vízzel vannak megtöltve és mindig utra készen állanak. Egy tartalékmózdonyt folyton befűtve tartanak, úgy, hogy azt tűz esetén bármikor elindíthatják. A mozdony a vonat továbbításán kívül gőzt is szolgáltat a városkától nyugatra részére és ezenkívül utközben a vízkészletet tavakból vagy folyókból is kiegészítheti. A tüzlő-vonattal megejtett kísérletek igen jól sikerültek, minélfogva remélik, hogy az új berendezés az őriási károkat okozó erdőtüzek ellen hathatós védelmet fog nyújtani.

(Egyetlen fatörzsből épült ház.) A Washington államban, nagy fenyőerdő közepén fekvő Elma városának van egy nevezetessége. Egyik kétemeletes, 14 szobás lakóháza ugyanis egyetlen fenyőnek a faanyagából épült. Ez a fa egy óriási Douglas-fenyő volt, melyet a városkától nyugatra vágtak ki. Nyulánk törzsből összesen 40.000 láb hosszú használható fát hasítottak ki. A törzset hat részre osztották. Kéreg nélkül a fa átmérője 2 és fél méter volt. A földtől az első áig 30 méter, a

csucsáig pedig 100 méter volt a magassága. A mostani faárak mellett ennek a faóriásnak értéke összesen 4000 márka volna.

(Mozi az emberevők földjén.) A mozi hődtő utjában egy új területre bukkant és igen természetesen ott is kitézte győzelmes lobogóját. Ujjlandban, amelyet eddig mint az emberevők földjét ismertünk, most egy kinematográf-színházat nyitottak, a legújabb stílusban, kb. 1500 nézőre berendezve. Érdekes jelenség, hogy a kultura eme vívmánya már is oly sok követőre talált, hogy egy 1500 személy befogadására alkalmas kinematográf-nak létjogosultságot ad. Mindenesetre azonban bátorság kell ebben a színházban az operatőri állás betöltéséhez, mert az igen tisztelt nézők elragadtatásukban esetleg megehetik az operatőri filmezőtől egyútt.

(Szivar-filozófia.) Az ember ragaszkodik régi halitátelekhez és megkedvelt szokásokhoz. A filozófus feladata, hogy eléje tartsa az igazság éles tükrét, hogy gyökerestül kitépje belőle a téves hitet. Ilyen radikális véleménypüsztitónak mutatkozik Brooks Sidney angol író, aki feladatául tűzte ki, hogy a szivarozókat eltéríti az elavult nézetektől. A „Times” hasábjain így oldja meg a nagy problémát, hogy mint lehet a jó szivart felismerni, anélkül, hogy rágyujtana az ember. Szerinte tévesek mindazok a módok és elméletek, amelyekkel a szivar értékét az élvezés előtt kitalálni igyekeznek. Teljesen hibás az az általános hit, hogy a sötét szín erős, a világos pedig gyöngye szivart sejtet. A szivar színe semmiféle összefüggésben nincs az erejével. Döreség az is, hogy nyomkodják és szagolgatják a szivart, mert ilyen uton nem lehet semmire sem következtetni. Sokan ahhoz az eszközöz folyamódnak, hogy vizsgálgatják a hamu színét és szilárdságát. Ennek sincs értelme. A legfinomabb havannák sem égnek fehér, hanem aczélszürke hamuval, amely meglehetősen könnyen szét-esik. A foltok a szivaron nem vallanak sem jó, sem rossz minőségre. A nedvesség és a szárazság kedvelése, divat dolga. Az amerikaiak például a nedves és az angolok a száraz szivarokat szeretik. A legfontosabb az, hogy helyes legyen a szivar elraktározása és hogy a szállításnál átessen a tengeri betegségen. A jószágnak külső ismertető jelei nincsenek. Aki a kvalitásra kíváncsi, az legokosabban teszi, ha rágyujt.

FÉRJ és FELESEG

REGÉNY.

Írta: J. LIES.

81

— Látod ebben igazad van s ha én nem fartom alkalmasnak a mai éjszakát arra, hogy tervünket végrehajtsuk, azt tudd be annak, hogy nagyon félek egy esetleges sikertelenségtől. Ez azt hiszem érthető is az előzmények után.

— Természetesen, de várakozásra sincsen időnk, mert például holnap már nem dolgozhatnánk azzal a biztonsággal, mint ma. Lehet ugyan, hogy a viszonyokkal holnapig jobban tisztába tudnánk jönni, de viszont az is lehet, hogy nem. Holnap pedig már gondolataink között lebegnek a bizonytalanság tudata. Minden pillanatban attól kellene félnünk, hogy hátha megérkezik Waldensée. Ma bizonyos vagyok benne, hogy nem teremhet itt s ezért ma a leghetlenebb tervre is vállalkozom annál is inkább, mert határozottan tudom, hogy emberei sokkal hanyagabbak, semhogy kijátszani ne lehetne őket. Aztán meg tudod, az is igen fontos, hogy most teljesen biztonságban érzik magukat. Ha most nem használjuk ki a bizalmat, melylyel Paquin ékszerész iránt viseltetnek, holnap talán már késő lesz. A báró haza érkezik, rögtön észreveszi, hogy az ékszeresek mind hámisak. Egy sürgöny Paquinak Párisba s mi le vagyunk leplezve. Sőt többet mondok. Itteni működésünk lehetetlenné van téve, mert nem valószínű, hogy a rendőrség bele ne avatkozzon a dologba. Waldensée amennyire agyafurt, minden bizonynyal feljelentést tesz a család ellen, sőt minden bizonynyal azt fogja állítani, hogy nagyobb pénzösszeget esaltunk ki tőle előleg fejében. Így aztán alaposan körülszámolja magát úgy, hogy mi talán meg sem tudjuk majd közelíteni hosszú időn ke-

resztül. A mai nap teljesen a miénk. A ház teljesen elhagyott úgy, hogy talán erőszakkal is boldogulhatunk szükség esetén. Te nem hiszed, mennyire elvesztik ezek az emberek fejüket, ha arról van szó, hogy magukra vannak hagyatva. Varsóban is csak így történhetett meg, hogy Kintovinnel annyira zavarba tudtuk hozni őket.

— Hát amint gondolod — mondotta Jörksen rövid gondolkodás után. — Neked sokkal nagyobb gyakorlatod van az ilyen ügyekben, mint nekem s te minden bizonynyal jobban ismered ezeknek az embereknek a lélektanát, mint én. Ha tehát te ezélszerűnek véled a ma esti próbálkozást, én mindenben rendelkezésemre állok. Ki kell jelentenem azonban még egyszer, hogy huzódózásom oka nem a félelem, hanem egy esetleges balsiker. De belátom most már, hogy neked van igazad. A nap hátralévő részét kedélyes beszélgetésben töltötték el a barátok, majd mikor sötétedni kezdett, Hermann figyelmeztette Jörksent, hogy ezélszerű volna egy kis sétát tenni a báró kastélya felé.

Gyalogszerrel indultak utnáy mindketten, az uteza forgalmas volt. A kereskedések előtt százakra menő embertömegek mozogtak. Mindenki sietett, mintha valami sürgős elintéznivalója lett volna. A két barát nyugodt léptekkel fordult be a Fő-utczába, hol a Waldensée palota is volt.

Hermann alaposan szemügyre vett mindent. Az ablakredőnyök le voltak bocsátva a kapu zárva volt. A földszinten csak egy ablakból derengett világosság, az emeleten kettő volt világos.

— Ugy látszik itt nem sokat fogunk látni — szólalt meg Jörksen, mikor elhaladtak a ház előtt.

— Oh, de hogy nem — felelte Jörksen. — En most már tisztában vagyok vele, hogy hol kell keresnem Kertsennét. Sőt azt is megállapíthatom, hogy a helyzet nagyon kedvező reám nézve. Ugy látszik, hogy az itthon ma-

radtak a földszinten helyezkedtek el, míg az asszony az első emelet egyik utczai szobájában van fogva.

— Lehetetlen, — mondotta Jörksen. — Ennyire bátraknak még sem hiszem őket. Külömben ez már nem is bátorság, hanem egyenesen vakmerőség lenne tőlük. Hisz Kertsenné minden pillanatban felrántathatná az ablakokat s lekiálthatna az utczára. Ha ezzel nem is tudná elérni, hogy kiszabadítsák, azt minden bizonynyal elérné, hogy a rendőrség figyelmét felkeltsé.

— Igen, ezt megtehetné, de csak akkor, ha nem volnának automatikusan záródó ablakok. Így azonban nem igen hiszem, hogy ez megtörténhetne, annál is inkább nem, mivel valószínű, hogy ha betörné az ablakot, először a házbelieliek lennének figyelmessé s így mindössze csak azt érné el, hogy még szigorubb felügyelet alá vennék. Mäskülömben el lehetsz rá készülvé, hogy Nikolajevics Nikolaj-alaposan kiktatta, hogy miként kell viselkednie, s hogy menekülési kísérlet esetén mi vár rá. Kertsennét máshol el sem helyezhette és pedig azért, mert szegény asszony most ugy szerepel, mint neje. Az pedig okvetlenül feltűnő volna, ha ő maga az utczai, míg neje az udvari szobákat foglalná el. Még egy eshetőség maradna tehát hátra, az, hogy szegény asszony megunva rabságát, bezuzza az ablakokat s botrányt provokál, hogy felhívja az utczán járók figyelmét. Az ablakon a ráncszat miatt nem ugorhatik ki, s így valószínűleg mindenki azt hinné, hogy véletlenül törte be az ablakot, vagy tegyük fel, hogy mégis figyelmessé lenne valaki. Akkor a báró minden bizonynyal gondoskodna róla, hogy nejét erősen idegbajosnak vagy éppen örültnek nyilváníttassa. Te mosolygysz ezen, pedig én határozottan mondhatom, hogy így történne, s a hatóság mitsem tudna tenni ellenük. Bizonyosan szegény asszonynak is van tudomása arról s azért szenved olyan hihetetlen megalázzal.

(Folyt köv.)

SZINHÁZAK.

Péntek, 1911. június 23-án.

VIGSZINHÁZ

Diákelet.

(Alt-Heidelberg)

Színmű 5 felvonásban. Írták: Meyer-Förster Vilmos. Ford.: Márton Miksa. A dalszövegeket írta: Heitai Jenő.

Szemlélet

Károly Henrik Tanay
Haugh Balassa
Br. Passarge ifj. Ditrői
Br. Metzinger Hárdi
Br. Breitenberg R. Szalóki
Dr. Jüttner Sz. Ágyi
Lutz Tihanyi
Gr. Astoberg Tapolczay
Katica S. Komlóssy I.

Kezdeté 1/28 órákor.

Fővárosi Városligeti Színház

Az ártatlan Zsuzsi.

Operette 3 felvonásban. Írták: Antoni Mars és D'Esvalières. Zenéjét szerzője: Gilbert, Fordította: Mérei Adolf.

Személyek:
Des Aubrais Konrad Sajó
Delphine, felesége Veszprémi
Jaqueline } gyer- Radó N.
Hubert } mekei Szalay
René Boislerette Fekete
Pomerai, gyáros Szabolcs

Szranne, felesége Kury Klára
Charanze, magánzó Kellér
Rose, felesége Károlyi I.
Kezdeté 1/28 órákor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZINHÁZ.

(BUDAI SZINKÖR)

A rejtélyes ember.

Társadalmi színmű 4 felvonásban. Írták: Da Lorde Audre és Binet Alfréd. Fordította: Dr. Komor Gyula.

Kezdeté 1/28 órákor.

APOLLO-PROJEKTÓGRAF

Szépszínház-utca 1-2.
Telefon 88-39.

1911. június 22-től f. hó 26-ig a teljesen új felhelti műsor.

Tévedések játéka (komédia). Masaffra (rajzfelvétel). Világtalan (műfilm). Mozgófénykép Újság (heti aktualitások). Egy görbe nap (kazinczató mókák). Az antropológus (kómikus jelenetek). Máltai vitorlás verseny (sportfelvétel). — Bocsanat (drámai felvétel). Legközelebbi műsorváltozás hétfőn, f. hó 26-án. Az első előadás hétköznapokon d. u. 1/28 órákor, vasár- és ünnepnapokon 5 órákor kezdődik.

BEKETOW CIRKUSZ

VÁROSLIGET. TELEFON: 107-46.

Ma este 8/8 órákor

szenzációs új műsor.

3 Reinats 4 Perez 5 Grabnieff
a légkirályok. az egyensúly csodái. repülőtanács.

18 Mirza-Golem 7 KLEIN 5 NAMBA
perzsa csodaartisták. kómikus kerék-pár művészek. japán művészek.

Csütörtökön d. u. 4 órákor családi előadás a teljes műsorról félnyelvűekkel. — Vasárnap d. u. 4 órákor nagy előadás, a teljes műsorról, gyermekek félhelyárakat fizetnek.

VICHY

TERMEZETES SÓGYÁRTMÁNYAL.
Francia állami források.
VICHY-ETAT PASTILLA 2-3 darab étkezés után elősegíti az emésztést
VICHY-ETAT SÓ Vichy-víz készítésére
VICHY-ETAT KOMPRIMÁLVA alkális viz előállítására

TOST és MOLNÁR

kereskedelmi-, díszítő- és tájkertészete
BUDAPEST, VII. ISTVÁN-UT 50.
Elvállal ablak és erkélydíszítéseket, kertek, parkok tervezését, alakítását, fentartását. Aikalmi és állandó díszítéseket. Téli kertek berendezését, minden e szakba vágó munkát. :: :: ::
Telefon: 88-75. Telefon: 88-75.
Külső telep: Gyarmat-utca 25.

„ILONA“ teavajat

(édes tejszínből készült legfinomabb csemegevaj) —
fürdőtelepekre legelősebb napi arban szállítunk kívánt adagokban.

Szántó Samu és Szántó Adolf
Budapest, VII., István-ut 67. Telefon 56-48.

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstékszereket, serszjegyeket a azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5.
: : : : : (éjszakai szemből) : : : : :

JARDIN DE PARIS

VII. KER., ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-UT I. SZ.

Kezdeté 9 órákor. Kezdeté 9 órákor.

Az új attrakciókkal bővült júniusi slágerprogramm

Lucie König

a hírneves német kabarédíva.

Mascha Dignan

előadó művésznő saját zongorakiséréttel.

Richard Godni a Fledermaus művésze. Solti Hermin magyar dívő. Elle van de veit angol star. Ferdinand Seiler zongorahumorista. Új német bohózat. Bis daher und nicht weiter Lucie Königgel és Godnival. Sajó Géza, Sándor Stefi, Polónyi diadala aktuális szkecs. A unitálin teljesen új szoloműsor. — Eisner Tódorné, Kőkény, Kovács Lili, Boros stb. — A Tabarinban éjszától 6 új attrakció. Les 4 soucurs Levandovsky, Les Diez, Maud Sendemann stb. stb.

A kertet 7 órákor nyitják.

FŐNÖKÖK

ezrel eddig hiába vártak arra, hogy könnyű szerrel jussanak írógéphez.

HA FIZETNEK

havonta 20-30 koronát, kapnak egy elsőrendű, látható írásu, visszaváltós, tabulátoros, összeadóbillentyűs, automatikus sorváltós, csupa acézből és vasból gyártott, rendkívül tartós, univerzál-klaviatúra

Ujlaki-írógépet.

Nem írnak alá váltót és folytonosan halmozódó írodai munkálataikban könnyen

BOLDOGULNAK.

Barmely rendszerű használt írógépet legmodernebb Ujlaki írógéppel

BECSERÉLÜNK.

Díjmentes bemutatás országszerte. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

UJLAKI BÉLA Budapest, VII. ker., Erzsébet körút 28. sz.

Telefon 122-60.

Vidéki hivatalnokok, kik könnyű mellék-keresetre reflektálnak, közöljék címüket.

Vidéki képviselők kerestetnek.

Hirdetmény.

A magyar kiviteli és csomagszállítási részvénytársaság alkalmazottainak takaré-, hitel- és segélyegylete mint szöv. 1911. évi jul. hó 1-én d. e. 11 órákor

rendkívüli közgyűlést

saját üzleti helyiségeiben (Budapest, V., Merleg-utca 11. szám alatt) fogja megtartani.

Tárgysorozat:

Egy igazgatósági és két felügyelő-bizottsági tag választása.

A közgyűlésen részt vehet és szavazati jogával élhet minden szövetkezeti tag, aki a megelőző üzleti év első felében már a szövetkezet felvett tagja volt s a közgyűlés előtt legalább három nappal a közgyűlésen való megjelenésre jogosító szavazólapját a szövetkezet helyiségében átvezi.

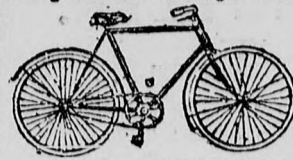
Az igazgatóság.

készpénzért, vagy részletfizetésre legelősebben

Butor ENHRENTREU és FUCHS

testvéreknek
Budapest, VI., Teréz-körút 8.
Képes árjegyzék ingyen. Telefon 88-39

Világhírű eredeti angol The Champion és Premier

kerékpárokat dupla barancsapágygyal és szabadonfutóval, 3 és 6 évi jótállással, minden árfelemlés nélkül szigorúan az eredeti gyári áron havi 12 és 16 koronás részletre adjuk és

kerékpár-alkatrészeket

az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat, láncozat, konuszokat és eszékéket óriási forgalmunk következtében mélyen leszállított nagyban eredeti gyári áron szállítunk vidékre is bárnova

LÁNG JAKAB és FIA

kerékpár- és alkatrész nagykereskedők

Budapest, VIII. kerület, József-körút 41. szám.
Fióküzletek: Baross-tér 4. és Budán: Margit-körút 6. Diszárjegyzékünk 1000 kóppel kerékpár- és alkatrészekről ingy. és bérn.

Nyaraláskor, fürdőhelyen megbecsülhetetlen kincs a jó könyv

Szórakoztató, mulattató, lelket üdítő, könnyű olvasnivalók:

- BIRÓ LAJOS: A Vizözön és egyéb elbeszélések. Ára 4 K
- KÁLNOKI IZIDOR: (Vulpes) Apa és fia és egyéb elbeszélések. Ára 4 K
- SZOMAHÁZY ISTVÁN: A krakélerék alkonya és egyéb elmékedések. Ára 2 K
- SZOMAHÁZY ISTVÁN: A férjhezmenés művésze. Ára 3 K

Nők, férfiak legféltettebb kincse a hosszú élet, az üde fiatal-ság, a jó egészség. Ezek ápolását, megőrzését tanítja:

- LORÁND A. dr. karlsbadi fürdőorvos nagysikerű könyve:
- A VÉNÜLÉS ELHÁRÍTÁSA és az élet meghosszabbítása célszerű élet-móddal és gyógyszerközökkel. Ára füzve 4 K, kötve 6 K

Az ifjuságnak, leányoknak, fiuknak való olvasnivalók:

- EMILIO SALGARI ragyogó fantáziájú, kalandos regényei: Cserna grófia, Akék hegyek kincse, Az aranymező királynője, Az alaszakai aranyások. Dombornyomású szines borítékban, egy-egy kötet 3 K
- MAY KÁROLY csodaszép utikalandjai:
 - A medvevadász 5 K
 - A Baikánon 5 K
 - A Rio de la Plata mentén 5 K
 - A sivatagon keresztül-kasul (két kötet) 10 K
 - A szkipeparok földjén 5 K
 - A datolyák honából 5 K
 - A Kordillerákon 5 K
 - Bagdadtól Stambulig 5 K
 - A Csendes-óceánon 5 K
 - A félelmetes 5 K
 - A Máhdi országa (két kötet) 10 K

Megrendelhető a kiadóhársulatnál Athenaeum Irodalmi és nyomdai részvénytársulatnál (Budapest, VII. ker., Rákóczi-ut 54. sz.), valamint minden hazai könyvtárusnál.

Heti műsor:

Junius hó	Vigszínház	Fővárosi nyári Színház (Budai Szinkör)	Fővárosi Városligeti Színház
24 Szombat	Nincs elvámolni valója?	Csókirály	Az ártatlan Zsuzsi
25 Vasárnap	{d. u. este	Az erdőszelvény	Kolumbusz baro
		Csókirály	Az ártatlan Zsuzsi

MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR

BUDAPEST, VII. KERÜLET, RÁKÓCZI-UT 32. SZÁM, A RÓKUS-KÓRHÁZZAL SZEMBEN.

saját érdeklődésben felhívja az összes sérülteket, hogy az összes kultúrállamokban szabadalmazott, különösen páratlan czólszerűségű kieserélhető nyomlappal ellátott **MULTIFORME sérvkötőkről** prospektust kérjenek. Ezen

Sérvkötő a legmesszebbmenő ígé- **Műláb** a lehető leg- **Műkéz** a legizlésebb **Műfüző** nyeknek is megfelel jobb kivitelben kiállításban

Támgepek, egyenestartók, haskötők, gummiharisnyák stb. mérték szerint jótállás mellett készülnek.

Hygienikus különlegességek! + Képes árjegyzéket kb. 1000 ábrával, ingyen, bérmentve és diszkrétan küldünk.

Szimonsz-kenyér

elismerett legjobb étrendi kenyér és delicatesse.

Kitűnő hatású székrekedésnél, gyomor- bajknál és cukorbetegségnél Vékony szeletekben vajjal, szjital, mézzel valódi csemege. Kapható Budapesten, minden jobb csemegeüzletben.

Vezérképviselő:

BERGER GYULA, Bpest, Dálnok-u. 9.

Szimonszkenyérgyár, Wien-Kagran

Szétküldés naponta postán és vasuton * Telefon: 67-03.

Vizsgálati ajándéku Iskolai könyvtárak számára legolcsóbb, legjobb és legalkalmasabb a

FILLÉRES KÖNYVTÁR.

EGY-EGY KÖTET KÖTVE 60 FILLÉR Szerkesztő Pósa Lajos EGY-EGY KÖTET KÖTVE 60 FILLÉR

Elbeszélések, regék, történelmi elbeszélések, versek, színdarabok, utalások gyűjteménye magyar fiúk és magyar leányok számára.

A most megjelent kötetek jegyzéke:

- 303-304. Lőrinczy György. Az Igmándi K. bég. Képekkel. 1.20
- 305-306. — A kaval fűzfák. Képekkel. 1.20
- 307. Balla Ignác. Tréfaország. I. gyűjtemény. Képekkel. .60
- 308-310. Sebők Zs. A bogarak háboruja. Képekkel. 1.80
- 311. Balla Ignác. Tréfaország. II. gyűjtemény. Képekkel. .60
- 312. — Tréfaország. III. gyűjt. Kép. .60
- 313. Tányértalpu koma a fotografusnál és más elbeszélések. .60
- 314. Havas Mihály. Hirvirágok. .60
- 315. Lőrinczy György. Amit a kender mosél. .60
- 316. Havas I. Csodálatos paripa. .60
- 317. Dingha B. A tarisznyás király. .60

Teljes jegyzéket, valamint mintakötetet kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal: Singer és Wolfner könyvkereskedése, Budapest, VI. ker., Andrassy ut 10.

Megrendelésnél minden számért 64 fillér (4 fillér portóra való) küldendő be, hogy aztán bérmentve küldjük meg a rendelt köteteket. Husz kötetért 12.- korona küldendő be. — Minden kötet külön is kapható.

ARCZ-MASSAGE FŐLŐSLEGES!

ORIZOL

vagy Rizsvaj törv. véve. Az éretlen rizs TEJNEMŰ nedvéből készített csodás és gyors hatású arcz-szöplő.

Teljesen kisimítja a ráncokat! Egy adag ára 3 K 50 f. Egy drb szappan ára 1 K 50 f.

Főraktár Magyarország részére: Bpest: Török gyógytár Király-u. Kolozsvart: Dr. Biró gyógytára.

MAGYAR-HORVÁT TENGERI GŐZHAJÓZÁSI R.-T., FIUME.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba. A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül hetenként négy gyorsjárat Fiuméből, Zara, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragusa) Castelnuovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra, Cattaróig csak 24 óra.

Fiume-Venezia: hetenként 3-6 gyorshajó-összeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként 2-3 gyorshajó-összeköttetés.

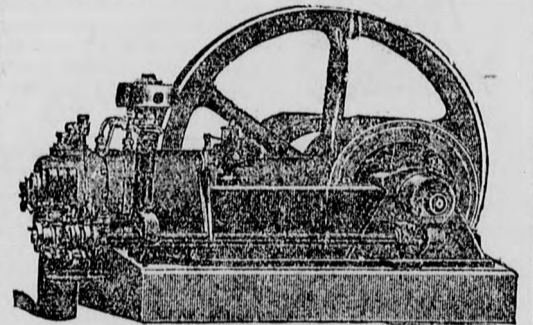
Fiume-Ravenna: hetenként egy járat oda és vissza.

Ezen gőzök közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, ugyancsak Veneziában és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé, stb. stb. A gőzhajó modern kényelemmel, hálófülkékkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak felszerelve.

Bővebb felvilágosítást nyújt a Központi Menetjegytroda, Budapest (V., Vigadó-tér 1.) és annak összes magyarországi fiókrodái.

NICHOLSON-LIETZENMAYER szabadalmazott

nyersolaj hőerőgépek

A jelenkor legjobb motorjai. Egyszerűsített **DIESEL**-rendszer fekvő elrendezéssel.

Nyersolajfogyasztás óra- és tényleges löcönként kb. 1 fillér.

Kifogástalan minőségben szállítja:

"NICHOLSON" gépgyár r.-t. Budapest, VI. ker., Váci-ut 17. szám.

Mindennemű férfi és női NEMI BETEGSÉGEK

ugyszintén vér-, hör-, idegbajok, hajakór (siphilis) és férfigyöngeség (impotentia) alapos gyógyítására legjobban ajánljuk

Dr. KAJDACS

rendelő intézetét

BUDAPEST, VIII., József-körut 2. sz.

Rendel 10 órától 4-ig és este 7-8-ig. Levél útján is biztos gyógyulást tartunk azok, kik személyesen meg nem jelenhetnek vagy távol a fővárostól laknak. Gyógyszerek utasítással kívánatra küldetnek.

Csuz, Kőszvény?

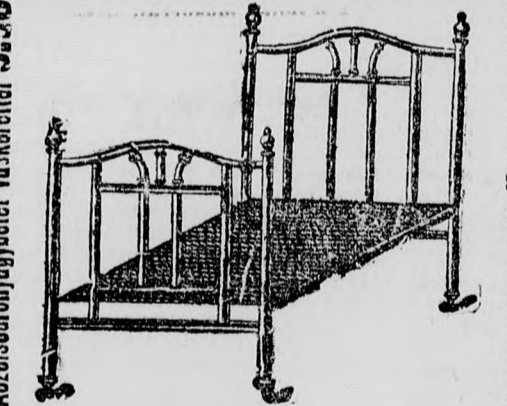
A ZOLTÁN-féle csuz és kőszvény elleni kenőcs már nehányszori bedörzsölés után elmulasztja a kínzó hasogató fájdalmakat.

ÜVEGJE 2 KORONA.

Zoltán gyógyszerárban

BUDAPEST, V., Szabadságtér.

Rézágy 32 frt

Acélsodronnyágybőrrel vaskeretrel 5.50. Az itt bemutatott vaságy sodronnyal és rézdiszítéssel bármely színre emállirozva 16 frt. Mindennemű vas- és rézbutort legolcsóbban szállít

NÉMETH fémbutorgyára, V., Koháry-u. 19.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb

Pap lan Pap lan Pap lan

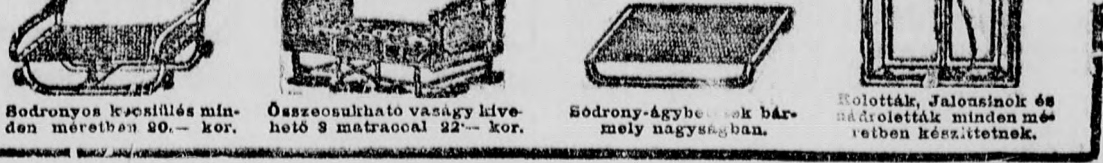
Kárpitosáru-, réz- és vasbutorgyáros, fabutor, nád- és kertibutor, ernyő és sátor, minden méretben megrendelés szerint is. Gyógykezelő fehér és szürkeporócrok, gypaju- és flaneltakarók, szönyegek minden nagyságban, storrok, szövet- és csipfelfüggyök, ágytoritók, butorszövegek és mindentelje kellőké nagy választékban. Gyermekszékek és keresztelőkészleteket a leggyorsabbútól a legfinomabb kivitelig

Szálloda-, intézet-, fürdő- és kórház-berendezési gyár

GICHNER JÁNOS

Budapest, VII., Erzsébet-körut 20. Gyár: VII., Kertész-u. 7., 9. és 20. sz.

Árjegyzék bármelyre kívánatra ingyen és bérmentve küldetik

Sodronyos készítésű minden méretben 20.- kor. Összeoszukható vaságy kivétel 3 matracal 22.- kor. Sodrony-ágybőrök bármely nagyságban. Kollták, Jalonsinok és nádoletták minden méretben készíttetnek.

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérral, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérral, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények,
okmányszekrények, használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V. Bálvány-utca 6-C.

Férjhezmenendő úrhölgyek
előjegyezve tizenötezerévtől feljebb, hozományösszeg a legkülönbözőbb fokozatokban, 10.000, 30.000, 60.000, 120.000 és marasztalósszegig. Bővebbet Faragó Jenő elsőrangú házassági irodája, Rákóczi-utca 86., I. em. I. (Diszkrét, lépcsőházi bejárat.)

Akar ön szellemes lenni? Akar a társaságban tekintélyhez jutni? Akarja, hogy kellemes társalgónak tartassák? Olvassa el a „Társalgás Művésze” („Ellenállhatatlanságtitka”) rendkívül érdekes könyvet. Megtudja ebből, mint viselkedjen, hogy férfit, nőt, alattvalót, feljebbvalót egyaránt meghódítson. Korrekt útmutatója lesz az élet minden helyzetében! Tartalomjegyzéket ingyen küld Deák, Budapest, Rákóczi-utca 86.

Asztalosok
új védelmi forrást leíró képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a „Kezdet” szerkesztőség Budapest, Nagymező-utca E. 46.

Pénzszekrényeket
tíz- és betörésmenteseket ajánl olcsó áron Budapesti pénzszekrénygyár, Rákos-u. 4/h.

A gyakorló
gyorsírók Társasága gyorsírási (Gabelsberger-Markovits rendszerű) és gépirás magyar és német tanfolyamaira, különféle rendszerű, látható írású gépekre beiratkozhatni naponként. Beiratási díj nincs. Tandíj igen mérsékelt. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba segítjük. Telefon 18-09. GLOGOWSKY és TÁRSA, Andrássy-utca 12. és Révay-utca 6. szám.

Butorhitel
Jegyűbb rendszer szerint. Azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy mindenféle butorokat készpénzárak mellett, meghatározott időre, részletre eladhassunk, mint hogy a kellemetlen bankeljárásokat mellőzhetjük és csupán 5 százalékos kamatot a mindig osztozó összeg után számítunk fel. Butorválaszték a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig jótállás mellett. Bővebbet Liszt István IV., Kristóf-ter 8., I. em. Butorraktár.

Temetkezési
vállalkozók, intézetek, egyetek, társulatok részére képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a Budapesti Ravatalgyár Részv. társ. Nagymező-u. E. 46.

MAGANTANULÓKAT
polgári iskolai, gimnáziumi, kereskedelmi iskolai magánvizsgálatokra, érettségire felkészítő előkészítő Magyar Tanügyi Intézet Rottenbiller-utca 5/a. sz.

Pályázatok.
Több száz pályázatot mindenféle szakmából közül az Országos Pályázati Közlöny mai száma. Ingyenes mutatványszám. IX., Üllői-ut 55. (ezelőtt József-körút 38.)

Zálogcédelulákat
veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt, platínát és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiválto és teljes értékűkifizetem. Ugyanitt aranyláncok olcsón kaphatók.
SCHILLER IZIDOR
ékszerkereskedő
Budapest, Sip-utca 8.
Telefon 54-74.

Saját gyártmányú fürdőkádak 14 kor-tól feljebb; fűtött kádak 60 kor-tól feljebb. Elváltak mindenféle kúszóvályúk és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbb áron.
LEFKOVICS ADOLF
Budapest, VII., Wesselényi-u. 51/E.
Telefon 118-46. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Parlamenti
gyorsírók által vezetett magyar német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiai tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyama. Alapította Markovics Iván 1863-ban. Biztos állás közvetítés. Közérvényű egyesületi oklevelek. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola (Csak Liszt Ferenc-ter 10., május 1-től Hegedűs Sándor-u. 7.) Czinre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépcégektől s más hirdetésünket utanzó újabb tanfolyamoktól független. — Telefon 64-68.

Halló!
Egy remekhangú hangverseny
gramofon
10 drb. dupla nagy lemezzel
20 frt.
Ne mulassza el rendelését mielőbb feladni.
Gabuska, Czigányzserlem, Palkó, Trombitás, Bukj el, Nagyszéknya, sib lemez, udonságok óriási raktára.
A lemezek dbja 1.25 frt
Nagy raktár Pathe ü-nélküli gépek és lemezekből, eredeti Eufonok valamint az összes saját készítményű hangszerekből.
Marnitz Frigyes
műhangszerkészítő
BUDAPEST
József-körút 37-39
Hangszer, gramofon és lemezjegyzék, külön-külön ingyen.

„Limonai”
kifűnő zamatu limonádé készítéséhez, adag 6 fillér. Készíti Réthy Béla Békéscsaba. Mindenütt kapható.

Kézimunka
hímzésekhez, butorhoz függönyökhöz, lakásberendezéshez, zsinórok, rojtok, bojtok, képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi: Budapesti Paszománygyár, Nagymező-utca 46. szám.

Koporsó asztalosok
részére mindennemű koporsók díszítései, összes tetemetkezési cikkek képes árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Ravatalgyár Részvénytárs. Nagymező-utca E. 46. sz.

Nyaralásra
elfogad szépségi uri család gyermekeket német iskola, elemibe járókat iskola évre. Gondos nevelés, jó bánásmód. Német szó elsajátítása biztos. Cím a kiadói hivatalban megtudható. 6085

Pénzt
zongorán azonnal butorra, akkor óra, varrógépekre, kerékpárokra és mindennemű kereskedelmi árukra, akkor forduljon bizalommal csak a régi Tauber czégghez, Baross-ter 17. sz. Telefon: 149-00. Fióküzlet: Klauzál-ter 2. Telefon 78-97 29387

„Hungária” beszélő-gépek
tölcseknélküliek is kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány, rászletfizetésre is olcsón kaphatók.

Deményi és Társa
Budapest, VI., Teréz-körút 4.
Kérjen árjegyzéket.

Soványosság
Az egyedüli eredménytől kísérő háziszser a dr. William Bartley (amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek. — Hölgyek remek keblét. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jót állást. Vörzsegenység, gyöngeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszer. Kíntüntetve: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Kösönő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11. II/I. Telefon 156-80.

Rayonképviselők
ügynökök és reprezentábilis vizontelárusítók kiképzésére nagy ösmeretűségük van jobbnak körökben, egy szabadalmazott kezeleti udonság értékesítéséhez kezesretek. Csakis jó megjelenésű kauzizóképes acquisiteurök lesznek nyelumboveve. Havonta 1000-1200 kor. jövedelem. Molnár M. Lajos szerkesztő Budapest Rottenbiller-utca 16 Mo. — Prospektusok ingyen.

Villa A mádiában.
6600 négyszögöl parcellázható szőlőbirtok 6 szobás gyönyörű kies fekvésű villával a Balaton partján szabad kézből eladó. A házhoz van pinca, présház, kocsiszín, isálló és vincerlér lakás. A vasutalomás 5 perc. Közlebbi Baur György Balaton-Almádi

A t. cz. gazdaközönség
az iparvállalatok figyelmébe ajánlom 1884. óta fennálló gazdasági és iparszemélyzeteket elhelyező Irodámat. Gazdatisztek, gépészek, kovácsok, molnárok, szeszlőzők, kertészek, kezesek és felelősséggel, főnököknek díjmentesen elhelyeztetek. — Krakauer Armin, VI., Dávid-utca 4. szám. Telefon: 94-76.

Szabók részére
mindennemű zsinór, gomb és szabó-kellék képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részv. társ. Nagymező-utca 46.

„OLLA”
a bebizonyított legjobb higiénikus GUMMI különlegességet 2 évi jótállás. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.
Követelje azonban, hogy a szálitójának csak OLLA-t adjon. Az elárúsító helyek kimutatását, árjegyzéket és eredeti propaganda reklámat ingyen küld az OLLA gummi-gyár Wien 11/817 Praterstrasse Nr. 57.

Soha nem létezett
rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk helyben és vidékre teljes lakberendezéseket, valamint egyes butordarabokat részletfizetésre.
Modern lakberendezési vállalat
Budapest, Szeracsen-utca 10. sz.
Diszes butoralbum 1 kor.

10%-kal olcsóbb,
mint bárhol, legolcsóbb, legjobb és legnagyobb butorárúháza, 320 szobabutor a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig választéka készen áll jótállás mellett. Varga Mihály és Társa, Kristóf-ter 8., I. em.

Sok száz vagyonos hölgy
(fiatal vagyonos amerikai, — bécsi pékmester egyetlen leánya, — több magyar hölgy, hajadonok és özvegyek stb. stb.) óhajt férjhez menni. Komoly számdéku urak (ha vagyontalanok is) irjanak e címre: L. Schlesinger, Berlin 18.

Szép uriház
300 □-öles telek öt lakással, pinca, mosókonyha, villamos megálló, 11.000 forintért eladó. 5000 forint készpénz szükséges. Bővebbet: Erzsébetfalván, Vörösmarty utca 28. sz.

Tátrai mályaszörp
5 kilós postakosarakban K 8.— Baria József konzorvigyára Polka (Szepes-megyé).

Riadó
Ismertek az egész országban a legkedveltebbek. Akinek még nincsen gramofonja, vegyen 10 darab kétoldalu Riadó lemezt darabonként rendes gyári áron 4.— koronáért és mi ingyen küldünk azonnal egy pompás

drága
gramofont. Ezt a rendszert sokan utánozzák már. Mások is kapni ingyen gépet, ha 10 kétoldalu lemezt vesz, Da capo, Liszt Magyar Dialekt stb. melynek bárhol és így nálunk is 2 korona 40 fillér darabja. Tehát 15 lemez 24 koronába kerül és külön 16 koronába egy ócska kis gép. Nálunk azonban new 2.40 koronás lemezeket.

de a legjobb
tíz darab 4.— koronás lemezt adjuk 40 koronáért az ingyen géppel együtt. Tegyen egy próbarendelést. Mi kötelezőleg kielentjük, hogy a pénzt azonnal visszautadjuk, ha nincs megelégedve a géppel vagy lemezekkel. Kérje azonnal

lemez
árjegyzékünket, ingyen rendszerű prospektussal együtt. MAJUS hó 1-től kezdve Irodahelyiségeinket Erzsébet-körút 12. szám alá a félcemeletré helyeztük át, a New-York palotával szemben. SZENT LÁSZLÓ INTÉZET, ezelőtt Verass Pálné-utca 16. sz.

Fürdőkádak
magy. kir. szab. fűtéssel légszekrények, fotel és gyermekkádak kaphatók
Wiesel Adolf
Váci-körút 47. Podmaniczky-utca sarok. Telefon 91-20. 23793

Nemi betegek
Férfiak, nők
trippertől csak a valódi és világhírű Lartein Capsulától (Dr. Klein) gyógyulhatnak meg a legbiztosabban. — Több mint 100 orvosi bizonyítvány tanuskodik e gyógyszer kiváló hatásáról. Kapható utánvét mellett kizárólag a készítőnél 2 K 50 f.-ért Illes Antal gyógyszerárban, SZABADKA. Budapesti főraktáros: Nyilasy Gusztáv gyógyszerész Bpest, Fehérvári-ut. Utánzatoktól óvakodjunk.

30 koronáért
Készűnek saját műhelyemben mérték után remek szabásban, finom kivitelben divatos férföltönyök vagy felöltők finom szövetekből László Sándor férjiszabómester, Budapest Erzsébet körút 1. sz., I. em. Vidékre posztominták bérmentve, helyben szabászatot kívánatra hához küldöm. 08592

Ajtók, Ablakok,
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123.
Telefon: 62-80.
Alapított 1886-ban

Zálogcédelulákat
veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiválto és teljes értékűkifizetem.

Singer Jakab
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. sz.
Izabella-utca sarkán.

INGYEN TANULHAT
november 1-től két hónapra át kereskedelmi szaktárgyakat, gépirás, gyorsírást, helyesírást, szépiást, német nyelvet, Magyar Tanügyi Intézet, Rottenbiller-utca 5/a. sz. Tanítás napl három óra át. Nappali és esti tanfolyamok.

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek-tere 3 félcemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknél, mahagoni és palisander butorok, őr szobak, angol börgarnitúrák és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillarak. Telefon 82-13. 28599

Készpénzért
vagy hitelképes egyneknek kedve ő feltételek mellett szállítok teljes lakberendezéseket vagy egyes darabokat és biztosíthatom, hogy ilyen
olcsón
sehöl nem kap modern háló, bédlő, őr és szalon szobákat stb. Gyözödjön meg, tekintse meg zenult raktárat, itt jutányosan
vehet
a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig minden fajta
BUTORT
Nagy Imre
lakberendezési vállalkozó
BUDAPEST,
Váci-körút 9. szám
(Bejárat Szeracsen-utca 1., I. em.) Árjegyzék ingyen. Album 1 K.